

A 3D perspective view of a maze. The walls are dark grey, and the floor is a lighter grey. A single path is illuminated with a bright yellow light, leading towards a person in a dark coat standing in the distance. The person is facing away from the viewer, looking down the path. The maze is complex, with many dead ends and turns.

ГАРІ ЧАПІДЗЕ

Лабіринт
любові

ГАРІ ЧАПІДЗЕ

Лабіринт любові

2018
РІК

Детективний роман «Лабіринт любові» є 22 –им томом академіка Гарі Чапідзе в його п'ятдесятитомнику, який начисто показує велику глибину знань у жанрі детективу та наукової юридичної доктрини.

Редактор – **Любов Матвійчук**

ISBN: 978-9941-27-936-2

ЛЮБОВ

Суддя , Арчил Іродійович Арабулі, подзвонив у дзвоника, закликаючи людей до тиші та порядку. І коли у залі запанувала тиша, погляд прикутий був до арештованого та нелюдським , наче з неба надійшовши, твердим голосом промовив:

- Підсудний підведіться!

Заарештований тихо підвівся наче на його плечах лежала вікова ноша, тихо розігнувся у спині та положив руки на поручень.

- Ви маєте право, - звернувся суддя до підсудного,- відвести суд, якщо для цього існують від'ємні та документально підтвержені мотиви по відношенню до кого не будь із учасників суду, або якщо були раніше конфліктні ситуації.

- Ні я не проти, бо моя особа не є видатною у світовому масштабі, щоб мене судила , якась із капіталістичних країн , - тихо , але твердо відповів арештований.

- Як?! Ви не вірите твердим соціалістичним правовим законам?!

- Ні! Що ви таке говорите, принципи соціалізму навпаки подобаються, щоб деякі з високопоставлених осіб не використовували в своїх особистих цілях ідей майбутнього будівництва комунізму.

- Кого ви маєте на увазі?

- Багатьох, а конкретно нікого!

- Як вам буду зручніше!

- Добре політична тема не є головним на сьогоднішньому засіданні суду, відповідайте суду: прізвище , ім'я та по – батькові.

- Шмагі Дмитрович Мгалоблішвілі.

- Національність?

- Грузин.

- Рік народження?

- 7 листопада 1955 року.

- Освіта?

- Вища, закінчив державний театральний інститут імені Шота Руставелі у місті Тбілісі, я артист.

- Сімейне положення?
- Не одружений , дітей не маю. Маю матір, батька, двох сестер та брата.
- Чим займаються батьки?
- Батько колгоспник, мати займається домашнім хазяйством!
- Так! – сказав суддя і ненадовго задумався , а потім продовжив:
  - Як вам уже відомо, пред'явлено звинувачення у зґвалтуванні та вбивстві Шорени Міндійовни Дзідзігурі. Розкажіть суду при яких обставинах було здійснений вами цей злочин, говоріть правду і тільки правду!
  - Шорена, було моєю нареченою, а тому я її не вбивав.
  - У показаннях свідка Гігаурі, записано, що він бачив вас, як ви прогулювались берегом Базалетського озера.
  - Від цього факту я і сам не відмовляюсь, не потрібен був свідок.
  - Розкажіть суду, як ви познайомились та останню прогулянку з нею, тільки правду!
  - Я і Шорена були шкільними друзями, разом росли і ще із шкільного віку покохали одне одного. Разом закінчили першу середню школи Душеті, разом взяли атестат середньої освіти, разом поїхали до Тбілісі , щоб здати документи до театрального інституту. Шорена не склала першого іспиту, а я отримав відмінно, не зважаючи на це я хотів забрати документи, але Шорена не дозволила мені цього зробити. Вона і на наступний рік спробувала поступити , але марно знову не склала іспити. Потім закінчили дворічні курси та стала працювати бібліотекарем. Але це не перешкодило нам. Ми по старому , як і раніше любили одне одного.
  - Чи знали батьки, про ваші відносини? – перебив розповідь суддя.
  - Так! З обох боків усі добре знали про наше кохання . На початку батьки Шорени були проти, але коли я поступив до вузу і вони в мені побачили добру людини , прийняли і полюбили, як сина.
  - Чи мали ви інтимні відносини з Шореною Дзідзігурі?

- Що ви таке говорите, вона була моєю нареченою, а не якоюсь там дівчиною легковажної поведінки.

Суддя подивився на молоду дівчину, що сиділа поруч. Вона записувала питання судді та відповіді Мгалоблішвілі – «напиши ще зі школи мали інтимні відносини» - прошепотів суддя дівчині і вона в ту ж мить записала наказ судді. Тільки, щоб усі почули суддя задав нове питання Мгалоблішвілі:

- Під час навчання у вузі чи зустрічались ви з Шореною?

- Так, як тільки для цього знаходили час. Часто не зустрічались, бо мені треба було навчатись.

- Ви маєте ворога?

- Ні!

- Можливо Шорена мала якогось ворога?

- Про це навіть боюсь і подумати, що могла комусь завадити безгрішна дівчина.

- Може під час навчання у вузі ви когось іншого покохали?

- Ні в якому разі, я мав наречену і тільки їй належала моя любов.

- А може Шорена покохала когось, ви над цим не зміркувались?

- Так, думав над цим, але відкинув про це думки, бо довіряв Шорені і вірив в те, що вона кохала тільки мене, бо в такому ніжному серці, як Шоренене не можливо, щоб помістилось дві любові.

- Добре, продовжуйте!

- Так, нагадаю вам, коли Шорена працювала бібліотекарем, а я закінчував вуз в 1977 році вирішив, що захист свого «червоного диплому» присвятити Шорені. Помітив, що зраділа, але в її очах була помітна якась незнайома думка. Спитав її про причину, помітно було, що вона насильно посміхнулась та відповіла:

- «це твоя вища освіта заставляє так думати, чи ти не впевнений у моєму коханні?» - мені стало соромно, почервонів, ніяково відчув себе і щоб хоч якось виправити ситуацію запросив прогулятись на Базалетьке озеро. Вона із задоволенням погодилась, до озера приїхали на таксі. Довго гуляли берегом. Потім перепливли озеро на човні. Потім пообідали

у туристичній їдальні, але ніяк не міг виправити Шоренин настрій, було видно, що не вистачає колишньої веселості, щось її непокоїло, але що не розумів, а вона мені нічого не говорила.

Ми пробули там до вечора, а потім пішли пішки додому, вже було пізно, коли я привів Шорену до хвірточки її дому, відчинив і пропустив, щоб вона зайшла до свого двору, а потім пішов до свого дому.

Рано вранці, ще навіть не розвиднилося, коли Шоренини батьки прийшли до нас додому:

- Добре, але хлопче навіщо було нишком забирати її, невже вам хтось забороняв. Невже не було б краще, щоб все пройшло з дозволу батьків весілля відгуляти? – корив мене батько Шорени Міндія.

Я не розумів, що трапилось не встиг навіть слова промовити, як він продовжив:

- Де вона нехай виходить, я їй задам зараз, що заслуговує!

- Заспокойся,- зупинила чоловіка мати Шорени Кетеван,- зараз у моді нишком одружуватись, ти що не знаєш?

Я стояв і немов заворожений дивився на їх, а потім промовив:

- Як, Шорена не ночувала вдома?

- Що ти таке говориш, хлопче, ви ж учора увесь день провели разом, усі увечері вас бачили і ти ще питаєш, чи ночувала Шорена вдома? – розсердився Міндія.

- Я її провів увечері додому! – відповів я і вийшов разом з ними із двору.

Кетеван почала кричати. На її крик збіглася уся країна знайомі і незнайомі, усі дізналися про зникнення Шорени. Хто викликав міліцію я не знаю, створили оперативну бригаду, почали розслідування та розшук. Я також разом з ними розшукував Шорену, але без результату, тільки на сьомий день з озера було витягнуте тіло, яке було так з'їдене рибами, що без спеціальної експертизи не можливо було довести це тіло жінки чи чоловіка. Того ж вечора мене заарештували пред'явили звинувачення у вбивстві Шорени. Не знаю, як довести свою непричетність до цього вбивства. Я про все розповів і тепер мені все рівно буду у тюрмі чи на волі, бо Шорени немає серед

живих.

- Так!- сказав суддя. На хвилину задумався а потім запитав у Мгалоблішвілі:

- Коли ви прогулювались на човні по озері хто небуть бачив, як викинули ви Шорену із човна у воду?

- Про що ви мене запитуєте, з нами разом був керуючий човнем, він нас і привіз до берега .

Суддя знову звернувся до дівчини, що записувала і прошепотів на вухо:

- «ніхто не бачив» - і на листку з'явилась відповідь на питання судді: -« коли я викинув тіло Шорени Дзідзігурі у воду ніхто не бачив».

- Ще одне питання і з вами я закінчу розмову , - сказав суддя і посміхнувшись до Мгалоблішвілі « батьківською» посмішкою,- спитав:

- Чи перебували ви вдома у Мінді Дзідзігурі?

- Так, багато разів!

- Якщо , ви з добрими намірами приходили у цю сім'ю і Шорену задоволено привели додому, чого ж ви не зайшли провідати її батьків?

- Не знаю , мабуть було пізно і незручним було заходити.

- Сідайте! – сказав суворо суддя, подивився на прокурора, який самотньо сидів за столом призначену для нього і тихо промовив:

- Слово надається державному звинуваченню, юристу першого класу прокурору Давид Мінделс.

Прокурор по молодецькі підвівся і без усяких роздумів почав:

- Шановний суддя, дорогі присутні, пані і панове, я як державний звинувачував , прокурор міста Душеті Грузинської соціалістичної республіки, глибоко знайомий із справою, а також з показаннями свідків вважаю, що ШмагІ Дмитрович Мгалоблішвілі заслуговує покарання відповідно до статті 117 -ї другої частини та 104-ї пункту «Е» згідно з кримінальним кодексом Грузинської соціалістичної республіки.

Грузини, ще з давніх часів вели боротьбу проти злочинності

будь якого прояву: наші предки , оберігали любов, боролись проти вбивства, мечем і плугом боролись проти злиднів, можна перерахувати ще багато усього. Але на ряду з тими хто народжується , щоб служити закону, народжуються і ті хто завжди виступає проти закону ці особи є: вбивці, крадії, насильники над жіночою гідністю, розбійники та ось з такі людьми і випадає боротися прокуратурі та міліції. Постає питання:- Де в цей час знаходяться прості громадяни? – та відповідь завжди одна: - завжди допомагають злочинцям і своїми власними руками кладуть корону на голову злочинності і вони її носять з гідністю бо вони короновані народом, а не вкраденою короною.

Інакше, як можна розуміти, коли серед білого дня гвалтують та вбивають молоду дівчину , потім позбавляються від її тіла, викинувши його у озеро, як раз в те саме озеро про яке поет писав: - «... потік сліз нації, озеро прикриє, як палатку!» і хто чинить такі злочини? Знову нашої нації гідний син, якого виховала і виховала держава, дала йому вищу освіту і поставила на ряду з інтелігенцією, але він як віддячив своєму народу за надану йому роботу? – зрозуміло як вбивством. Повторюю: - Хто вчинив це вбивство? – людина, від якою чекали більше відповідальності, від якої чекали , що буде з іншими поділяти свій досвідом та знаннями. Але він думає зовсім інакше вбиває молоду дівчину своїм вчинком подає такий злочинний приклад.

Панове! Як вам відомо Базалетське озеро розташоване за п'ять кілометрів від міста Душеті,- на висоті 879 метрів над рівнем моря, максимальна глибина 7 метрів, у озері мешкає декілька видів риб.

Як раз те, що у озері водиться багато риби стало перешкодою для розслідування, бо незважаючи на посилений розшук зниклої Шорени її труп було знайдено тільки на сьомий день. Впізнати по ньому кому належало тіло було неможливо, бо воно було наполовину з'їдене рибами, це і сало перепону на дорозі розслідування, але внаслідок невтомної роботи експертів було встановлено, що тіло належало жіночий статі,

що давало підставу думати, що це тіло Шорени Дзідзігурі, так як за останніми даними ні в близь розташованих селах а ні у районі не було зафіксовано інших заяв про зникнення людини чи вбивство у відповідних органах. Як раз це дало підставу нам думати , що це тіло належить Шорені.

На березі озера розташоване невелике риболовецьке підприємство та туристична база, а тому в будь яку пору року тут завжди людно, невже ніхто не бачив цього страшного вбивства, не міг зупинити цього звіра, та зберегти життя, і так не дуже багато численній нації , майбутній матері ,бо матері потрібні зараз для нашої багато вистражданої держави.

- Цей чоловік одне говорить, але зовсім інше має на думці,- сказав чоловік двірник, сидячому поруч незнайомому , але його слова були сказані трохи голосно. У залі тихо засміялись, але тут били присутні і люди , які захищали інтереси прокурора , а тому чоловікові голосно відповіли: «невже ми не знаємо, про що він говорить , але нічого не говоримо? А хто дає двірнику , що він лізе у душу державному робітнику?».

- І правда , хто мене питає, але мене за сто карбованців переселили, дали хороше життя, щоб їм було, невже щось погане говорю? – сказав двірник і замовк.

Суддя подзвонив у дзвоника і призвав до тиші і порядку у залі. Прокурор не звернув уваги на те , що діялось довкола. Він дивився угору наче молився, а потім продовжив:

- Пане суддя: - я глибоко впевнений, що людина рано чи пізно створить штучну людину, але упаси боже , щоб та людина була схожа на сучасну з її поведками, в душі якої злочинство буде закладено в генетиці, але звертаюсь до вас хто знаходиться у цьому залі, поки це скоїться закликаю усіх давайте будемо залишатись людьми, поки ще не маємо страху перед штучно створеними людьми. Зараз ми маємо право використати свої можливості і хоча б ненадовго, але будемо боротись проти злочинності серед нас, не тільки за допомогою правоохоронних органів та їх невтомної праці, але і за допомогою суспільства . А якщо навіть після цього злочинність знову підведе голову, то проти неї застосуємо жорстоку силу закону, щоб не

повторювались подібні злочини в нашій страждальній країні(в залі знову почувся тихий сміх, суддя знову подзвонив у дзвінок, прокурор продовжував): пані і панове, я підтверджую правильність розслідування, з подробицями цієї справи познайомить пан суддя. Я на основі моєї багаторічної практики признаю винним у злочини Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі та прошу суд застосувати до нього статтю 117 –у пункт другий та пункт «Е» статті 104 –ї, з позбавленням волі строком на п'ятнадцять років у колонії строгого режиму...

Як тільки прокурор закінчив говорити обвинувачений підхопився на ноги і промовив:

- Я не вбивав, я не вбивця!

- Сядь на місце , хлопче,- промовив конвоїр та наставив на нього зброю.

Після цього роздався шум і гам, але на арештованого ніхто не звертав уваги. Суддя розпочав заспокоювати людей, тільки після того, як у залі запанувала тиша підвівся на ноги адвокат Георгія Анзорійович Чіковані і без дозволу розпочав:

- Пане суддя, я являюсь захисником прав обвинуваченого, маю право донести до суду , про недоліки які були припущені під час слідства та прошу винести вирок згідно до закону.

- За поясненнями Сулхан Саби – Орбелияні:- «адвокат це захисник на суді!»,- а тому я мою право дати характеристику обвинуваченому, який на відмінно закінчив вищий учбовий заклад і займав гідне місце серед акторських рядів. Мгалоблішвілі не один раз оживляв своїми ролями у кіно чи на сцені театру, наших предків видатних осіб. І я прошу прийняти до уваги і те , що ні одна із ролів не була пов'язана зі вбивством він навіть на сцені нікого і ніколи не вбивав.

- Якщо вам подобається , як грає на екрані Мгалоблішвілі, то чому ви не хочете повірити його словам : - «не вбивав!»- дуже мало хто знає , що таке ізоляція у тюрмі, як раз сюди люди потрапляють або із за своєї дурості , або із за допущеної помилки ніхто не планує сюди попасти зарання. А тому я прошу виключити статті 104 – і пункт «Е» при винесенні вироку Мгалоблішвілі, який передбачає зарання приготоване вбивство

і вважаю , що буде правильним судити його за статтею 107 –ю, що передбачає здійснення злочину у стані душевного афекту.

- Якщо не вбивав , то стан душевного афекту причому? – промовив хтось у залі.

- Тут створене «чарівне кільце» його контролює чорт! – сказав хтось інший у залі.

Суддя знову подзвонив у дзвоник і суворо попередив:

- Тиша у залі, а то зараз усіх вижену на вулицю!

У залі знову запанувала тиша , а адвокат продовжував:

- Пане суддя, не звертайте уваги на ту ситуацію, що складається у залі суду, ви краще за мене знаєте, що уміння мудрої людини полягає у тому, щоб скрити свої переживання так у серці, щоб не було помітно для інших. Я ще один раз повторюю, що Мгалоблішвілі, який перебуває під моїм захистом, заслуговує поваги, бо він чистою любов'ю любив Шорену Дзідзігурі, не зважаючи ні на що. Сьогодні також десь глибоко у серці похована любов, яка для нас невидима і ця любов перетворилася на страждання, але пане суддя , як раз і потрібне передбачення давайте подивимось у душу злочинця і знайдемо ту любов, яку і зараз відчуває обвинувачений...

- Цей чоловік тост говорить, чи захищає права обвинуваченого?- промовив все той же двірник до сидячого поруч. По залі прокотилась хвиля сміху. Суддя також посміхнувся і дав час заспокоїтись залу. Коли зал заспокоївся у адвоката з'явилась можливість пред'явити суду докази про невинність, несподівано суддя дав дзвінок, який означав, що у захисту більше не було часу. Адвокат відкрив рота від несподіваності і не зміг промовити ні одного слова.

У залі запанувала така тиша, що можна було чути, як пролетіла муха. Суддя перегравав пальцями по столу, а потім з посмішкою промовив:

- Обвинувачений , Мгалоблішвілі, ви маєте право звернутись з останнім словом до суду та людей.

Арештований важко встав.

- Пане суддя, я вдячний засіданню, за те що вважає за потрібне надати мені останнього слова, тільки мое слово не

бути мати ніякої ціни , якщо ви мене уважно не послухаєте. Коли я говорю, що «не вбивав» це не пусті слова, це є правда яка виходить із глибини серця, яку треба довести, щоб повністю зняти з звинувачення та доказати мою невинність.

Моя сім'я наняла адвоката, щоб той захищав мене у суді та довів мою невинність, а здобув для мене поблажки. Сьогодні ви можете вирішити мою долю, а якщо бути більш правильним питання про буття чи небуття, бо «бути» це правда , а «не бути» це помилковий вирок важкість якого не має для мене ніякого значення, тому що якщо не буде доведено правди , то для смерть найкращий порятунок, я так думаю бо нашу душу захищає бог, а тіло все рівно належить сатані.

Сьогодні адвокат, який повинен захищати мої інтереси коливається, бо у нього не має документів , щоб довести мою невинність, або і є, але він захищає інтереси інші більш сильніші інтереси. Я на увесь голос можу сказати, що основою коливання є бездіяльність , яка вимагає від людини підкоренню чужій думці, без усякої на те підстави. Тільки існує і інша форма коливання , яка полягає у ненависті до конкретної особи. Я виключаю другу форму бо глибоко впевнений, що по відношенню до мене ніхто не відчуває ненависті.

Коли пан адвокат сказав: «з вашого дозволу, донесу до суду помилки, які були припущені під час розслідування...» подумав, що зараз покаже документи, що доведуть за допомогою , яких доведе , що суд помиляється, до того як знайшли труп та кому він належить? До якої статі належить жіночої чи чоловічої? Якого числа вбито чи помер своєю смертю?

Може ці дані не співпадають з тим часом, коли ми з Шореною прогулювались на озері!?!невже не можна цього довести, коли ми живемо в сильній криміналістичній та експертній епосі? Навіть доводять причину смерті рабів , трупи яких були знайдені у гробницях фараонів та невже сучасна експертиза не змогла встановити причину смерті недільної давнини?пане суддя у мене буде тільки одне прохання, зніміть мою справу із суду і поверніть на додаткове розслідування тільки справу доручить більш досвідченому слідчому ніж слідчий Ціклаурі, якщо у вас

не має якихось інших особистих інтересів проти мене...

- Так!- промовив суддя і пограв пальцями по столу потім подивився на сидячого збоку правоохоронця, той без слів зрозумів, що треба було зробити і янгольським, бархатним голосом сказав:

- Суд видаляється для прийняття вироку!...

Увесь склад народного суду вийшов із залу. Родина арештованого навіть наважилась підійти до нього, хто сигарету подавав, хто розповідав про тюрму тільки конвой нікого не підпускав.

Через дві години суд у повному зборі зайшов до зали і об'явили:

- Усім встати суд іде!

Присутні у залі суду встали на ноги і у цей момент увійшов суд. Суддя став коло свого крісла і відрижкою глибоко вдихнув, видно було, що гарненько пообідали. Оглянув зал, задумався на декілька хвилин, потім надів окуляри, розкрив папку і почав:

- Народний суд душетського району Грузинської соціалістичної республіки постановив:

Громадянин соціалістичної республіки Грузія Шмагі Дмитрович Мгалоблішвілі, який народився 7 листопада 1955 року, по національності грузин, з вищою освітою, не одружений, дітей не має, цього року 10 серпня відвідав свою наречену Шорену Дзідзігурі і запросив її прогулятися берегом Базалетського озера. Тут треба відмітити, що Мгалоблішвілі має вищу освіту, а Шорена була звичайним бібліотекарем, а тому Мгалоблішвілі вирішив позбавитись від Дзідзігурі вбивством вирішив заховати інтимні відносини з нею, щоб не одружуватись на обманутій дівчині. Під час прогулянки на човні Мгалоблішвілі задушив Шорену вірьовкою, яку задалегідь підготував, потім прив'язав до трупу грудку, яку також зарання приготував, та викидає посеред озера.

Органи слідства міста Душеті не зважаючи на невтомну працю змогли знайти труп тільки на сьомий день, експертами суду доведено, що тіло належить жінці, тому все говорило про те, що це повинна була бути Шорена Дзідзігурі, так як по району

та близь лежачих селах не було інших заяв про зникнення чи вбивство.

Не зважаючи на те, що обвинувачений своєї вини не признає, суд спираючись на докази слідства, доводить цей факт. Так як після прогулянки з Мгалоблішвілі Шорена додому не поверталась. Мгалоблішвілі цей факт не підтверджує і хоче ввести у помилкове рішення суд. Тому народний суд м.Душеті постановив:

Шмагі Дмитрович Мгалоблішвілі буде осуджений на основі статті 117 –ї частини другої та статті 104-ї пункту «Е» кримінального кодексу Грузинської соціалістичної республіки.

Стаття 117 –а частина друга передбачає позбавлення волі на вісім років, тільки стаття 104-а пункт «Е» 12 років позбавлення волі. Вища міра покарання перекрыла меншу, а тому в силі залишається 12 років позбавлення волі у колонії суворого режиму.

Опротестувати вирок є можливим на протязі десяти днів.

- Не вбивав, твою! – підвівся на ноги Мгалоблішвілі.

- Перестань кричати, хлопче!.. – навів на нього зброю конвоїр.

Суддя швидко зібрав усі папери, які лежали на його столі і разом з народними суддями покинув зал суду.

Не вбивав,- повторювало спечене серце. «Не вбивав» - говорили очі повні сліз доброї родини, «Не вбивав» - повторював зал суду і цей невидимий голос проводжав Шмагі до в'язниці, де багато таких, як Мгалоблішвілі, що повторюють «не вбивав», ці слова повторюють навіть стіни в'язниці, які багато бачили і знають таких які «не вбивали» та «невинні» знаходяться за стінами в'язниці. Широко розкрились перед Мгалоблішвілі двері в'язниці, але чи знаєте ви мій шановний читачу , що означає в'язниця?

Із зовні була схожа на якесь засекречене підприємство. Будь яка людина, що проходить мимо одразу зрозуміє, як добросовісно охороняють державне підприємство солдати. У дворі завжди чисто у будь який час року, завжди ростуть квіти ,а у повітрі літає п'яний аромат троянд. Але це зовсім

помилкове враження вікна та двері посаджені у решітки це є в єдино поєднання краси і страховиська. Так це поєднання саме прекрасного та страшного, в середині будівлі на нас чекає темні коридори, які освітлює десь у далині підвішена лампочка, що ледь жевріє. Плакучі стіни пофарбовані у якийсь не відомий колір, який у свою чергу робить настрій людини таким же від'ємним.

По коридору з обох боків повішені залізні двері, які закриваються на два засекречених замки та мають свої номери.

Відкриваються двері і ось перед нами камера сіном набиті матраци, близько одне коло одного розташовані дерев'яні ліжка і стіни помазані крупним піском.

В камері одне вікно, якщо це можна назвати вікном. Три рази закриті різного розміру сіткою, квадратна дірка у стіні.

Важко зрозуміти ту людину, яка ніколи не хотіла подивитись у цей «кусок голубого небо», навіть іноді можна побачити, як танцюють хмаринки, що зібрались до купи.

Полоненні так... хто вони такі? Згадується: - коли моя мати консервувала то на спіх поклала у одну банку два стакани цукру, а в інші ні одного, від цього постраждає той хто відкриє кислу банку компоту, тут сталась помилка при консервуванні. Але боже праведний, що це? Кислий, та навіть не вонючий, задушливий! Так правильно, але насправді таким і є повітря в'язниці, задушливим із за неправильної «консервації» людей.

Так, «неправильної консервації людей». Так як у одній камері знаходились алкоголіки, хворі на туберкульоз, чи захворювання шкіри, навіть хворі на серце і серед їх зовсім здорові люди.

Широко відкрились ворота в'язниці. Автомобіль заїхав у двір в'язниці, полоненого через перехід перевели в середину і помістили до камери.

- Здрастуйте! – сказав тихо Шмагі. Оглянув четверо нар, які стояли у камері і сів на дерев'яне ліжко.

- Здрастуй! Ласкаво просимо!- несмішливим голосом промовив один із китайською зовнішністю.

- Іди сюди до мене, присядь біля товариша!- майже

приказним голосом сказав молодий чоловік майже із повністю темної кімнати.

- Я і тут себе добре почуваю, чи не бажаєте ви присісти поруч зі мною?- майже несмішливо відповів Шмагі і приготувався до оборони.

- Ти трохи тихіше веди себе друже! А то знаєш з ким розмовляєш?Чув про вора Чуки? А заради нього полюбив музику, а ти що таке говориш?!- відповів з китайською зовнішністю чоловік і підскочив із нар.

Шмагі посміхнувся «заради когось полюбити музику» ще такого я не чув і сам також підвівся.

І тут почувся суворий голос Чуки:

- Конго! Швидко під нари! – і плосколиций заліз під нари.

На хвилину залягла тиша, один на одного дивились. Шмагі і Чуки міряли одне одного поглядом, після довгого мовчання, підвівся із нар підійшов до Шмагі і подав йому руку.

- Коли зайшов ти привітався, відповідаю – привіт! – сказав Чуки і сильно зжав руку Шмагі , після продовжив:

- Ти зайшов з таким серцем, що немов я судив тебе.

- Не прийшов, мене привезли, як я помітив ви також тут не за своїм бажанням сюди потрапили.

- Правильно помітив, але ваш поганий настрій не треба передавати іншим, ми і так тут позбавлені усього і жаримось на одній сковороді.

- Правильно , але одне одного потрібно підтримати у важку хвилину!

- Скільки тобі присудили?

- Дванадцять!

- Ви, мабуть також невинні , як і усі інші!

- Про інших не знаю, нічого не можу сказати, але я і правда невинний!

- Ти знаєш друже, тут усі невинні кого хочеш спитай, а тому тут ніхто не вірить, що існують і правда невинні люди. Ось, наприклад візьмемо Конго, який зараз лежить під нарами, серед білого дня погрожуючи ножем обікрвав дівчину студентку, сережки не зняв , а обірвав. Заарештували, присудили вісім

років, а він говорить «не винуватий», тільки як думаєте ви невинуватий?

Я також вважаю свою особу невинною, я законний вор, а тому відмовився проходити обов'язкову військову службу, ховався від армії, а тому присудили два роки за відмову проходити військову службу.

- Ось вони , - Чуки показав рукою на двох інших, - вбивці, але також винуватими не вважають себе, іди послухаємо їх, а ти сам вирішуй винуваті вони чи ні.

- Ви також зі мною поводите себе , як прокурор, невже і правда ви не зрозуміли, що я не винний, - трохи підвищеним голосом промовив молодий чоловік і зробив декілька кроків уперед, - його звали Тенгіз.

- Ну, розповідай, у чому ти правий? – сказав Чуки і положив руку йому на плече.

- Як у чому, це він просив мене убий, я вбив, мабуть, якщо можна було б оживити його ще раз вбив би.

- Тенгіз, як ти не розумієш , ти вбив чоловіка, забрав у нього життя , яке дане йому богом і тільки бог має право його забрати.

- Чуки, не згадуй зараз бога, його життя не належало до того, життя, яке давав бог, його життя від сатани і для сатани та для своєї особистої вигоди.

Я вже розповідав , батько рано помер, мати залишилась сама дуже важко їй було мене піднімати. Жив у селі працювали у колгоспі, роботи було багато , а заробіток малий. Бригадир був нікчемний, неграмотний , не міг відрізнити добро від зла, та і не хотів цього робити. Був бригадиром , а тому вважав, що усе село йому належить. Голова також його інтереси захищав, а тому завжди мав надію, що той його завжди захистить. Так як село вважав своїм, що хотів те і робив. Так сталось, що йому сподобалась моя мати, декілька разів перестрів її , але вона змогла втекти. Декілька разів я попередив його, щоб він перестав перестрічати мою матір, але , що я міг зробити, коли усе село нічого не могло зробити.

Моя мати, втікала від нього, але невже можна втекти звірячого бажання?

Одного дня повернувшись зі школи вдома застала мене страшна картина, моя мати гвалтована та в тому ж порваному одязі висіла на вірьовці, на тій самій вірьовці , якою були зв'язані ноги під час злочину. Серед кімнати де висіла моя мати лежала перекинутий стілець, що говорило про самовбивство. Ні я звинувачую бригадира у вбивстві, але моя мати була гідною жінкою, після такого вона не змогла б вийти на вулицю.

У тій же кімнаті де висіло тіло моєї матері , над ліжком, де був скоєний злочин, висів старий килим. На килимі висів мого батька меч. Ні про що не думаючи зняв його, ножни викинув на місці, попрямував прямо до будинку. Той хто повинен у гибелі нашої невеликої сім'ї , лежав на різнокольоровому килими під горіхом у холодку і щоб промені сонця не попадали на обличчя та в очі на лоб положив білого рушника. Не знаю він мріяв, відпочивав чи спав, я тихо приблизився до нього. Прицілив його до боку і що було сили ударив. Потів наніс ще декілька ударів, але він вже і після першого був мертвий, потім сам прийшов до участкового і положив йому на стіл меча, з якого стікала кров, просив тільки про одне, щоб дали можливість матір поховати, але не пожаліли мене. Мабуть матір з поваги до неї село поховало.

- Стільки тобі присудили?- спитав Шмагі, якого усього трусило.

- Дванадцять і після закінчення строку два роки в переселенні,- сказав і продовжив , - в чому мене можна звинуватити, в тому, що син відплатив за смерть матері і захистив її гідність та совість? В тому, що не простив смерть матері звірові, що ховається під маскою людини?хто так думає тому нехай отрутою буде молоко матері. Мені зараз все одно хто мене звинуватить, а хто буде вважати справжнім чоловіком. Знаю , тепер тільки одне, я виконав свій борг перед матір'ю і завжди буди гордитись її гідністю...

У камері настала тиша, тільки через декілька хвилин, тишу знову порушив Чуки:

- Ти і правда справжній чоловік, Тенгіз, не тільки в моїх очах, а і у очах усіх гідних людей, але тільки закон не думає так.

Ти повинен був прийти до міліції написати заяву де описати усі обставини, назначили б слідчого, бригадира викликали б на допит. Бригадир прийшов би назвав суму слідчому і смерть твоєї матері було б зафіксовано, як самогубство. У слідчого з'явилися би гроші, бригадир запобіг смерті, а ти в'язниці, ось бачиш скільки неприємностей можна було відвести?

- Ти , що шуткуєш, мене повинні були судити не за 104-ю, а за 107-ю вбивство в стані афекту.

- Ні , Тенгіз, стан ефекту був би тоді, коли б ти застав би бригадира на місці злочину, а ти поки дійшов би до будинку бригадира обов'язково заспокоївся б .

- Це , виходить, що злочин Тамаза був у стані афекту, а мій спланованим вбивством? – сказав Тенгіз і подивився на четвертого в'язня.

- Такий час, друже Тенгіз,- сказав Тамаз і сів на нари. Його настрій викликав спір, але коли не отримав відповіді продовжив тихо сидіти. Потім до їх розмови втрутився Чуки і попросив розповісти про свою історію.

- Я уже декілька разів розповідав , стільки можна?

- Ще раз розкажи, чи ти десь поспішаєш? – сказав Чуки.

- Моя мати було хвора ревматизмом,- почав розповідь із сумним обличчям Тамаз,- після довгих спроб батько дістав їй путівку на лікування у Цхвалтубо. Всього путівка була на двадцять днів, але за цей час я і батько два рази провідали її, вона виглядала здоровою, не скаржилась на біль у колінах, навіть хотіла повертатись разом з нами додому, але батько переконав її залишитись і пройти курс лікування до кінця, мати погодилась. Але коли батько поїхав забирати матір , то додому привіз хвору, вона простигла і захворіла на запалення легень. Мати на відріз відмовилась лягати до лікарні, а тому батько був вимушений привезти лікаря додому. Ми добре заплатили лікарю та ще також пообіцяли віддячити йому. Мати почала поправлятись, навіть підвелась і по хазяйству стала потроху поратись, але курс лікування не припинила, 14 квітня вранці , як завжди лікар прийшов швидко зробив матері внутрішньовенну ін'єкцію та пішов. Через хвилину мати заснула глибоким сном,

такого з нею ніколи не було, а тому я дуже здивувався. Помітив пусту ампулу, яка залишилась від ліків, які увів матері лікар. На ній нічого не було написано, а тому про всяк раз сховав її до кишені. Прошло дві години, а мати продовжувала глибоко спати, це було поганим показником, пішов і сказав про це батькові і попросив, щоб той пішов і привів лікаря. «Нічого страшного, синку, вона у вісні ви здоровіє»,- відповів мені.

Дихання з часом стало поганим. Биття серця відчувалось погано, на цей раз нічого не став казати батькові, і без дозволу пішов до поліклініки, швидко знайшов матиного лікуючого лікаря і розповів йому про стан матері. Помітив, що обличчя лікаря змінилось, але мені нічого не сказав і почав перекладати ліки у тому самому «дипломаті», з яким приходив до нас і з якого вийняв ту саму ампулу, що вколов матері. Лікар зблід і склавши ліки до дипломату швидким кроком вийшов. Мати вже не дихала, але лікар все ж зробив їй декілька уколів. Я помітив, що серце вже не працювало, а на шприці не було слідів крові, лікар робив один укол за другим, ніби хотів нас запевнити, що добросовісно виконує свій обов'язок.

Було зрозуміло, що лікар поміняв ліки моєї матері, не думаю, що він мав якісь ворожнечі інтереси до нашої сім'ї, та коли знову хотів зробити ін'єкцію уже трупу, я його зупинив:

- «Зупинись, вбивцю, не знущайся над мертвою, я тебе такою ж смертю вб'ю!» - і вчепився у горло лікаря, але він фізично був набагато сильніший за мене, швидко відкинув мене, а потім і батько підійшов, сусіди почали кричати, лікар швидко залишив наш двір та зник. Я впав на ще тепле материне тіло і почав плакати...

Тамаз замовк, у камері зацарювала тиша, на очах з'явилась чиста сльоза.

- Потім?- спитав Чуки, в кожному його слові відчувалось, як хоче подавити сльозу, що душила у горлі.

- Потім усе так пішло, як і дав слово матері,- продовжив розповідь Тамаз, - матір поховали через тиждень, материну могилу привести до порядку доручив моему батькові. А сам пішов до центральної лабораторії, щоб зробити експертизу, що

то були за ліки, які викликали смерть моєї матері. З'ясувалось, що цей препарат був «Віадрол» . Розпитав , що за ліки такі. Відповіли , що це наркоз дуже сильні ліки для сну. Пішов до знайомої аптекарки та після довгих благань вона продала мені дві ампули.

У той же вечір я постукав у двері чотирьохкімнатної квартири лікаря. Самого лікаря вдома не було, але мене люб'язно запросила його молода дружина: - спитав чи не буде проти, якщо я подожду лікаря,- запросила мене до гостьової винесла фрукти та коньяк, один стакан випила сама , два я теплою приємною хвилию розійшовся по організмі. Мабуть на жіночий організм впливає зовсім інакше, бо несподівано дружина лікаря встала і погладила рукою по волоссю, не підводячись обняв її за талію, вона не чинила опору. Потів і зовсім перейшов на поцілунок. Неначе зовсім з глузду з'їхала і лягла на простелений на підлозі килим...

Потім сказав, що хочу вийти в туалет, вибачився та залишився на одинці. Майже передумав помститись. Але коли згадав лице матері, швидко набрав обидві ампули у шприца приготував і положив на полицю. Цього разу жінка чекала на мене у халаті, який був одягнений на голе тіло, правда красивою була і ось уже вдруге ледь не передумав довести справу до кінця. Непомітно виніс шприц із туалету і загорнувши його вату заховав у кишені куртки.

- Ти, знав ту жінку?- несподівано спитав Шмагі і перебив розповідь Тамаза. Хто знає може він про своє горе подумав і у тій жінці бачив Шорену

- Так, знав, ми вчилися разом в університеті, але це інша історія і не думаю, щоб вона була цікавою вам,- відповів Тамаз і продовжив розповідь.

Пізно вночі прийшов додому лікар. Втолений свого дипломата залишив прямо у коридорі, але коли побачив мене від несподіванки замер на місці. Але через хвилину прийшов до тями та тихо сказав мені:

- Знаю, чого ти прийшов, але знай я тебе знищу, залишиться невиконаним тобою над тілом твоєї матері клятва,- сказав і

витаг із кишені скальпеля.

Мене наче током вдарило, як він міг сказати, що не виконаю клятви даної матері? Подумав тільки нічого говорити не став, обійшов його з другого боку столу, щоб запобігти небезпеки від погрози ножем. Жінка стояла і нічого не розуміючи дивилась то на одного то на другого. Лікар не розгубився і перекинув стола в мою сторону, приготувавшись плигнути, але я дістав із кишені куртки пістолет і націлив його прямо йому на лоба.

- Викинь, ніж! – прошепотів я йому і пальцем зняв курок пістолета із запобіжника.

Будучи впевненим у своїй перевазі не викинув ножа, а зробив один крок в мій бік, я трохи відвів в бік ціль і нажав на курок пуля просвистіла біля вуха лікаря і пошкрябала картину Тиціана «Дана», ось тут лікар зрозумів, що я шуткую і викинув ножа.

- Не вбивай! – почав просити благаючим голосом.

- Лягай на ліжко! – наказав я йому, він без слів виконав мій наказ. Погукав дружину лікаря і передав їй шприц, наказав їй вколоти ці ліки йому у вену, - не двигайся, - повторив я лікарю, - і наставив дуло пістолета йому прямо в лоба, він і правда не ворухнувся, а його дружина, що мала кличку «курва» і правда так швидко ввела йому ліки у вену. (це ім'я дуже підходило їй, а її справжнє ім'я нікому не потрібно знати).

- А, якщо б лікар став чинити опір, вистрелив би? – спитав несподівано, Чуки.

- Обов'язково! – відповів Тамаз і продовжив розповідь.

- Лікар швидко заснув, а я відчув почуття жалю, але після помсти видихнув вільно. Я роздягнув «курву» і ми пішли до спальні. Вона і правда була дуже красивою, золотаве волосся і невичерпний темпера метр. Як сказав Джон Голзуорт «якщо жінка нагороджена золотим волоссям, вона вже наполовину красовиця». Але я з цим не можу погодитись, бо «курва» була не наполовину красовицею, а повною красовицею. Мабуть тому і залишив її собі лікар, бо її навіть хотіли відрахувати із університету за її темпера метр. Так, що він її витаг із болота викупав дав прізвище та сім'ю, але якою вона була такою

і залишиться. Коли «курва» роздяглась переді мною, була повністю впевнена у своїй красоті, спитала: - як я тобі?

- Я прихиляюсь перед твоєю красою, ти схожа на інопланетянку, - відповів я прижав її до серця, після перенесених переживань у нас не вийшла незабутня ніч, але для мене все ж залишилась у пам'яті, як одна із найпрекрасніших ночей.

Я більше за неї переживав , бо добре знав, що трапиться із лікарем, а вона думала, що він просто спить . Несподівано для мене спитала:

- Якщо із моїм чоловіком , щось трапиться, ти будеш мені допомагати?

- Не треба думати про погане, а то у мене про тебе зміниться думка,- відповів я , - вона образилась але не подала виду тільки пробурмотіла ніби для себе:- чому, я ж красива, інопланетянка?

- Так, ти дуже красива, але краса тоді цінується, коли вона належить тобі, сьогодні життя також прекрасне, але стільки негідників топче цю красу? Я не вашу красу дивлюсь, як художник на свою красиву музу, який створює свої красиві твори,- відповів я.

- У тобі не краса і любов говорять, а говорять музи поета, розумію що відчувають такі як ти впевнені у собі та як ви дивитесь на жінок з легким поведженням, зі свого високого олімпу. Знаю, що ви відчуваєте дивлячись на нас, але ви легко піддаєтесь на ласку та красиві слова жінок, якщо усі чоловіки схожі на вас тоді можна назвати останній етап, який приведе вас до психіатричної лікарні!- але бог знає і тому не створить усіх чоловіків схожих на тебе, а будуть і такі, як мій чоловік, який в мені роздивився і знайшов жінку , пробачивши мені минуле,- відповіла вона.

- А ти, оцінила , його таке великодушність? Коли він спить у сусідній кімнаті, тобі усю ніч не дають заснути думки про зраду, я думаю твій чоловік має дуже ніжне серце і дуже добра людина. Він просто не зміг залишити тебе, коли тонула у болоті не зміг пройти мимо такої грузинської краси, та таким чином не міг примиритись з тим, що повинна була загинути така породиста мати, він хотів тебе перетворити, зробити з тебе

людину, але помилився. Мабуть не знав, що краса без ніжності і сили ніколи не стане предметом поклоніння і похвали, ця краса у душі чоловіка, завжди буде вважатись, як пересохлий ручайок,- відповів я і коли вже почало світати одягнувся. Поцілував у шию «курву» і навіть не мав думки на отримання відповіді, бо вона була дуже у поганому настрою і показалось мені холодною.

Тихо вийшов із кімнати і подивися на лікаря. Він лежав нерухомо, але і в наполовину темній кімнаті я зміг побачити, як на колісах біле чоловіче лице повзе синій колір.

«Курва» провела мене до дверей, без усякого темпераменту, просто із за обов'язку, холодно поцілувала та закрила двері. Я встиг прийти додому та готувався лягати спати, коли до кімнати озброєний пістолетом увійшов міліціонер і мене заарештували...

- А ти, що не міг пообіцяти тій жінці золотих гір, може вона і не заявила б, не краще б було? – спитав Чуки.

- Ти погано знаєш жінок, Чуки,- відповів Тамаз,- якщо я погодився б на усі пропозиції «курви», то вона на другий же день прийшла б до мене додому, а я повинен був жити кожного дня у страху через те, що вона знає мою таємницю, таким чином вона все рівно покінчила б зі мною, бо їй швидко набридло б життя з чоловіком який їй відчиняється і вона почне знову пошук справжнього чоловіка і видала б. Тому я вибрав ніж бути арештованим жінкою вдома, краще гідно перенести ув'язнення. Два роки людина гідно перенесе, а ви як думаєте? Я не зможу перенести ув'язнення?

- Як два роки присудили? – незрозумілим поглядом дивився на Тамаза Шмагі.

- Так, мені присудили два роки, але «курва» не заспокоїлась, зробила все для того, щоб мене віддати під вищу ступінь покарання, як раз вона подзвонила у міліцію і по її милості мене заарештували, потім слідчий провів очну ставку де вона розповіла усю «правду» про те, як я зламав двері погрожуючи зброєю увірвався до квартири, як заставив зробити укол у вену її чоловікові, потім знову погрожуючи пістолетом роздяг її та

згвалтував. Що тут поробиш перевага була на боці потерпілої, розслідування велось за навмисне вбивство та згвалтування, але суддя виніс вирок тільки вбивство в стані афекту.

- Добре! – сказав Чуки, тільки Шмагі сумно проспівав:

- Хто може зупинити сатану

Око ворог – окові

Хтось руйнує, а хтось будує

Чорт допомагає жінці!

У камері запанувала тиша.

Шумно відчинилась так звана «форточка» по середині залізних дверей. Принесли вечерю. Кашу зварену із кукурудзяної крупи та один кусочок хліба.

- Це і є наш раціон на існування? – спитав Шмагі.

- А ти, що чекав, що тобі принесуть їжу із студентської їдальні?

Із сміхом сказав Чуки і голосно крикнув: - е, ти «конго», вилазь із під нар, а то боки будуть боліти, та ще залишишся без вечері. Потім оглянув усіх у камері і тихо сказав:

- Ви думаете я поважаю таких людей, як «конго»? я поважаю людей і у в'язниці і на волі, дуже небезпечні такі, як «конго» двоногі звірі від таких можна очікувати будь якої підлості...

«Конго» виліз із під нар із посміхаючись і як пес лащиться, ложкою в одну мить з'їв кашу, що йому належала та для себе промовив:

- Що поробиш конго «якщо ти ненажерливий – свиня, якщо злітаєш – сокіл» - є такі слова і ти повинен прийняти таке життя.

Усі голосно засміялись, але потім зрозуміли, що смішного нічого не було. І у цій маленькій камері усі четверо квартирантів охопив сильний сум. Усі сиділи сумні, але у Тамаза першого засяяло обличчя це означало, що хоче щось сказати таке, що дасть надію обняв Шмагі і промовив:

- А знаєте, хлопці, що це? Страждання ніколи не повинне лякати людину, терпіти страждання це придумане грузинами, страждання треба зустрічати з терпінням, а радість сміливо. Те речення, що кинув «конго» це є прочитане чи знайдене у мудрості людей, а тому добре було сказано. Я десь читав зараз

не пам'ятаю з якою нацією пов'язана ця історія, ось ця історія: - «один чоловік розумів мову усіх птахів, звірів та комах, одного дня , коли він сміливо йшов дорогою почув голос: - невже не можна ходити трохи тихіше, ледь не поламав мені ногу – нахилився і побачив мурашку.

- Ти чого кричиш?- спитав чоловік.

- Як то чого я кричу, ти , що не можеш під ноги дивитись? Ну і що з того, що ти сильніший, тому мене можна принизити та розчавити?- відповіла мурашка.

- Вибач мені! – сказав чоловік.

- Коли вже зникне це «вибач» для спокутування злочину, коли вбиваєте одне одного «вибачте», коло розоруєте «вибачте», коли гвалтуєте «вибачте» неначе це ваше вибачте є ліками для мертвого , побитого чи потерпілого! – відповіла мурашка.

- Добре, добре можна подумати, що у вас так усе побудовано, як говориш? – сказав чоловік.

- І правда так. Серед нас ніколи не може бути насильства. Зараз відпусти мене, опусти на землю!- сказала мурашка.

- Не відпушу , поки не відповіси на одне питання!

- Що хочеш питай та відпусти, я із за тебе роботу не виконаю, дуже багато справ маю сьогодні.

- Як раз про це і хотів запитати. Стільки ви працюєте , у їжі ви такі ж ненажерливі?

- Ми дуже мало їмо за увесь рік , з'їдаємо одне зернятко пшениці!

- Щось мені не віриться, ось тобі одне зернятко пшениці та подивимось, чи вистачить тобі його на рік. Я тебе відпушу тільки коли пройде один рік! – сказав чоловік , посадив мурашку у бутилу, кинув одне зернятко пшениці і закрутив.

Пройшов рік, чоловік згадав, що у нього арештована мурашка і пішов, щоб відпустити її, але побачив, що зернятко було з'їдене наполовину.

- Ти, що таке наробила, чому не з'їла усе зернятко? – спитав чоловік.

- Рік тому, ти мені поламав ногу, незаконно заарештував і посадив до в'язниці, кинув одне зернятко пшениці і сказав,

що ц моя їжа на увесь рік. Але я з економила бо не знаю , цей божевільний чоловік через рік відпустить мене чи ні?» – відповіла мурашка.

- Коли таким терпінням володіє мурашка , то ми люди повинні повчатися у мурашки, чи мурашка у нас людей?

- Це не про мурашку сказання , а грузинську людину. Працює день і ніч , але куска хліба іноді не має,- сказав Чуки і весела хвиля прийшла до камери після розповіді Тамаза.

Вранці після снідання (якщо це можна було назвати сніданком) , наглядач визвав Шмагі Мгалоблішвілі:

- Тебе адвокат викликає! – сказав і широко відкрив двері, Шмагі тихо пішов за наглядачем, який привів його до добре знайомої йому кімнати, там Шмагі зустрів з посмішкою на усе обличчя адвокат, пожав руку та дав стілець, який стояв коло столу.

- Сідайте, пане Шмагі! – з посмішкою сказав адвокат, але від Шмагі не заховалось і те стільки хитрості було за цією посмішкою.

Шмагі без слів сів.

- Як вам відомо , ми маємо право подати на апеляцію на протязі десяти днів. Я усю ніч не спав , писав звернення до вищого суду, потім до президії і навіть, якщо потрібно буде продати дім, я тебе все одно звільню.

- Дякую, пане адвокату, видно по вашому обличчю та очах, що не спав уночі, я вже подумав, що це від алкоголю, а ви писали звернення і переживали за мене,- сказав Шмагі і ледь втримався, щоб не засміятись.

- Так, я повинен вас звільнити, повинен показати країні вашу невинність, ви згідні з моєю написаною касацією я її повинен своїми руками принести до вищого суду, там у мене багато знайомих, мені не буде важко тебе звільнити. Тільки ви мене правильно зрозумійте , наперед мені не потрібно ні одної копійки, але коли справу буде зроблено, тоді нехай усе буде на твоїй совісті. Зараз якщо можна тільки гроші потрачені на дорогу та подання касації прошу, більше нічого.

- Я з вами повністю згоден , пане Георгія, але стільки усього

це становить, точніше стільки буде коштувати ваша касація?

- Зовсім майже нічого не коштує, тільки витрати на папір, десять тисяч карбованців.

- О, не погані запроси!

- Це все було заради вас, а то невже я запросив би стільки гостей до ресторану?

- Ви минулу ніч провели за написанням касації, а сьогодні мабуть плануєте запросити гостей до ресторану? Я правильно все розумію? Знаєте що я вам скажу пане Георгі? Коли такі хитрі, як ви намагаються довести людині, що вона хороша, а у цієї людини і так не має підстави думати інакше, коли ця людина невинна, цим дуже погану службу надають цій людині, як наче божевільному, яка думала, що вирок суду це жарт, але я не божевільний та навіть не маю надії на вашу допомогу. Ви прийшли до мене, щоб витягти побільше грошей і зовсім вас не непокоїть моя доля, вам краще за мене відомо коли людина не є щирою, коли просять або вимагають поради у інших, ось і ви прийшли до мене питаєте моєї поради та згоди. Показуєте усім неначе надаєте великої уваги пораді вашого товариша. Але насправді ваше бажання, показати ваші дії правильними та щоб сподобались ваша поведінка, тому хто дає вам раду, (тільки між вашою хитрістю і його не має ніякої різниці), щоб довести йому свою довіру він пропонує виконати для нього роботу безкоштовно, але насправді тільки і мрієш про те, щоб щось не було враховане, щоб йдучи по трупах, побільше витягти грошей та заслужувати повагу серед колег, а тепер на все добре пане Георгі Анзорійович! Питання є? не має? Прошу вивести мене звідси!

Георгій сидів нерухомо тільки дивився на Шмагі, а потім все таки пробурмотів:

- Я себе погано почуваю, прошу позвати конвоїра!

- Звір тільки перед смертю почувається погано! – сказав Шмагі і відчинив двері кімнати за якими стояли двоє конвоїрів, один із їх повернув Шмагі до камери.

Через два тижні Шмагі Мгалоблішвілі та вора Чукі Січінава перевели до праце- виправної колонії у Руставі. Ні, нічого

невинного та незвичного не існує для людини, тільки невинній людині це дуже важко. Освіченій людині дуже важко сприйняти приниження, командування, крик, розмову нецензурними словами і частих випадках побиття. Як раз такою «працею» виправляли долю людей, хто потрапляв до такої праце - виправної колонії. Працьовитій людині легко жити у колонії, що вміє одразу знайдуть роботу. Але освіченій людині дуже важко живеться, їй як фізично так і морально приходиться перебудовувати себе. І після цього повинен звикнути до принижень з боку вчора народжених конвоїрів та ще й звикати до фізичної праці.

Як раз у такі обставини потрапили Шмагі та Чукі. Перший з вищою відмінною освітою, майже забутою дитячою працею і його фізичну працю замінила праця актора.

Другий на відмінно знає усі воровські закони за якими було заборонено фізично працювати на благополуччя партії, яка його заарештувала. Але тут ніхто нікого не розрізняв ні за нацією, ні за статтю, вчений чи не вчений усі користуються однаковим законам. А закон вимагає праці.

ЗРАДА

Вранці рано вийшов на балкон батько Шорени – Міндія Дзідзігурі і дивився на поляну, яка блистіла у променях сонця так, наче була усипана діамантами. Міндія дивився, але не відчував радості від цього побаченого дива. Навіть промені сонця які грали на його обличчю не впливали на покращення настрою.

Міндія стояв занурений у думки, спочатку перед очима постало безрадісне дитинство, потім коротке навчання, потім любов, одруження і виховання дітей, а потім Шорена...

- Ой, дочко! Хоч би знав, хто твій вбивця, дуже важливі документи були представлені у суді, але чомусь не віриться і серце також говорить, що Шмппгі не вбивця. Я його зростив. Не може чоловік з такою доброю душею бути вбивцею, смерть це одне, але інша смерть, якщо цей молодик не винний, він і на

суді усе повторював «не вбивав».

- Але, коли було таке, щоб вбивця зізнався , що вбив і покарайте мене? – тихо прошепотів невидимий голос.

- Ні, не вірю,- голосно відповів невидимому голосу Міндія,- Шмагі не може бути вбивцею, він був моїм учнем,завжди виділявся серед усіх добротою, поведінкою,навчанням, вихованістю та повагою до сім'ї.

Так сім'я, добра справжня була . Батько Шмагі Дмитро мого віку ніхто ніколи не пригадує, щоб кого небуть чимось скривдив чи обідив. Якщо треба було зарізати курицю дружині Дмитра Манані, то усю вулицю обійшла б , щоб знайти когось , бо Дмитро не може крові боїться, вони навіть курицю не могли самі зарізати, а тут людину? Ні, треба мені піти до прокурора він мій хороший знайомий поговорю з ним він мені і допоможе справжнього вбивцю знайти.

У таких думках був занурений Міндія, коли почувся нестерпний звук сигналу автомашини, біля воріт зупинилась мідного кольору волга і водій давав музичний сигнал. Міндія прикрив рукою промені сонця і подивився на ворота. У цей момент ворота відкрились і до двору посміхаючись увійшла Шорена. Поруч з нею йшов представницький молодий чоловік. Позаду одягнений у джинси середніх літ чоловік та жінка увійшли.

- Шорена! – тихо промовив Міндія, випрямився і від такого сильного струсу втратив свідомість та з такою силою упав на дерев'яну підлогу, що затрусився увесь дім.

Коли прийшов до тями, то побачив , що його цілує Шорена, зібрався із силами і що було духу закричав: - Кеті , спаси мене, бо мене жалить гадюка! – сказав і вдруге втратив свідомість.

Кетеван уже бігла із городу, у руках держала зелень та ще не могла зрозуміти, що насправді коїться у неї в родині, чи насправді укусила гадюка коханого чоловіка? – так думала вона, але її думка не дійшла до кінця , коли побачила стурбоване обличчя Шарени, яка йшла до матері: - ой, дочко! – закричала і також втратила свідомість.

На крик і галас збіглись сусіди, які одразу узялись зо

чоловіка та дружину, що лежали непритомні, обом поклали під язик валідол, та через декілька хвилин чоловік та дружина Міндія та Кетеван прийшли до тями. Але вони не були схожі на тих ,якими знали їх сусіди спокійним подружжям. У Кетеван вселилась, якась не земна сила, пошкрябала лице, розірвала до пупка плаття і витягла груди, незважаючи на вік повні красиві груди, ніхто не міг зупинити її . знову Міндія втрутився суворо спитав:

- Добре, що з тобою сталось? – тихо, але тремтячим голосом сказав він дружині.

- Що зі мною? Це ти мене питаєш Міндія, що трапилось? Візьми і відріж ці груди, якими годувала її , а потім розріж мені живота , бо в ньому живе гадюка. Я оплакувала могилу дочки, але камінь на її могилі був тепліший ніж зараз ці груди. Я їх своїми руками вишкребу, бо їх смоктала така негідниця...

Сказала і так сильно пошкрябала груди, що уся сукня була змочена кров'ю.

- Ідіть звідси! – сказав тихо, але суворо Міндія.

- Дозвольте мені сказати ! – прохала Шорена з насильно видавленими сльозами на очах.

- Забирайтесь геть! – знову повторив Міндія.

- Ми до вас прийшли з миром, а ви!... – промовив Шоренин супутник.

- Забирайтесь геть! - вже підвищуючи голосом сказав Міндія.

- Хто повинен забиратись , ти , що на старості зовсім ум втратив, вона повинна бути похована там, де ми з тобою маємо незнайомої дівчини могилу,- сказала Кетеван і забігла до хати потім вийшла звідти з двоствольною рушницею у руках :

- Відійдіть сусіди, від цих гадюк, щоб хтось із вас не постраждав! – але сусіди стали колом прикрили Шорену і провели її до воріт.

Мідного кольору волга помчала дорогою з усією швидкістю.

- Що це було сон чи правда? – спитав Міндія у сусідів.

- Насправді, пане Міндія! – відповів похилого віку сусід, який був стривожений не менше за Міндію.

Сусіди тихо почали розходитись у дворі залишились тільки

самі найближчі. Для того, щоб підтримати сім'ю . Але ніхто не міг заспокоїти Кетеван, яка все продовжувала шкрябати собі груди та лице, поки від нервного шоку не втратила свідомість.

Коли вона прийшла у себе Кетеван уже лежала у ліжку та над нею стояв лікар. Як тільки лікар помітив , що хворій стало краще одразу дав поради Міндії:

- Постарайтесь, щоб вона не нервувала, а то навіть звичайне нервування може перерости у невроз , тоді вже лікування буде складним.

Коли подружжя залишилось на одинці довго дивились одне на одного. Їх обох турбувала одна і та ж думка. Одна думка тільки по різному вона боліла у їх серцях. Обом було важко у голос промовити те, що було у думках. Сиділи мовчали і з ніжністю дивились одне на одного, тільки іноді в очах Кетеван горіла іскра помсти. Через деякий час Міндія порушив мовчання, коханій дружині поправив ковдру, з любов'ю провів по волоссю і спокійним голосом сказав:

- Що ти таке задумала, жінко, якщо ти для себе хочеш смерті, то спочатку треба вбити мене , бо одне без одного ми не можемо жити...

- Мінді! Відкрий очі. Невже ти не бачиш, що ми вже мертві? І ти знаєш хто наш вбивця? Наша власна дочка! Що вона нам зробила ця гадюка, не тільки нам вона і цього хлопця поховала. Він заживо гние у в'язниці відбуває покарання за любов, а вона прийшла до батьківського дома наче нічого не сталось.

- Ні, все ж , як вона могла вийти з дому тієї ночі, та вийти заміж за іншого, коли клялась у любові Шмагі?

- Сучасна молодь знає , що таке кохання?вони не знають, що таке любов до чоловіка та сім'ї , тільки знають любов до суконь та браслетів. Жадність деяких жінок не має меж, а тому вони легко повісять на чоловіка свою жадність загриваючи. Нікого не пожаліють не знайомих, ні не знайомих, ні батька, ні матір, ні брата, а ні сестри. Для їх не існує ні совісті ні гідності, вони тільки прислуховуються до своїх неправильних кроків, які вони готові зробити, не зважаючи, що знищують любов та ведуть до загибелі рідних людей.

- Давай, облишимо філософію, Кеті, заспокойся і спокійно подумаємо, як ми можемо виправити зіпсовану справу.

- Пуста спроба, зіпсованій справі нічого не допоможе. Це як пуста праця, знижує злочинну думку, але робить сильним бажання до помсти, так як вітер туше свічку, але розпалює вогонь.

- На твою думку ми не зможемо звільнити , хлопця із в'язниці?

- Не думаю, що правосуддя , захоче виправдати одного низького кола чоловіка. Ти і сама знаєш стільки мудрих людей гине, щоб спасти одну дурну людину?

- Але послухай, факт на лице, людина за вбивство якої він був покараний, жива і неушкоджена. Сталась непередбачена помилка , зараз невже не можна її виправити?

- Спробуємо долю, одягайся та йди до слідчого Іроді Ціклаурі, він же твій учень і не зможе, щоб не звернути на тебе уваги. Якщо хочеш ми можемо з собою взяти і батька Шмагі Дмитра, він зрадіє, що Шорена жива. (щоб я узнала про її смерть ще швидше.)

- Ні, цього разу піду сам, якщо нічого не вийде, тоді підемо разом з Дмитром.

Міндія холодною водою обмився до пояса, але це не допоіло йому заспокоїтись, від нервування трусились руки, ледь не передумав іти, але коли представив, що Шмагі у в'язниці, швидким кроком пішов до будівлі прокуратури.

У прийомній його зустріла чорноока, з довгими віями секретарка, дивилась на нього так, наче він звіром і хотів її заточити до звіринника.

- Ні в день , ні в ночі, не дають спокою все приходять і приходять, не розумію , коли вже припинять ці люди писати заяви, по якому питанні ви прийшли, прізвище , ім'я та по батькові! – з незадоволенням спитала секретарка.

- Міндія Іванович Дзідзігурі, прийшов по особистій справі,- відповів Міндія.

- Якщо не скажете, що за справа не буде докладати про вас, бо тут у книзі треба записати про ціль візиту, якщо не хотів

бачити слідчого чого тоді прийшов, або навіть витратила я час, щоб записати твої ініціали тут у зошиті.

- Ну якщо, обов'язково, то скажу, він розслідує справу моєї дочки і мене цікавлять подробиці.

- Так і сказав би! – незадоволено сказала секретарка і зайшла до кабінету слідчого, щоб повідомити про візит чоловіка.

Незважаючи на те, що у прийомній нікого не було, Міндії все ж прийшлося почекати три години. Секретарці не подобалось, що він чекає у прийомній, а тому приказала, щоб Міндія вийшов у коридор, він так і зробив вийшов у коридор і сів на стілець, що стояв у кутку.

- Чому не хоче мене прийняти? – запитував сам себе Міндія, перед очима пробігло дитинство слідчого. Його гордовита хода, завжди забував привітатись, забував чи не хотів, не зрозуміти його. Товаришів ніколи не вважав собі рівними, а тому завжди був один, у навчання також ніколи не був першим, але усі учителі зобов'язані були ставити йому хорошу оцінку. А ось його вид і справді був гарним схожий на грузинського рицаря з правильними контурами обличчя, як дві дуги зігнутими бровами та карими очима, темно каштанове волосся трохи хвилясте, його високий ріст, здавалось що він створений штучно. Був схожий на батька, але не вже і характер узяв батьківський і вважав себе великим чоловіком?

Батько Іроді – Варлам, був рівним Міндії за віком, може був один рік різниці. Але вони сильно відрізнялись характерами один від другого. Варлам за все своє життя може заголовок двох книжок прочитав, але жодної не розкривав, усім показував протилежне який він освічений чоловік, бо він дуже добре умів писати заяви на анонімні листи на інших, навіть був гордий своєю «професією». Тости промовляв по дві години, тільки змісту їх ніколи не розумів, що хотів цим сказати, любив гостювати у чужій сім'ї, а у своїй дуже рідко можна було побачити гостей. Горе сусідів його ніколи не турбувало, до серця ніколи не брав. Завжди знаходив сотню справ тільки б не допомагати сусідові. Тільки з рівнею сусідами мав справу.

Але коли йому самому, щось потрібне то увесь район на

ноги поставить, сусіди також осторонь держались від майстера анонімок і стали з ним поруч з надією, що діти виростуть не схожими на нього і виростуть добрими людьми. Невідомо ще б стільки часу провів би Міндія у думках, якби секретарка строго не гукнула:

- Вас викликає слідчий! - сказала вона і сіла у крісло за своїм столом.

- Дозвольте?! – так тихо сказав Міндія, що навіть сам не чув свого голосу.

Слідчий сидів і читав щось у товстій папці, може справа була важливою, а тому і справді не помітив, Міндію, що зайшов до кабінету і тому довго не піднімав голову до гори. Уже хотів було вийти із кабінету Міндія, коли Ціклаурі підвів голову і привітався із вчителем. Він не підвівся тільки , щоб було помітним кивнув головою , показав на стілець мов запрошую «сідайте», а сам знову продовжив , щось шукати у папці.

Іроді Ціклаурі часто зустрічався зі своїми вчителями, але зустріч на вулиці , за столом і приємній бесіді та у кріслі кабінету дуже відрізнялись одне від одного. Яке лагідну, чудову та солодку мав посмішку слідчий на вулиці до кожного вчителя, але завжди було видно, що це було насильною оцінкою. Навіть випивали разом тост за здоров'я Міндії. Але що це? Що тут робиться?невже щось пороблено у цьому кабінеті, бо тут людина стає зовсім іншою, а за дверима зовсім інша?

- Слухаю! – почулось знову повністю зануреного у думки Міндії.

І це одне сказане слово наче скувало колишнього вчителя, який помітив колючий, суворий, обпікаючий погляд с під брів. Міндія зовсім інакшою уявляв собі цю зустріч з колишнім учнем. Така холодна, без уваги зустріч , ще один раз заставили Міндію подумати про те, що без слів покинути кабінет, але слідчий знову підвів голову і знову подивився с під лоба і наче наказав очима Міндії – «давай починай розповідати, чому ти прийшов»...

- Я Міндія Іванович Дзідзігурі! – майже з вибаченням промовив Міндія.

- Я вас знаю! – коротко відрізав слідчий.

- Я вас турбую за дуже важливою справою.

- Слухав,- зараз вже більш суворо промовив Ціклаурі, це вже дуже не сподобалось вчителєві і подумав: -« мені нічого втрачати,нічого боятись, нічого соромитись» - зібрався із силами і високо мірно сказав:

- Так може послухати і тупуватий, розповідь мудрого, так як тупий це ворог, якого нічого не переймає окрім своєї голови. А я хочу, щоб мене послухали уважно, ти мій колишній учень, також знаю, що Цезаря з тебе не вийде, щоб мене послухати, писати на іншу тему та читати , щось зовсім інше?

Було видно, що слідчому не сподобались слова і сміливість Міндії і він не відводячи очей дивився на співбесідника. Пограв пальцями по столі , ненадовго запанувала тиша, потім неначе щось згадав нажав на сховану кнопку і викликав секретарку.

Цей кабінет і правда був чарівним. Бо до кабінету граючи тілом , з посмішкою зайшла , ще декілька хвилин тому холодна, незадоволена, секретарка, що з першого погляду навіть не впізнав Міндія.

- Пригости нашого гостя, кавою та коньяком! – суворо приказав слідчий, наче ця невдячність та неувага до гостя була виною секретарки.

Через дві хвилини на позолоченому підносі перед Міндією стояла чашка з кавою , яку принесла с посмішкою секретарка. Міндія рукою відсунув у бік чашку , потім суворо подивився у очі слідчому і строго сказав:

- Слухаєш?

- Обов'язково, слухаю, уважно!

- Шість місяців тому, ви розслідували справу Шмагі Мгалоблішвілі, якого звинуватили у вбивстві моєї дочки Шорени Дзідзігурі...

- Так, пам'ятаю,- перебив розповідь слідчий.

- Але перерозподіл покарання не моя справа, я розслідував цю справу потім передав її до народного суду, а вони вже самі знають свою справу. Але якщо б я був суддею, дав би йому вищу стадію покарання.

- Бог спас Шмагі та нашу совість, що ти не суддя, бо такі, як ти завжди приводять вирок у виконання, та ще й коли державна влада дає цьому підтримку.

- Але , що ви пропонуєте не карати вбивць?

- Так вбивці повинні бути покарані, але не невинні люди. Для цього повинне проводитись точне розслідування і серед цього і показання свідків. За їх розповіддю стоїть багато питань та таємниць.

- Не зрозумів , що ви маєте на увазі, мені здається мене не підводить почуття юриста і ви прийшли до прокуратури, щоб зробити більш суворим покарання вбивці вашої дочки.

- Помиляєшся! Я прийшов , щоб звільнити його, того хто несправедливо так суворо покараний.

- Ця справа не належить більше до слідчих органів, треба звернутись до вище стоячих інстанцій. Тільки дивовижний ваш вчинок , як можна жаліти вбивцю вашої дочки, це для мене не зрозуміло.

- Я звернусь до вище стоячих інстанцій, без вашої допомоги знайду дорогу, тільки будьте обережними бо і слідчі органи і народний суд будете загнані у куток.

- Потрапимо, потрапимо, спасибі, що попередили! – не зміг сховати хвилювання промовив , обличчя почервоніло, підскочив на ноги і його поведінка нагадувала поведінку колишнього учня – «розмову закінчено, куди хочеш туди і йди скаржитись» - але Міндія навіть не поворухнувся і як завжди продовжив зі своїм спокоєм:

- Та ти, заспокойся , хлопче, послухай до кінця, ви ж пообіцяли на початку розмови, що «уважно послухаєте?!» - так ось треба бути хазяїном своїх слів.

- Крім вашого, пане, у нас , що немає інших справ, говори вже до кінця і закінчимо цю розмову! – не приховуючи ображення промовив Ціклаурі.

Міндія спеціально розтягував розмову, щоб це сильніше розхвилювати слідчого, хотів перевірити настільки сильне терпіння має його колишній учень, хотів роздивитись у ньому ту силу великого чоловіка.

- А справа у тому, пане слідчий, що моя дочка жива,- тихо промовив Міндія і у Ціклаурі розширились очі було видно, як вплинула на нього ця новина і крах у його неправильному розслідуванні та видно було ,як із суворого слідчого перетворився у ніжну особу.

- Що? – тільки це і зміг сказати. По червоному обличчю пробіг блід, на лобі виступив холодний піт і він ще глибше занурився у крісло.

- Учора прийшла, щоб побачити нас , разом з чоловіком!

- Так!- сказав багатозначно слідчий наче на цьому закінчилась їх розмова.

Тиша запанувала у кабінеті тільки було чути, як глибоко дихає Ціклаурі, так продовжувалось декілька хвилин. Поки слідчий перероджувався. І ось переродився Ціклаурі. Суворе лице посвітлішало, на ньому з'явилась посмішка, а очі , які декілька хвилин тому світились злістю, зараз виглядали згаслими, але Міндія зміг прочитати у їх ненависть. Зрозумів колишній вчитель, що у нього щось задумане, але зараз припиняти почате було пізно треба було довести розпочату справу до кінця.

Іроді Ціклаурі з посмішкою підвівся , розвів, як наче танцює, широко руки і тихо, з насильною люб'язністю промовив:

- Перейдемо до іншої кімнати, сядемо на одинці за маленьким столиком, з пляшкою коньяку легше буде вести бесіду!

- Для цього не має необхідності, нас і тут ніхто не слухає, третя особа, щось таке може сказати, що ви залишитесь ображеними та і я піду не дуже задоволений.

- Третя особа, кого ви маєте на увазі?

- Коньяк!

- Не думав , що ви відмовитесь від «рюмки» коньяку.

- Усьому свій час, як я можу відмовитись від наданої мені поваги, але краще буде, якщо ми це відкладемо на потім.

- Добре, зараз нехай буде по вашому, але і справді за столом і правда легше вести бесіду. Ну нехай тут так залишиться, а увечері...- зовсім став добрим слідчий, передихнув ніби думав про щось і продовжив бесіду:

- Ви говорите, що ваша дочка жива і разом з чоловіком прийшла додому. Значить вона когось кохала набагато сильніше ніж Мгалоблішвілі і як раз у ту ніч і втекла із сім'ї, коли повернулась додому після прогулянки з Мгалоблішвілі.

- Не знаю у мене не було часу поговорити з нею, може сама пішла, може викрали у сьогоднішній час усього можна чекати.

- Ви прийшли тому, щоб ми переглянули цю справу та виправдали Мгалоблішвілі.

- Якщо це входить до вашої компетенції, то я піду і звернусь до вище стоячих інстанцій?

- Невже вам не жаль своєї дочки, коли прийдеться відповідати перед судом за те, що ввела слідство в обману?

- Перед силою закону уся рівні, мене не хвилює, винувата нехай відповідає.

- Це зовсім не схоже на батьківський вчинок, як можна віддати дитину на гибель?

- Як раз і є батьківська любов, що сама посіяла тепер нехай жне?

- Батьки, але що то за батьки, якщо не вміють прощати?

- Я до вас не прийшов з проханням помирити мене з дочкою, заплутану справу моєї сім'ї я сам розплутаю і без вашої на те допомоги. Я хочу виправити допущену помилку. Разом з моїм проханням про виправлення помилки, я також хочу, щоб і ви виправили помилку яка була допущена з дозволу чи без.

- Виправимо, але чи знаєте ви , які будуть наслідки? Треба звинуватити усе правосуддя? Потім треба видати приказ? І все заради кого? Однієї людини, яка вже мабуть звиклась зі своєю долею та гідно несе покарання.

- На вашу думку, я повинен промовчати і залишити страждати у в'язниці і так вихованого у стражданнях чоловіка, нехай втрачає кар'єру та надію на майбутнє? Потім «гра з вогнем небезпечна»? Сьогодні чи завтра усі дізнаються правду, наше мовчання назавжди кине тінь на наше ім'я?

- Ваше мовчання є обов'язковим , а інші мені здаються другорядними. Батьки Мгалоблішвілі є простими колгоспниками не зможуть знайти доріг, щоб встановити

правду, а сам Мгалоблішвілі у колонії , а там дороги у пошуках правди закриті. Так, що будьте спокійними до того часу поки звільниться Мгалоблішвілі!

- А , якщо після звільнення він захоче помститись!

- Виключено, винний чи невинний усі злочинці до нас вороже ставляться, але після звільнення про помсту ніхто і не думає, після причастя та очищення розпочинаються нові гріхи. Які треба очищати вдруге.

- Але людяність, совість на вашу думку нічого не значать їх можна оскверняти та викинути на смітник?

- Людина належить до змінної категорії. А тому поняття совісті порівняно належить до змінних. Виходячи з цього совість людська , очима різних людей порівняльна , а тому погляди їх відрізняються одне від одного , а тому і совість прямо пропорційна їй можна відкинути.

- Дякувати, богу, що ти почав говорити математично, але людської зміни повністю позбавлений .

Красиві слова , тоді

Коли в їх сильний зміст, закладений

Навіщо мати красивого лоба

Неумного та пустого...

Ще раз послухай повчання твого колишнього вчителя, на чужому нещасті кар'єри не побудуєш, а це крісло підірве людські гріхи, тільки ваше крісло дивовижне, мабуть за рахунок вище стоячого правосуддя. Невідомо скільком ти показав сидючи у цьому кріслі неправдиву любов – за правдиву, поганого сім'янина – за хорошого, невідомо скільки разів ви одягали маску будучи не людиною і показували себе справжньою людиною. Стільки разів показували себе героєм за допомогою ваших ораторських здібностей, скільком показали себе справжнім чоловіком , а на справді ніколи таким не були. Але найбільше нещастя полягає к тому , що усі біти починаються з цього самого крісла, але разом з піднесенням зростає і висота, тільки той хто падає звідти рідко підводиться на ноги.

Обличчя слідчого змінило колір декілька разів. І знову як у дитинстві загорівся, але заспокоїв свої нерви та вирішив , що так

буде краще. Але в душі був готовий виштовхнути його ногами та викинути за двері і своїми руками закрити двері, згадав що колишній вчитель був незупинний по відношенню до правди, а тому вирішив використати свою мудрість у суперечці з вчителем.

- Я вас не принижував, вчителю, а чому ви мене лаєте останніми словами?

- Я тебе не принижував? Але невже для мене не є приниженням те, що ти оскверняєш школу в якій вчився і яка тебе виховала?

- Про що це ви, мені і на думку не прийшло б принижувати когось, я тільки йду у ногу з часом. Багато чого змінилось за цей час у житті, уже нікого не цікавить та мораль з якою ви так носитеся, сьогоднішнє життя не можна міряти вашим аршином, нове життя йде, люди з такою мораллю, як ваша є останніми із могокан?

- Значить згідно із сьогоднішнім життям, треба забути про гідність та совість. Треба забути видатних царів, які були віддані нашій батьківщині, наших православних, письменників, вчителів, які навчили тебе абетці, зберегли і передали батьківщину, мову, культуру.

- Ну не зовсім так, пане Міндія, як ви говорите, почнемо з того, що ми нічого не забуваємо, тільки не виносимо, коли ви звинувачуєте нас у тому, що забули про совість, гідність, культуру та мову. Це не забуття, а перевтілення, які принесло життя, наприкінці кожної епохи, коли змінюється життя змінюється і совість з гідністю. Ви не помічаєте змін у житті, а тому і звинувачуєте нас в тому, що ми забули минуле.

Мені також не подобається, коли країною правлять люди, які не знають, що таке совість, але мудрий боєць не може відставати від людського життя.

Ваша мораль історична категорія, а тому природно, якщо до неї щось додасть чи відніме епоха, а тому для нас додасть таку норму, яка у минулому була незрозумілою, а зараз без неї неможливо. А тому новий час скинув з престолу старий, знищив його, насміхався над ним, але взамін підніс до небес

новий. Люди знову вихваляють його та клянуться у відданості, але людство, як тільки не бути протистояти, ніколи не зможе зупинити ходу епохи.

- Ану, згідно з вашими словами, ви придумали нову совість і ми повинні бути готові кружляти навколо допущених вами помилок?

- А чому б і ні, якщо для цього є можливості, правда зараз найвищою гідністю вважають совість, але чи задумувались ви, яку ціну має сьогодні чесна людина? Візьмемо окрему людину та охарактеризуємо її. побачимо, що без ніякого чесна людина, тому що не може вкрати, відібрати та вимагати. Але якщо б у неї було почуття до перемоги, то я впевнений, що взявся б навіть за саму непристойну справу. Така чесність у людини з'являється у людини не від гідності, а від тупості, безнадійності, неможливості діяти. Якщо ми такій людині дамо ума, таланту, сміливості, навички діяльності, то начисто побачимо, як почне діяти для своєї власної користі та підйом по дорозі кар'єри, яку людину чесною не назву, бо вони чесні засобами. Чесна людина рідкісне явище та унікальний екземпляр, у якого є ум, сміливість, талант на вчинення гріху, здатність жити заможнo, але при цьому вмiти грабувати, але не зважаючи на все це не робить гріхів і залишається чесною людиною.

- Ви маєте усе, щоб так жити, так чому ж ви не залишаєтесь унікальним екземпляром?

- Тому, що така діяльність загрожує збитись з правильної дороги. Сміливість може робити великі справи. Таким людям прощають навіть невеликі погрішності, тому, що у великих справах завжди є право на помилку.

- Ви, страшна особистість, пане слідчий, не тому, що допущена була помилка, а тому, що ви цю помилку допустили навмисно. Ви і не збирались виправляти цю помилку та вашою лекцією багато чесних людей може підштовхнути на дорогу злочинності. Ви і правда унікальний екземпляр, зовнішнім виглядом схожий на справжнього грузинського рицаря, але твоя зовнішність, як красива квітка, яка має найпрекрасніші кольори, але її аромат схожий на гній, бо її корені ростуть у

нечисті і живиться вона гнилим насінням...

Міндія, підвівся і так грюкнув дверима, що вітром відкрило двері, що були розташовані напроти.

Іроді Ціклаурі залишився у кабінеті сам, не вплинули його переконання про сучасне життя на його колишнього вчителя. Обляяв могили предків і такий незадоволений покинув кабінет літній чоловік. Недовго сидів задумавшись потім зняв трубку телефону і викликав водія. Через дві хвилини, чорновусий водій сидів на тому ж стільці, де трохи раніше сидів Міндія, та слухав переконання слідчого про сучасне життя і такий сумний підхопився з цього стільця Міндія.

- Не так давно вийшов від тебе, мій колишній учитель...

- Так зустрівся з ним! – перебив його водій і так прищурило очі наче без питань хотів дізнатись, що у нього на серці.

- Так, ось, він потрапить до автокатастрофи! – твердо сказав слідчий і поклав обидві руки на голову. Водій швидким кроком вийшов із кабінету.

Із зіпсований настроєм Міндія важко крокував по тротуару в душі здивований зухвальною поведінкою, мав велике бажання другого пришестя, щоб знищити ненажерливу та ненависну частину людства.

- Так буде просте, - думав Міндія і дорогою плівся наче п'яний, - що може статись гірше за це для людства, коли вже її народження є нещастям, що може бути гірше? друге пришестя усіх зробить рівними, потім пройде мільйони років і знову «з'явиться» створена богом людина, але не дай боже, щоб вона була схожа на попередній варіант, а то знову прийдеться створювати великий потоп. Невже і правда сьогодні почуття моралі і думки про неї є порівняльними, і залежить від місця та обставин, але мораль це історично – соціальне явище? Якщо знищити усю історію людства, що залишиться? – нічого! – а тому все те, що створює історію є постійним і не повинна мораль зазнавати змін разом з землею повинна крутитись навколо своєї осі. Світ продовжить існування, а життя створить свої нові закони та ступінь цивілізації на якій зараз стоїть людство, характеризує свої особисті потреби...

Не закінчив думки, як «Жигулі» вилетіли на тротуар і в мить Міндія опинився під колесами машини. Почувся крик перехожих, а авто без номерних знаків зникло....

Кетеван без усякої справи ходила по дворі, видно було, що знервувалась, ще вранці пішов її чоловік та до сих пір не повернувся, а тому в голову повзли різноманітні думки, ці чорні думки ще більше лякали. Потім вирішила піти самій і дізнатись, що трапилось, чому її коханий чоловік не повернувся додому... вирішила зайти у дім, щоб переодягнутись, але у цей час хвірточку відчинила сусідська чотирнадцяти річна заплакана дівчина, Кетеван змінила напрямок своєї ходи дівчина також тихо підійшла до неї.

- Ти чого плачеш, Тамуна, якісь погані новини принесла? – спитала Кетеван дівчину.

- Нічого такого, тітко Кетеван, тільки вчитель Міндія попав під машину... і зараз знаходиться у лікарні, лікарі тебе викликають... - сказала схлипуючи дівчина, але Кетеван навіть не чула її останніх слів, боса вибігла із двору.

Міндію готували до операції, коли побачив, що до палати забігла Кетеван : - Живий! - прошепотіла вона смертельним голосом і впала.

Лікарі швидко привели у себе Кетеван і її до свого кабінету запросила головний лікар:

- Немає нічого страшного пані Кетеван,- заспокоюючи сказала вона,- ось як раз принесли усі зроблені аналізи та знімки рентгену, все в прядку та у нормі, тільки рентген показав, що пошкоджена селезінка та потребує хірургічного втручання. Це зовсім проста операція, навіть бувають такі випадки, коли навіть зовсім здоровій людині видаляють селезінку і нічого люди після цього ще довго живуть.

- Дякую вам лікарю, що говорите для мене ці заспокійливі слова, але у організмі людини немає нічого зайвого. Життя тільки тоді солодке, коли людина не проклинає долю за те, що народилась і не благає бога про ранню смерть. Операція схожа на ключі, якими можна закривають, але нічого не відкривають, але іноді одного закриття також вистачає.

- Я вам даю слово, що ваш чоловік ніколи не буде скаржитись на життя, не хвилюйтесь. Зараз прошу мене вибачити викликають на операцію, а ви можете мене там дочекатись у коридорі , - сказала лікар потравила халат і вийшла із кабінету.

Тільки через три години повернулась до кабінету посміхаючись лікар. Кетеван одразу зрозуміла, що операція пройшло добре, але все ж зайшла до кабінету і з сльозами на очах спитала:

- Як наші справи, лікарю?

- Відмінно! Можете вже йди до свого чоловіка, але не втомлюйте його питаннями.

- Дякую, вам лікарю, пишаюсь тим, хоч одна організація від бога в нашій епосі, молюсь за вас і нехай бог вам дає довгого життя, щоб ви стояли на служінні людям...

- Дякую піклуватись про людей та їх здоров'я моя робота та обов'язок, виконання якого вимагає дана нами лікарями клятва.

- Вибачте, лікарю, зараз піду, провідаю хворого! – сказала Кетеван і наділа білий халат.

Міндія , як тільки побачив Кетеван затрусилось підборіддя, а очі наповнились сльозами, Кетеван здивувалась бо перший раз бачила свого коханого чоловіка фізично безсильного, витерла сльози і у піддержку спокійним голосом сказала:

- Що з тобою, сталось, чого ти ведеш себе, як жінки , ти що не чоловік?

Міндія не промовив ні слова, наче соромився своїх сліз, відвів очі від дружини і тихим голосом промовив:

- Смерті я не боюсь, я вважаю її вічністю, життя є однією хвилиною безсоння, разом з ним вікова боротьба за виживання і це останнім безглуздям та більше нічого.

- У боротьбі гинуть герої, тільки боягузи мріють про смерть. Життя тим є прекрасним, що потребує боротьби і в цій боротьбі приймають участь герої і про свою геройською боротьбою залишають слід в історії. Зараз нічого не кажи мені, лікар мене попередила, що тобі не можна говорити, відпочивай а завтра продовжимо бесіду про обов'язковість життя.

Міндія не став перечити дружині і важко закрив очі почав

мріяти. Потихеньку згадав подробиці аварії , підозра падала на Іроді Ціклаурі, але не міг зрозуміти навіщо і заснув.

Рано вранці прокинувся Міндія, коли побачив поруч дружину посміхнувся, трохи потягнувся , але після операційне положення і посмішка змінилась на біль. Щоб приховати біль, він знову посміхнувся дружині і тихо промовив:

- Ти увесь час тут була, Кеті?

- А де мені ще бути, без тебе у молодості ніде не була , а зараз де піду, нехай береже бог.

- Я не про це тобі говорю, я себе добре почуваю йди додому та свої справи роби.

- Ніде я не піду, де ти там і я, там моя сім'я.

- Яка ти цікава жінка, а як би я вмер , то ти за мною пішла б до могили?

- Ні задумуючись!

- І що ти цим виграєш?

- Доведу вірність та відданість сім'ї!

- Ну добре, не лякай мене, я ніколи не помру і тоді прийдеться дождатись моєї смерті аж до глибокої старості. Зараз не час говорити про смерть, мене мучить совість перед тими, кого вже не має в живих і вони могли сказати більше за мене, я з ними ніколи не говорив, але точно знаю їх мудрі думки, ой у який поганій час я народився!? Якби і я з ними жив і закінчив свою кар'єру.

- У тебе , що температура , Міндія, про ще ти нічого не розумію. Тобі , що привиділись душі предків?

- Ні я плачу про смерть добра і чесності я також не мочу жити без їх.

- А хто тобі заважає, живи, як і раніше жив.

- Ти, що не розумієш? – я тобі говорю, що вмер той час і те життя, яким ми жили. Зараз повинні почати жити новим життям, замість чесності – зрада, замість допомоги – відібрати, замість добра – зло треба сіяти кругом.

- Ти знаєш, Міндія, твоя філософія вже набридла і вдома і на вулиці, чого ти дивишся на інших добре чи погано ти завжди жив чесним життям. Навіть коли б справа стала за вибором

твої професії ти б ніколи не змінив би її на професію ката.

- Тоді мабуть не змінив би, але зараз змінив, бо я не виховав ні вдома, а ні на вулиці таких людей, яких хотів виховати. Може я один причинив більше шкоди для батьківщини, ніж кат.

- Що з тобою таке, Міндія, ти так ніколи не розмовляв, завжди був закоханий у життя та свою професію, сам завжди боровся проти несправедливості і інших закликав до цієї боротьби за добро!

- Правильно, але наші повчання, були лиш словами кинутими на вітер та більше нічого, навіть вдома не змогли виховати нашу дочку.

- Що сталось, ти скажеш на кінець чи ні?

- Що може бути гірше за це, яка страшна трагедія сталась у нас вдома, а у прокуратурі мій колишній учень зовсім з глузду з'їхав.

- І чого він хоче?

- Нехай продовжує відбувати покарання Мгалоблішвілі, бо мабуть вже примирився до своєї долі, а тому зможе витримати покарання. Потім спитав його: - куди зникла його людяність та чесність? – відповів так: - людяність і чесність давно вже мертві, зараз нове життя прийшло. І правда дуже розізлив він мене, коли вийшов на вулицю був дуже здивований, але добре пам'ятаю, що йшов по тротуару, потім почув крики перехожих та більше нічого не пам'ятаю....

- Нехай бог зробить так, щоб і той хто хотів тебе вбити також так переживав, як ти цієї хвилини. Щось моє серце не спокійне, чи не замішаний твій колишній учень у цій справі?

- Не знаю, але якщо це не випадково, то можна сказати, що вбивця не виконав своєї місії але лікарі начисто виконали свій обов'язок. Побачимо, побачимо, що доведе розслідування, чи зможе заховатись злочинець, але ту справу буде вести такий слідчий, як Ціклаурі, то не встановимо правди.

- Нічого не розумію, ти дивом залишився у живих і що потрібно автомобілеві на тротуарі, якщо зарання не має задуманий злочин. Мені треба молитись богу за те, що ти залишився живим і свічку поставити на тому місті де сталась

ця пригода.

- Аварія у яку потрапила одна людина це нічого. Мені дуже жаль суспільство, яке не передбачає , яка катастрофа наближається, сьогодні люди себе почувають щасливими, коли країна гине із середини. А це вже означає катастрофу для усіх.

Більшість молоді покладає відповідальність на наші плечі навіть за свої особисті нещастя, а сьогоднішню радість чи горе чекає невизначене майбутнє. Якщо ми декілька років тому входили до рядів обраних людей ще і сьогодні знаходимось серед їх, цього зовсім не хоче бачити сучасна молодь поряд з ними стоять ті старики, які ховались за нашими спинами, а тепер користуючись нестабільністю у країні, ховають своє боягузтво і нас звинувачують у егоїзмі. Але дуже видно і те , що ті хто звинувачує нас хочуть показатись великодушними та із стійким характером. І якщо ми змогли критикувати їх , вони все рівно виходять правими бо для їх не існує різниці між старшими та меншими, продовжують доводити про негідність старого життя і доводити, що нове життя краще говорячи прямо у очі : «це ви винні у всьому, це ви нас виховали такими, ви навчали нас і ми йдемо по прокладеній вами дорозі».

Величність Грузії використовується тільки на вузькій стежці особистих інтересів, які не гидують ні вбивством , а ні вимаганням. Злочинність не вибирає дороги, але у майбутньому може сьогодні чи завтра уся країна чи навіть увесь світ дізнається про те якими злочинами було зібране майно і нікому не буде потрібним таке багатство.

- Є вислів: - «стільки вовка не годуй він все одно у ліс дивиться». А ти все ж не можеш облишити мати справу з такими? Перестань змагатись із лавиною, що мчить з усією швидкістю ти її все одно не зупиниш. Коли згадуєш про предків і хочеш , щоб наші нащадки були схожі на їх, сьогодні не має таких матерів які народжували героїв, сьогоднішні дівчата зайняті спортом, навчанням та безділлям , що їх стегна пролізуть у обручку чоловіка, яке покоління може народити така мати?

- Ти правду говориш, Кеті, я нічого ніколи не буду говорити проти когось, буду жити для себе і як і раніше. Тільки одне

прохання маю до тебе, може зможеш сходити до прокуратури республіки, спробуй , щось зробити для невинного хлопця, точніше для його звільнення. Відклади усе і сьогодні ж візьмись за цю справу, а то знай , що я ніколи не видужаю мене заморить злість.

- Трохи зачекай, ось поставлю тебе на ноги, потім навіть якщо ціною життя все зроблю, виконаю твоє прохання, яке мене також більше за тебе непокоїть...

- Ніякого «зачекай». Сьогодні ж починай розкривати цю справу, невже ти не розумієш, що спроба мене вбити йде і ховається у тому смітті!?

- Ти завжди був таким, якщо, щось задумав тебе не зупинить навіть і бог. Добре піду тільки ти заспокойся і якщо я запізнюсь не хвилюйся, не знаю, може не буде місця для зустрічей у генеральній прокуратурі республіки.

Кетеван, легенько закрила двері палати поки вийшла з палати з ніг до голови оглянула Міндію своїми сумними очима, що навіть він сам зрозумів з яким настроєм покидала вона коханого чоловіка і , що свої серце і душу залишила коло його.

Щоб виконати наказ чоловіка , жінка поспішає до прокуратури у голові крутиться тільки одна думка, щоб як найшвидше вийшов приказ, та був звільнений невинний хлопець, щоб принести щастя у його сім'ю, щоб став щасливим Міндія та й сама стане щасливішою.

Швидким кроком наближалась до свого дому, коли помітила сидячого на камені чоловіка, чоловік також помітив її і підвівся.

- Доброго дня, Дмитро,- привіталась із чоловіком Кетеван.

- Доброго дня, Кетеван, поздоровляю тебе , що твій чоловік залишився живим, я дуже нервував, якби з ним щось трапилось та ще й із за мене , мабуть не зміг би жити.

- А чому ти говориш , що із за тебе?- не розуміючи , що хотів цим сказати Дмитро.

- Добре, аби зараз нічого не трапилось бо від людей нічого не захирається, люди вони самі і телеграф, і телефон, і телеграма, преса і радіо. Ми про все знаємо,Кетеван, ми ж говорили: -« що наш син не може бути вбивцею»,- ви мені вірили, але десь у

душі все рівно мали підозру.

- Ні, Дмитро, я ніколи не сумнівалась у чесності Шмагі, але правосуддя винесло такі докази і покарання, що навіть вам нічого не залишилось, щоб вірити у невинність вашого сина. Ну раз бог так вирішив вихід із цієї справи, то давай будемо діяти разом, Дмитре. Я зараз переодягнуся і піду до республіканської прокуратури.

- Навіщо до республіканської? Невже наша прокуратура не зможе допомогти у цій справі?- перебивши Кетеван спитав Дмитро.

- Ні, Дмитре, мені здається, що тут замкнене чортове кільце. Прокурор не стане морочити собі голову нашою справою, а що ще гірше спробує нам помішати. Тому і хочу зустрітись з генеральним прокурором, а ти йди до колонії та розкажи про все синові, тільки про наші наміри нічого не говори, бо може так статись, що ні один із нас не повернеться живим до додому.

- Не говори так, але ви як зможете поїхати до столиці, коли вашому чоловікові потрібна допомога? Якщо ви не будете проти, то я можу відіслати до лікарні мою дружини, щоб посиділа біля Міндії, а я все зроблю як ви мені сказали.

- Не можу на стільки турбувати вас, соромно перед богом.

- Ну, який тут сором, зараз же відправлю її до лікарні, він у зараз у другій палаті лежить?

- А ви звідки знаєте, що у другій палаті лежить?

- Учора ми обоє стояли біля дверей палати, як постові солдати.

- Ні, не може жити в голові такої людини вбивця,- пробурмотіла сама собі Кетеван, голосно сказала Дмитрові:

- Ну зараз ти все знаєш, Дмитре, беремось за справу бажаю успіху, вибач, що не запросила тебе до хати.

Кетеван відчинила хвірточку і відчиненою залишила, десь через п'ятнадцять хвилин вийшла із двору і закрила за собою хвірточку.

Прокуратури республіки охороняють не тільки із зовні, подвійні двері та секретарі, а ще й при вході до холу стоять двоє солдатів у мундирах та з автоматичною зброєю у руках.

Кетеван виховано привіталась з ними і попросила дозволу увійти.

- Це не можливо? – здивовано сказав один із солдатів,- щоб увійти до прокуратури потрібен спеціальний пропуск.

- А хто повинен дати цей пропуск? – спитала Кетеван.

- Ваша районна прокуратура!

- А якщо я принесла заяву скаргу якраз на районну прокуратуру, як думаєте вони дадуть мені пропуск?

- Тоді зверніться до міністерства внутрішніх справ!

- Але, щоб туди потрапити теж потрібен пропуск?

- Так потрібен, але це вже не моя справа. Охорона сама пояснить де треба оформляти пропуск.

- Добре, зараз зробимо виняток, ви самі повинні доповісти прокурору, що пропуску не має, але прийшла по поважній та невідкладній справі,- тихо сказала посміхаючись Кетеван і непомітно зняла з руки золоту обручку та положила її до кишені охоронця. Той посміхнувся.

- Ох, які ж ви жінки Грузії! – сказав охоронець і зняв трубку телефону, що висів на стіні, про щось поговорив близько двох хвилин, потім повісив трубку і звернувся до Кетеван:

- Проходьте!

- Ось, бачите усе можливо, дякую вам! – посміхнулась Кетеван і пішла килимом покритими сходами.

Відчинивши чорною шкірою обтягнуті двері, Кетеван опинилась у прийомній, де перший раз у своєму житті побачила «секретаря чоловіка» і здивовано дивилась на його атлетичний зовнішній вигляд.

- Ви по якому питанню прийшли до прокурора? – виховано спитав «секретар чоловік» у Кетеван і приготувався записувати у журналі прізвище, ім'я та по батькові та ще деяких подробиць.

Кетеван відповіла на питання і секретар люб'язно відчинив їй двері до прокурорського кабінету.

Кетеван опинилась у просторому кабінеті, за столом сидів сивий чоловік. Вона чемно привіталась до чоловіка він також відповів на привітання та запросив Кетеван присісти у крісло. У кабінеті залягла хвилинна тиша, бо Кетеван не чекала такого

прийому у генеральній прокуратурі, а тому було добре видно, що вона у замішанні, але прокурор допоміг їй вийти з цього положення і з посмішкою спитав:

- Слухаю вас, пані!

Кетеван, зібралась із силами і наче чужим голосом почала розповідати.

Прокурор дуже уважно слухав жінку. Не смикнувся ні один нерв на його обличчі, тільки іноді так кліпав очима, що видно було його хвилювання.

Жінка закінчила розмову.

- Так! Дуже цікаво,- сказав прокурор, - я ніколи не чув такого за усю мою практику. Я пришлю вам слідчого із генеральної прокуратури і якщо ваша скарга буде підтверджена, то я усіх поставлю на своє місце.

- Тільки одне прохання буде у мене пане прокурору, нехай ваш слідчий не приходить до районної прокуратури, а то не відомо, що за справу запропонують йому проти наших сімей.

- Не хвилюйтесь, слідчий як раз таки з ваших сімей почне розслідування.

Кетеван задоволена встала із крісла, подякувала генеральному прокурору за увагу і тихим кроком покинула кабінет.

Із зовні на велике підприємство була схожа праця – виправна колонія Руставі. (але із середини хто знає, крім в'язнів, які страшні умови для душі, знаходились по ту сторону колючого дроту): красною цеглою викладений вхід, прикрашений зеленими клумбами та квітниками. Любий архітектор признався б у красі та досконалості цієї будівлі, хоча ми добре знаємо, що вони ніколи не визнають кращих будівель за ті які створені ними самими. Великі металічні двері при вході до арки охороняли двоє низьких з плоским лицем, приплюснутим носом і зброєю у руках солдатів. Це було єдиною ознакою цієї установи, яка відрізняла добро від зла, колонії від звичайного підприємства, це говорить про те, що тільки розум людини може створити та порівняти ці споруди, які лякають добру людину, а злочинця робить добрішим.

У середині хто знає, крім в'язнів, який безповітряний простір

та страшні умови для душі, по ту сторону колючого дроту, кожен хто побачить цю будівлю одразу зрозуміє, як зникає ця природна та архітектурна краса, за цими величезними дверима.

Як раз ці двері і були відчинені. Озброєні та з собаками конвоїри виводили в'язнів на роботу, коли батько Шмагі підійшов до дверей колонії. Тут не можна було впізнати жодної людини, а тому Дмитро навіть не спробував упізнати сина із рядів тих хто страждав тут, бо їх одяг та вигляд в усіх однаковий, але несподівано із середини колони почулось – «батьку» – і молодий чоловік хотів зробити крок у сторону. Але в одночасно почулось клацання зброї та собака почала гавкати і так сильно натягла поводок, що конвоїр ледь втримався на ногах.

- Не здумай, сину! - закричав Дмитро .

Колона продовжила свій шлях під гавкіт собак та крики. Дмитро піднявся до кабінету начальника колонії і боязко відкрив двері, потім попрохав дати можливість побачити сина.

Начальник колонії дав дозвіл на побачення і тільки на одну годину, відправив його до відділу кадрів, щоб дали спеціальний пропуск та оформили відповідні документи.

З ранку і до вечора чекав на зустріч з сином Дмитро і ось нарешті настали такі довгождані хвилини. На дорозі показала довга колона в'язнів. Як і раніше конвоїр не давав їм навіть подивитись у сторону і колона наче німа пройшла повз Дмитра, ніхто не наважився навіть подивитись у бік старого.

Трохи пізніше Дмитра перевели до спеціальної кімнати де він зустрінеться із сином на протязі однієї години. Довго обнімали одне одного батько та син, коли вже насолодились обіймами, спитали одне одного, як справи.

- Як ти батьку, як живите, як мама, чим займаєтесь, я заставив вас страждати, але ви добре знаєте, що вами вихований син не може бути вбивцею!

- Знаю, сину, до цього у мене також були підозри, що до твоєї правди, але сьогодні прийшов, щоб радісну новину сказати тобі. Ця пройдоха виявилась живою два дні тому прийшла до батьків разом із чоловіком.

- Про що ти , батьку, хто жива?
- Ця твоя , Шорена!
- Не обманюй , мене, правда?
- Правда, сину, правда, як раз тієї ночі втекла і вийшла заміж на вірмена, після того, як розпрощалась з тобою.
- Тоді тіло? Тіло кому належало, яке знайшли у озері?
- Не знаю сину, нове розслідування встановить.
- Якщо, так розслідує, як і минулого разу, то і ти приготуйся до в'язниці.
- Я ні, а ось слідчому , як раз вчасно побувати там.
- Ти ж знаєш «собака не порве собачої шкіри».
- Ти правий «собака собачої шкури не порве», але людина порве шкіру людини, а якщо потрібно буде кістки перегризе.
- Не знаю, батьку, я отримав гарну освіту і маю досвід життя, але не розумію, чого люди гризуться між собою. Я нікому нічого не зробив поганого, був безгрішний, як янгол таким і хотів вступити до великого життя, але людини знищили причину для чого йти вперед, нанесли мені такої травми, що з мене ніколи не вийде великої людини про яку я завжди думав та мріяв.
- Ти сильний, сину, знову потрібно знайти сили, щоб оживити загиблі мрії та думки, тебе твоя правда та не винність спасла від страждань, треба показати твоєму ворогу, що можеш зробити більше ніж думав.
- Ох, батьку, правда не пройшло багато часу моїх страждань, доказів та самотності, але у цей маленький відрізок часу, хто порахує стільки я бачив спокусливе бачення, стільки я блукав у лабіринті думок і наче знайшов відповідь на вічні питання, але стільки разів зникала вже нібито знайдена віра. Зараз усе це повинно повернутись, але не так легке повернення ніж відбирання. Як бути з тією думкою, яка мені не дасть спокою і можливості думати правильно? Де подіти те почуття, що і зараз звучить у моїх вухах, що світ такий великий, в людська доля маленька та незначна. Яка сила може поповнити у моєму організмі і клітини ненависті мозку перетворити у наукові теорії, які людство використовує у своїх цілях. Людина, яка

прирекла мене на вічний холод без вини. Їй відправляти тепло сонячної енергії? Тому хто посадив мене на кусок хліба, засіяти пшеницею поля? Хто прирік мене страждати від спраги, йому побудувати джерело? Освітлювати дорогу тому, хто позбавив мене світла і запер у темноті?

- Про що ти думаєш, сину, що вирішив? Є таке грузинське прислів'я «у вола, що б'ється з биком, роги не залишаться».

- Ні, батьку, про погане я не думаю і боротись ні з ким не збираюсь, але не знає чи витримає серце ці випробування, мое дострокове звільнення буде ще більшою трагедією ніж арешт.

- Ні, синку, ти людина і повинен знати для чого і як живе, і з яких джерел повинен пити, щоб вгамувати спрагу. Повинен розуміти, що ти рідкісний екземпляр і повинен досягти самих далеких невидимих перешкод. Можливо прийдеться вести боротьбу з великим добром, яке стоїть перед тобою, але ти повинен пробити, а якщо не проб'єш то треба намагатись залізти на нього і подивитись у безкрайність.

Ще багато про що повинні були розмовляти батько та син, але конвоїр крикнув: - «Час побачення закінчився!».

Обоє одночасно підвелись, обнялись і довго стояли, а потім в очікуванні великих надій розстались.

Першим на зоні, Шмагі, зустрів Чукія, спитав:

- Які новини принесли тобі з того кінця життя, що сказав тобі батько, як живуть люди на волі?

- Таку новину приніс, що ще ніхто і чув раніше, мій брате!

- І все ж, що це за новина?

- Мною вбита людина, з'явилась живою та неушкодженою!

- Що вбитий, хто мертвий, говори ясніше не розумію?

- Що тут не зрозумілого, людина, за вбивство якої я несучу покарання, повернулась до себе у сім'ю жива і неушкоджена разом із чоловіком!

- Значить вона втекла із дому, зрадила своєму коханню, вийшла заміж за іншого?

- Так виходить!

- А я не вірю твоїй розповіді. І правда диво, бо такі випадки стаються не так часто?

- Так рідко, але ж бувають, в житті можна усього очікувати це на мою думку тверезе сп'яніння, це є лихорадка здорового мозку, і не завидую тому хто потрапить у наше становище. Кожного дня думки про те, як зберегти здоров'я у цьому суворому режимі. Але у мене з'явилися зараз і інші думки, мене мабуть скоро звільнять і не знаю, як зможу пристосуватись до нового життя і тому світі, де поряд зі мною житиме мій найзліший ворог.

- Не поспішай, не так швидко станеться твоє звільнення. Тебе звільнять на підставі помилки, згідно з законом повинні відшкодувати затрачений час та дати путівку безкоштовну та душевного відновлення. Щоб усе це було зроблено правоохоронні органи повинні признати свої помилки, але чи признають?

- А ти, що думаєш так беззаконно буде продовжуватись моє тут перебування?

- Ні, тебе звільнять, тільки знову через суд, знайдуть якусь іншу справу, винесуть вирок, але він не буде перевищувати того часу, що ти перебував за в'язниці, а потім звільнять...

- Я протестую, а тому зовсім не вийду на суд.

- Не вийдеш, вони тільки цього і чекають, занесуть заяву і будеш знову з нами хто тобі мішає.

- Тоді, як мені поводити себе, злочинний світ ти краще за мене знаєш, що ти мені порадиш, як діяти, щоб хоч зараз покинути зміг це страшне місце у яке потрапив не заслуговуючи цього?

- Не хвилюйся це я візьму на себе, разом встанемо усі в'язні, сплануємо страйк і невідкладно будемо вимагати твого звільнення, але що ти думаєш робити, коли вийдеш звідси?

- Не знаю, про це навіть не встиг ще подумати, настільки несподіваною була для мене ця новина, така ж як і до арешту. Плани на майбутнє ще не побудував, але мабуть на сто відсотків впевнений, що про помсту думати не буду, бо не люблю кидати слова на вітер. Тут усі розмовляють про помсту, але після звільнення насолоджуються вільним життям і навіть не згадують про помсту.

- Жінки забувають своє минуле, а чоловіки минулим живуть

та надіями на майбутнє. Помста тільки на перший погляд є такою злочинною, але насправді є світом здорових думок, доказом мужності, відданості та стати відомим на цій добрій дорозі.

- Так ти мені пропонуєш, знову сюди повернутись?

- Та ні, упаси тебе бог, ти заслуговуєш поваги у моїх очах за ті гідні риси, які у тебе є. Неушкодженим залишити те місце, де сокира ката пройшла поруч із твоєю шиєю, на це треба мати великого терпіння і це говорить про велику любов до людей.

- Ох, мій друже, хто краще за тебе зрозуміє мене які страждання ми переносимо заради того, щоб у серці вбити злочинний настрій помсти. Ці страждання іноді більш жорстокі, ніж сам вчинок злочинця, але добрі люди не будуть ставити свої страждання високо, а будуть діяти так, щоб інших людей спасти від злочинності...

- Ти і правда дуже благородна людина Шмагі, не для тебе створено злочинний світ, живи на свободі із своєю любов'ю до людей, хто знає може життя створить кращі умови для таких як ти. Зараз ходімо зробимо об'яву у нашому маленькому світі і донесемо до уваги усіх у нашому маленькому світі про твою невинність та будемо вимагати твого звільнення.

Чукія пішов вперед, а Шмагі поплівся за ним маючи тисячу думок у голові.

Законний вор Чукія користувався великим авторитетом у злочинному світі зони, за декілька хвилин зміг зібрати усіх в'язнів і виступив перед ними з промовою:

- Друзі,- почав він,- злочинний світ, як його називає сьогоднішній уряд, але повинно називатись навпаки. Як я так і ви не хочете, щоб у країні панував хаос і злочинці залишились не покараними, але на жаль іноді все не так, хто із вас може сказати, що задоволений своїм вироком та покаранням? Майже в усіх це покарання або «куплене», або отримане по повній «нагороді», але стається і так, що зустрічається не передбачені покарання. Зовсім безвинна людина знаходиться серед нас та несе покарання.

Ми усі добре знаємо Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі,

який відбування покарання за вбивство своєї нареченої і йому присудили дванадцять років позбавлення волі, але напрошується питання: чи правильний цей вирок? Якщо людина за вбивство несе покарання злочинець і сьогодні прекрасно живе на волі «кума королю і сестра терещенку». І знову ми ті, які не можуть нічого повинні виключити його з наших рядів. Я нікого не заставляю, тільки прошу усіх із завтрашнього дня почнемо лежачий страйк і будемо вимагати звільнення Шмагі.

По зоні з блискавичною швидкістю розійшлась новина про невинність Шмагі і усі співчували його долі.

На другий день було оголошено підйом, але ні один в'язень не підвівся з місця, а тому Чукія було визвано до начальника колонії, на його обличчі було видно хвилювання, а тому як тільки Чукія увійшов до кабінету розпочав загрожувати йому:

- Я вам покажу, як страйкувати та голодувати, ви у мене усі підете до Сибіру, а мою зону поповню новим етапом. Що вимагаєте, чого вам треба, розжиріли і не знаєте, як витратити енергію? бо коли, таке, щоб голодна людина просила більше ніж кусок хліба?

- Заспокойтесь, пане начальнику, - встав і почав Чукія ставши перед начальником напроти, - не треба нас лякати ні голодом, ні Сибіром бо ми усі вже лякані. Так суворо чого розмовляєш, спочатку послухав, що вимагаємо, може ми праві в правильно ведемо себе. Ми віримо в те, що ви багато чого можете, але ваші колеги використовують свої можливості у злочинних цілях. Ми так поводимось тільки тому, що у нас не має інших можливостей, а тому йдемо на крайні міри, щоб хоч трохи здобути правди, за допомогою якої хочемо звільнити з наших рядів Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі.

- Боже правий, - трохи заспокоївся начальник колонії, - кого я можу звільнити, невже до вашого розуму не доходить, що я ваш конвоїр, так названий начальник складу, повинен турбуватись про вас, як про мішок з борошном, щоб його не прогризла миша. Я можу змінити ваше місце перевести з одного складу на інший, щоб ви почували себе більш вільніше, але мене ніхто не питає про те, кого арештувати, а кого звільнити, цим займається

правосуддя , ось коли надійдуть на зону відповідні документи, тоді і буде звільнено Шмагі Мгалоблішвілі , ніхто його тут не затримає ні на одну хвилину.

- Сьогоднішній уряд тільки тих колег любить і ставиться лояльно , яких зможе потім використати у своїх інтересах.

Нічого не може порівнятись із сильним таємним їх бажанням. Розумом не можна зрозуміти їх пристосованість та змінність. Перед ними блідне людське добро і переходить у злість. Вони вирощують свою злість у стадію помсти і ненависті до нас , а потім з цього таке чудовисько виходить , що всі тільки про те і думають, щоб виїняти його із суспільства.

З давніх часів бере початок їх безглузда віра, їх впевнення, незнання, жорстокі помилки , що за все ми відповідаємо.

Їм потрібно мати командування і рабів виконавців, відданих і підлабузників, добрих і злих, боягузів та героїв: ось така точна характеристика нашого сьогоднішнього правосуддя.

- Ти не вором повинен бути а оратором,- сказав начальник колонії і продовжив,- чим зможу допоможу, даю чесне слово сьогодні ж повідомлю про цю справу міністерство внутрішніх справ і їх відповідь обов'язково повідомлю, ви можете вірити моему слову, припиніть голодовку, вийдіть на роботу і не переплутайте планів.

- Чесність слова, яку ми використовуємо для наших потреб, це відклик внутрішнього спокою чи хвилювання і воно не залежить від явищ нашого життя. А їх виконання визначають вище стоячі органи, пому не ображайся , начальнику, якщо ми будемо чекати на відповідь , що прийде із міністерства,- сказав Чукія.

- Як вам буду угодно, але не хочу, щоб погано все закінчилось із за вашої впертості,- сказав начальник колонії і приготувався виходити.

- Для того, щоб робити добрі справи не потрібно створювати вигідні умови, навіть тоді коли це нам не вигідно, невже ви думаете, що не розумію того, що добром не закінчиться для нас розпочата нами справа,- кинув слова у слід начальнику колонії Чукія.

Цього разу начальник нічого не відповів, махнув рукою і мовчки вийшов із зони.

Начальник колонії своє слово виконав і доклав у міністерство внутрішніх справ про страйк у колонії та в подробицях пояснив його причини у свою чергу вони також не запізнились з відповіддю.

Через деякий час біля воріт колонії зупинилась чорна волга і до кабінету начальника колонії піднялись двоє високопоставлених осіб, в подробицях ще раз познайомились з обставинами із за яких почався у колонії страйк, потім запросили особисті справи за чинників страйку і справи восьми чоловік відібрали та поклали окремо, що означало їх подальше пересування по етапу, серед тих восьми зрозуміло був і Чукія, а справу Мгалоблішвілі залишили в республіканській прокуратурі для нового розслідування.

На другий день тих хто стояв у голові організації страйку перевели до в'язниці Тбілісі для нового етапу, а у колонії був звичайний робочий день.

У колонії тихо - тихо знову повернувся спокій, тільки де не де переговорювались налякані в'язні, в той же день до кабінету начальника колонії зайшов атлетичної зовнішності молодий чоловік і звернувся до сидячого за столом начальника колонії:

- Звіад Заалович Звіадаурі, із міністерства внутрішніх справ!

- Слухаю вас, пане!- підвівся на ноги до цього спокійно сидячий начальник і подав руку для привітання.

- Я розслідую справу Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі, якщо можна і не буде для вас тяжкою справою по приведіть сюди в'язня, а також попросіть принести його справу!- спокійно сказав слідчий і показав посвідчення особи начальнику колонії.

- Зараз , пане! – сказав начальник колонії і взяв телефон у руки.

Через хвилину розмови начальник поклав трубку та посміхнувся до слідчого. А вже через п'ятнадцять хвилин двоє конвоїрів привели Мгалоблішвілі до кабінету начальника колонії, слідом за ним зайшла майорі принесла товсту папку зі справою Шмагі. Вона поклала перед слідчим цю товсту папку і

з посмішкою залишила кабінет начальника колонії. За майором кабінет також залишили і конвоїри, у кабінети залишилось троє.

Слідчий нишком підглядав на відповіді, які давав Шмагі у народному суді Душеті, починаючи із шкільної парти та закінчуючи сьогоднішнім днем : він майже без помилок повторював усі подробиці, а потім додавав:

- Як я дізнався учора, Шорена тієї ночі не зайшла додому, а втекла: вийшла заміж за вірмена, а мене звинуватили у вбивстві живої людини та винесли покарання дванадцять років позбавлення волі...

- Звідки дізнались учора, що Шорена жива ? – перебив розповідь в'язня слідчий.

- До мене провідувати приходив мій батько , він і розповів мені.

- Що ще розповів?

- Більше нічого, прийшла додому разом з чоловіком, щоб побачити батьків, але батьки Шорени дуже добрі люди і не пустили її додому.

- Як ви думаєте, кому може належати тіло, яке виловили у озері? Людина не пташка, щоб ось так безслідно зникнути у мирній країні?

- Мені важко відповісти на це питання, тільки поява цього трупу перевернула мое життя, якби я закінчив юридичний, то мабуть вже дізнався б кому належить та хто вбивця, але ж я артист?

- Не хвилюйся , ти ще молодий, усе життя попереду, час від часу треба кланятись витівкам долі, але не втрачай надії, тебе сьогодні чи завтра звільнять, ось побачиш з якою енергією ти повернешся до нового життя. Ми самі покараємо тих , хто винний у твоїх нещастях. А тобі дам пораду не ховай у серці думок про помсту. Ти ще можеш довести усім твою високу освіту та гідність, іноді буває так, що великі люди не мають впливу, але не можливо мати впалив не маючи гідності та освіти. Я ці обидві риси бачу у тобі, мені і правда шкода , що ти так задарма втратив час. Але одночасно для тебе це гарна «школа»,

бо ти побачив глухоту людини та жіночу природу, зараз у тебе більше досвіду і я вірю, що тебе не змінять декілька днів, що ти ще будеш перебувати тут, ти залишишся таким же чесним та продовжиш так жити на свободі, зарання тебе поздоровляю та бажаю успіхів.

Після двогодинної бесіди слідчий закінчив свою справу, ще раз попрощався з Шмагі ще раз поздоровив та побажав успіхів та люб'язно попрощався із начальником колонії вийшов із кабінету.

Як тільки слідчий покинув колонію, Шмагі перевели до слідчого ізолятору, до цього ні про що не думає людина, знає, що попереду багато років покарання треба відбувати, але зараз він був душевно схвилюваний. Кожної хвилини чекав звільнення, але воно, щось запізнювалось. Як важко чекати. Згадав і те, як образився на Шпорену за те, що запізнилась на побачення на п'ять хвилин. А зараз проходять дні, тільки ображатись будеш на кого?

Знову і знову люди і тільки люди є винними у всьому. Чекання, воно також бере свій початок від когось і цей «хтось» отримує задоволення від того, що заставляє людину чекати та страждати. Чекати це є ще одним стражданням людини і воно б могло не довго тягтись, якби хтось пожалів мене, але чи можна знайти такого чоловіка з високою посадою, щоб він не був та не любив влади?

Коли люди вперше вступають до рядів високого суспільства то завжди ведуть себе стримано, бо знають, що сміливе і впевнене поведження буде називатись нахабством. Пройде трохи часу і те саме суспільство саме підштовхне діяти так, як потребує цього це верхів'я і ви думаете що вони розуміють свою помилку? Ні, зрозуміло, що вони цього добиваються не тільки за допомогою своїх високих посад, а і вихованням у високому суспільстві. Ось з такими думками у чотирьох стінах не є легким чекати для людини, та не виключенням, що таке чекання негативно діє на нервову систему Шмагі, це так і залишилось ні ким не поміченим. Зміну в'язня ніхто не помічав, ні конвоїри, ні сам в'язень тільки і чекали на той день звільнення і ось від

останнього допиту через тиждень настав цей довгожданий день, Шмагі Мгалоблішвілі постав перед вищим судом.

Засідання суду було закритим, цього разу Шмагі не мав адвоката, не було і прокурора з його вироком, вирок було винесено зараня , а тому суддя одразу перейшов до справи:

- Вищий суд Соціалістичної республіки Грузія переглянула справу Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі довів невинність та постановив:

Скасувати покарання, яке було винесено Шмагі Мгалоблішвілі відповідно до кримінального закону Грузії та назначити йому усі процедури , які передбачені законом, за нанесення морального збитку відправити його безкоштовне відновлення на шість місяців до пансіонату Цкнеті.

Але все це стає неможливим за постановленням попереднього слідства, яке встановило, що під час перебування в праце – виправній колонії , він порушував дисципліну, про що підтверджує керівництво колонії. Згідно до цього вищий суд країни постановив:

За введення в оману слідство та порушення поведінки під час перебування у колонії приговорити Шмагі Дмитровича Мгалоблішвілі до шести місяців позбавлення волі, дні які він провів у колонії зарахувати до строку і звільнити його за закінченням строку вироку...

Шмагі мовчки стояв та слухав постановлення суду , жодного слова не промовив, нічого не спитав, але як тільки суддя закінчив читати постанову і закрити папку, почав сміятись колишній в'язень, потім широко розкрив очі , затремтіло підборіддя і він розвівши руки почав танцювати навіть суддю запросив на танець.

Суддя з жалем дивився на молодого чоловіка, який і справді збожеволів, а потім сказав начальнику охорони: - назнач двох конвоїрів, щоб неушкодженим відвезли його додому.

Суддя поклав під руку папку та вийшов із зали, а начальник охорони прийнявся за виконання його наказу.

Вже темніло, коли двоє конвоїрів привезли Шмагі до його рідного дому і передав його голову батьку Дмитру, зібрались

сусіди, родичі, знайомі та незнайомі, усі вони поздоровляли Шмагі і його сім'ю, що нарешті було встановлено правду і він неушкоджений повернувся до рідного дому, але коли Шмагі почав нести нісенітницю та насвистувати «марсельязу» усім стало все зрозуміло і тепер усі дивились на нього з жалем.

З цього часу його усі вважали божевільним, а він ходив по вулицях задумливий і малював театральні маски.

Тільки гіркими сльозами плакали мати та батько, сестри та брат, бо їм було важко переносити хворобу Шмагі. До лікарів не звертались, бо боялись, що відправлять на лікування до психіатричної лікарні. Але він нічого поганого не робив, нікого не ображав, якщо б спитали – відповідав, давали їсти – їв, а якщо б не дали ходив би цілий день голодний, розмовляв сам з собою. Нічого не пам'ятав тільки ходив і малював нові театральні маски, якщо б виходило добре посміхнувшись ішов додому, все одне було йому і їжа, і випивка, тільки малював, а маски ці деякі сміялись, а деякі плакали.

Одного дня, батько побачив замисленого сина та підійшов до нього почав бесіду:

- Сину, чи можна у тебе, щось спитати, можеш мене послухати?

- Так, говори, батьку, тільки знай у божевільних нічого не питають!

- Ні синку, божевільний ти тільки вдень, а в ночі ти зовсім інший, а тому здається мені, що твоє божевілля не божевілля а це схоже на сум, не знищуй усю сім'ю, скажи мені що небусть, бо ти сам можеш себе вилікувати краще за мене, хто краще за тебе знає твій біль.

- Ти правий, батьку, краще за мене ніхто не розуміє мій біль, але ти не хвилюйся прийде час і я вилікуюсь, якщо я вам мішаю, то я залишу вас і не буду вам показуватись.

- Ти, що синку, як можеш думати, що комусь мішаєш, тільки я батько, зрозумій, мені хочеться знати про твої страждання та допомогти їх подолати.

- У мене нічого не болить, завтра почну ходити у ліс на природу і серце трохи заспокою, та ще й на зиму принесу

кожного дня одне дерево.

- Мені нічого не потрібно від тебе, лиш тільки ти почувайся добре, а все інше я сам зроблю, щоб тебе зігріти я сам згорю.

- Батьку, я ж тобі сказав дай мені час, я сам вилікуюсь, потім постараюсь зайняти високу посаду , щоб я міг з висоти подивитись , які маленькі будуть здаватись наші вороги.

- Іноді, ти так добре та розумно говориш, що навіть серце стискається, коли дивлюсь на тебе.

- Не має такого божевільного, який би не говорив мудрості і не має такого мудреця, який би не знав , що таке божевілля, не хвилюйся, батьку, я доб'юся цілі або через божевілля , або через мудрість, ось тоді я відпочину.

- Що ти задумав сину, відкрійся мені, бо нікого відданішого за мене помічника та того, хто може сховати таємницю?

- Я вирішив побудувати, витверезник для того хто п'яний від щастя.

- Ох, знову ти все переплутав , синку, хто мені може сказати, що мене чекає! – сказав Дмитро махнув рукою і важкими кроками покинув сина.

І правда на другий день почав ходити до лісу Шмагі, вранці піде, а у вечері повертається втомлений та ще й великого обрубку принесе додому. Сім'я спробувала йому завадити, але все марно, нарешті і сім'я залишила його на самоті з його думками, а він у свою чергу продовжував виконувати свою місію.

ПОМСТА

«Жигулі» червоного кольору зупинилось перед будівлею районної прокуратури, у салоні сидів один він був і водієм і подорожнім. Цей чоловік молодецькою ходою підвівся сходами і попросив дозволу увійти до кабінету прокурора:

- Його не має на місці, знаходиться на нараді! – строго відповіла секретарка та повернулась до нього спиною.

- Я з міністерства, ось мое посвідчення особи! – сказав він і подав документ.

- Вибачте, пане! – посміхаючись відповіла секретарка - я

прийняла вас за когось іншого, зараз же докладу пану Давиду про ваш візит,- сказала секретарка і увійшла до кабінету прокурора.

Через деякий час вийшла із кабінету і широко відрила двері запросила увійти молодого чоловіка до кабінету:

- Проходьте!

Молодий чоловік увійшов до кабінету, виховано привітався до сидячого у кріслі прокурору і подав йому своє посвідчення особи.

- Я із міністерства внутрішніх справ, слідчий Звіад Заалович Звіадаурі, маю доручення ...

- Мене заарештувати? – перебив слідчого прокурор.

- Як можна таке думати , пане Давид, маю доручення розслідувати справу Шмагі Мгалоблішвілі та знайдений труп жінки на Базалетському озері. Я, як потрібно за правилами звернувся спочатку до прокуратури, щоб поставити вас у суть справи та якщо знадобиться допомога з вашого боку, щоб зміг я її отримати.

- Дуже добре, але ніякої допомоги вам надати я не зможу, бо з сьогоднішнього дня я не прокурор. Вранці прийшла постанова про моє переобрання такої ж долі заслужив і суддя Арчил Арабулі. Наші справи пішли погано із за цього собачого поріддя Іродія Ціклаурі, як міг працівник зі стажем увести нас до такої помилки, але і у нього справи пішли не так добре.

- За помилку нікого не сажають, пане Давид! – доповнив Звіадаурі і легенько закрити двері кабінету.

Молодий слідчий потрапив у складну ситуацію, зовсім не чекав таких змін у районі, майже вирішив повернутись до столиці та передати справу комусь іншому, але передумав і сівши до «Жигулів» попрямував до Базалетського озера. Через деякий час він уже сидів у кабінеті директора туристичної бази і так розмовляв наче він прийшов по путівці відпочивати.

- Мені сказали, що у вас багато людей у будь яку пору року, це правда? – спитав слідчий у директора.

- Ну як вам сказати, взимку зменшується кількість туристів, але влітку хвала богу туристів дуже багато, навіть іноді важко

обслуговувати таку кількість людей – сказав тихо директор, а сам перебирав у голові версії якою справою може бути зацікавлений слідчий з міністерства внутрішніх справ.

- Скільки човнів задіяні в обслуговуванні туристів? – поставив нове питання слідчий.

- Човнів усього дванадцять, а тих хто їх обслуговує восьмеро, самі розумієте, що коли один човен виходить із ладу завжди треба мати інший про запас.

- Човнів дванадцять, мабуть тих хто їх обслуговує оформлено також дванадцять, чи не так? Але насправді їх вісім правда?

- Не погубіть мене, пане, це ж якісь копійки. Бо як може прожити у такому глухому місці людина? – зрозумів директор у чому справа і був згоден надати будь якої допомоги слідчому.

- Зараз цю справу залишимо відкритою, мене зараз не цікавлять копійки, які ви одержуєте лівизною, тільки будьте правдивим до слідства і давайте повну відповідь на поставлені питання. Якщо спробуєте приховати правду про когось із ваших робітників, це буде означати, що проти вас буде порушено кримінальну справу.

- Я вас уважно слухаю і готовий допомогти у всьому.

- Хочу, щоб ви пригадали справу шести місячної давності, коли у вашому озері було знайдено тіло жінки. На вашу думку, як воно могло потрапити до вашого озера? Або кому могло належати це тіло?

- Нічого сказати не можу. Я не маю ніякого відношення, а невже ця справа не була розслідувана і злочин не поніс покарання?

- Як раз таки саме у цьому і є справа, розслідування було проведено неправильно, ця людина і сьогодні жива, чий труп думали був у озері. А тому було призначено нове розслідування, щоб дізнатись чие це тіло і знайти злочинця.

- Так і знав!

- Про що знали?

- Знав і у душі завжди вірив, що Шмагі Мгалоблішвілі не вбивця.

- Чому ви так були впевнені у невинності Шмагі?

- Він виріс у такій сім'ї, що не міг бути вбивцею.
- Ви когось підозрюєте у вбивстві?
- Ні, не можна судити людину тільки на підставі підозри, така поведінка завжди помилкова.
- Як по вашому, якою дорогою потрапило тіло до озера? – повторив питання слідчий директору.
- Може з берега хвилею зміло, але це виключено бо на шії було прив'язано колесо трактора, а воно важке для того, щоб хвиля здвинула з місця труп.
- Ви думаете, що тіло було викинуте за допомогою човна?
- Правильно помітили!
- Можливо, але такої людини у моїй організації не маю?
- Чи був такий випадок, коли ви давали човна іншим?
- Ні такого випадку бути не може, бо не всі можуть керувати моторним човном.
- Але ви маєте і звичайні човни?
- Так, але ним ніхто не користується, а тому я особисто заклав його у складі.
- Невже серед ваших працівників усі такі добрі та відданні справі, що нікого не можна підозрювати?
- Зараз це так!
- Зараз, це значить, що раніше був хтось такий?
- Раніше був один, Ціклаурі, він на мав доброї душі, був помічений серед туристів, коли проводив з ними час та любив випити. Потім почав прогулювати я пожалів його і у трудову книжку записав – «звільнився за особистим бажанням».
- Про якого Ціклаурі йдеться мова?
- Варлам Ціклаурі старшого сина Манучара, брата слідчого Іродія Ціклаурі.
- Де зараз можна знайти Манучара, якщо знаєте?
- Не знаю, я думаю він поїхав до Росії. Розвівся з дружиною покинув трьох малолітніх дітей і втік.
- Причину розводу не знаєте?
- Знаю, я ж сказав випивав та тільки був зайнятий проведенням часу. Тільки одного разу він приніс додому венеричне захворювання «сифіліс», природно, що і дружину

заразив ...

- Коли він звільнився з роботи, до того як розвівся чи після?

- Після розводу, бо майже цілий місяць жив тут у мене, потім звільнився і пішов.

- Якщо пам'ятаєте він звільнився до того, як знайшли труп у озері чи опісля?

- Десь за тиждень до того, як знайшли труп.

- Чи було таке, щоб він проводив час разом з братом Іродієм?

- Так часто помічав, що вони були разом, але не мішав їм, самі розумієте посадова людина, а потім їх батько усім знайомий інтриган, до Москви піде пішки, але не заспокоїться поки не зіпсує тобі справу та не знищить.

- Добре, я задоволений та дякую вам за відверту бесіду, тільки прошу залишити сьогоднішню нашу бесіду у таємниці.

- Я бути німим, як могила, навіть сам бог не зможе заставити мене говорити про сьогоднішню бесіду. Але просто так я тебе не можу відпустити бо «ти сьогодні мій гість»...

- Ні, дякую. Нехай залишиться на потім, коли закінчу розслідування,- сказав слідчий і вийшов із кабінету.

Слідчий повернувся до свого автомобіля і повернувся до району, переїхав через невеликий місток, піднявся підйомом і опинився перед зробленими з дерева воротами тут і зупинив свої «Жигулі». На воротах були відірвані планки так, що відкрити їх не було можливим та і подвір'я було в такому виді, що одразу видно, хазяїна не видно.

На подвір'ї поралась жінка, а коло неї крутились двоє маленьких дітей.

- Доброго дня! – аж від воріт привітався слідчий і закрив двері «Жигулів».

- Доброго дня – незадоволеним обличчям відповіла жінка і підійшла до воріт.

- Ману чар Ціклаурі тут проживає? – увічливо спитав слідчий.

- Проживав! – знову незадоволеним тоном відповіла жінка.

- Я із міністерства внутрішніх справ слідчий Звіадаурі, мене цікавить деяка інформація яка стосується Манучара і якщо ви

не проти я не займу багато часу , дайте відповідь на декілька питань.

- Заходьте! – тільки видимо посміхнулась жінка, але посмішки не вийшло, бо на її обличчі можна було прочитати біль та сум.

Звідаурі зайшов на подвір'я, жінка винесла на терасу стільці і поставила біля невеликого столику.

Слідчий присів на стілець, зробив таке обличчя, що його нічого непокоїть. Нишком оглянув і дав оцінку фізичному вигляду жінки і хотів угадати причину її внутрішніх страждань. Його задумливість продовжувалась декілька хвилин, він почував себе незручно перед жінкою і не знав звідки починати розмову, аж ось наче хтось невидимий підказав йому і не думаючи сказав:

- Пані, перепрошую, що відірвав вас від важливих справ, але для розслідування потрібна інформація про особистість вашого колишнього чоловіка.

- Мого чоловіка? – жінка задумалась, на очах з'явилися сльози, яких вона не витерла і навіть не відвернулася від слідчого, мокрими очима подивилась на Звідаурі, тремтячим голосом промовила: - мій чоловік справжній чоловік, грузинський рицар, високий , стрункий, красивий...тільки це його фізичні дані, тільки, що ховається за цими фізичними даними, дуже важко сказати.

Ману чарі мав дуже високу думку про свою особу, нічого і нікого не помічав, завжди знав тільки «Я» і більше нічого. Любив випити, погуляти, а потім все списував , що все непристойне скоєне ним зроблено під впливом алкоголю. На вулиці завжди старався розпочати сварку будь то гість чи хазяїн не заспокоїться поки усім не зіпсує справу. Навіть були такі випадки коли на вулицю виганяв тамаду, тільки тому , що йому не сподобався сказаний ним тост, в сім'ї ніколи не шукав причину для скандалу, завжди починав сварку просто так, бив дітей мене приговорював до смерті...

- Але все ж ви продовжували жити з ним під одним дахом? – не втримався спитав слідчий перебивши розповідь жінки.

- А куди мені було йти, він же ще зовсім молодий. Думала, що пройде час стане справжнім чоловіком і мабуть тоді і для мене знайде час. Тільки є такий вислів «людина думала про краще, тільки бог сміявся».

- Скільки років твоєму чоловікові?

- Через два роки виповниться сорок!

- І це по твоєму «зовсім молодий» вік?

- Я вважаю молодив бо на протязі п'ятнадцяти років подружнього життя ні одного разу не змінив ні своєї поведінки, ані поведінки.

- Може, як жінки ви у чомусь винні, ну мало було йому жіночої ласки та любові, а тому головною причиною розладу у сім'ї це стало?

- Я жінка, а тому не дивуйтесь, коли перед вами я буду захищати жіночу честь. Тільки нагадаю вам правду, що жінка дуже ніжна особа і має ніжне, вразливе серце, яке здатне вмерти для чи заради любові.

Жіночі почуття любові, ніжності, тепла чи ненависті завжди виходить від чоловіка, чоловік може примусити жінку стати проституткою, бо п'яний чоловік завжди вимагає те, що ніколи не приносить у сім'ю. після того, як поб'є жінки починає розмову про тепло, коли на її очах ще не висохли сльози. А тому на мою думку в суперечках вдома чи на вулиці стоять чоловіки.

Нехай не дивує вас моя розповідь, але я не маю вищої освіти. Може я не можу розмовляти на тій мові, якою розмовляють освічені люди, але мене навчало життя та сім'я, що зле, а що добре. На мою думку навчання людяності починається із сім'ї, із гнилої сім'ї ніколи не може вийти нормальна дитина насіння зла проростає на декілька поколінь. Ця чорна кров передається від покоління до покоління і її не можна знищити за допомогою школи, навчання чи освіти того, що передано природою. Багато так думає «я голова сім'ї, а тому усі повинні крутитись навколо мене», так добре буду крутись велике діло повіситись чоловікові на шию, дати відчутти тепло і любов, тільки спершу ти сам повинен створити у організмі сприятливі для цього умови, щоб почати віддавати тепло?

Тільки ми жінки дурні усе чекаємо , говоримо «час лікує» , перемініться відношення чоловіка до сім'ї, але завжди забуваємо, що «час як лікує так і дає захворіти». Ось так і я чекаючи поки чоловік повернеться до сім'ї стало хворою, мою порушену нервову систему, ритм серця та окрім цього ще і венеричне захворювання здобула.

Чоловік у сім'ї повинен крутитись як час, тільки не повинен змінюватись. Чоловік повинен залишатись чоловіком, твердо повинен стояти на рідній землі та у своїй сім'ї , бо досить одного разу похитнутись і його заплямоване ім'я важкою ношею лягає на його нове покоління і як ви думаете зло яке прийняте ще в дитинстві не буде стояти на вершині злочинства? Ось подивіться на моїх дітей думаєш янголи виростуть поряд з богом? Ні, вони також не змінять його чорної генетики і вони також так пропадуть , як і їх батько. Жаль людину яка приходить у це життя , щоб у ньому пропасти. А тому вирішила позбавити своїх дітей від суспільства.

- Ви про це думаете? Навіть як могло таке прийти вам у голову? Ви ж мати? – схвильованим голосом промовив слідчий.

- Мати та ще й хороша мати, але я знаю , що суперечки між батьками, а також їх погані відносини завжди відбивається на характеру дітей, тому знаю, що з моїх дітей хороших громадян уже не виростити бо у їх серцях вже зараз живе страх, ненависть до людей, егоїзм по відношенню до того, що не було в досить їжі чи одягу.

Але я люблю своїх дітей і нехай хтось посперечається зі мною у любові до дітей, але дуже рідко вважаю себе матір'ю. Бо люблю і чужих дітей. Але не хочу , щоб мої діти , які вже зійшли із доброї дороги добра чимось завадили і іншим дітям продовжувати йти правильною дорогою, а не перетягти їх на дорогу злочинності...

- Зупиніться заради бога, я ні у чому не винен перед вами, не треба тривожити душу і серце, ви таку розмову коли небуть мали з вашим чоловіком? – спитав зовсім тремтячим голосом слідчий жінку.

- Для розмов та мрій у нас було п'ятнадцять років багато

чого мала сказати йому, високі башні будувала я у мріях для своїх дітей, щоб вони могли з їх висоти з гідністю дивитись на свою батьківщину, але ніякі розмови та переконання результату не мали і не подіяли на нього. На мою думку тільки жінка повинна пишатись своєю красою та фізичними даними, якими її нагородила природа і мати велику надію на ці дані. Для чоловіка це не повинно мати дуже великого значення і повинно залишатись непоміченим, навіть якщо він і нагороджений природою. Манучарі «дорогого чоловіка» - бачив у хорошому вигляді. Йому не хватало виховання, я дуже багато сил та енергії витратила на те, щоб дати йому те, що не зміг прийняти у своїх родині, але міг прийняти вже у нашій ново створеній сім'ї, але не змогла, він свою силу бачив у тому, що бив мене і дітей, ніякі переконання на нього не діяли.

- Але ж він працював, невже нічим не допомагав сім'ї?- спитав слідчий у жінки яка стала оратором.

- Як ні, працював, водив човна і зарплата була хорошою, та ще й туристи за одну прогулянку гарні гроші дарували, але все це там же і тратилось на випивку та жінок. Друзі у нього такі ж були або не одружені, або розведені, а тому він і сам ніколи не думав про сім'ю.

В кінці приніс у сім'ю венеричне захворювання і у нього хватило совісті у цьому звинуватити мене, я навіть хотіла покінчити життя самогубством, але комусь все ж я повинна була довести свою невинність?звернулась до його батька, але без результату так відповів мені: - «зараз не розпочинай тут розповідь про біль серця, якщо не подобається забирай свої речі та забирайся звідси». Потім прочитала у енциклопедії, що ця хвороба заразна і може перейти і на дітей, пішла до лікаря, вони швидко виділили комісію, яка спалила усі ліжка де ми спали, а у будинку провели повну дезінфекцію, у цей час ми перебували у ізоляції де проходили лікування, яке тривало три місяці, після цього стало зрозуміло, що старим життям більше жити не можна. Подала заяву, щоб розірвати шлюб. Він навіть не з'явився до суду. Але на підставі заяви лікаря та його вимоги наш шлюб було розірвано без присутності Манучара. Після

цього він не повертався додому, став проживати на туристичній базі озера.

Правда я багато бачила поганого від Манучара, але як можна забути перше кохання, перший поцілунок, перше побачення. Як тільки у мене з'являвся час я також йшла на озеро, щоб просто подивитись на Манучара. І ось одного вечора у кімнаті Манучара помітила чотирьох чоловік. Одразу впізнала брата Іроді, але разом з ними були ще дві жінки гарно одягнені. Одна сиділа поряд з Іроді, друга поряд з Манучаром він про щось сперечався з нею, я підійшла ближче до вікна, але не змогла почути їх розмови, того вечора я з розбитим серцем повернулась додому і тільки тоді відчула, що втратила чоловіка.

- Після цього більше нічого не дізнавались про Манучара? – спитав слідчий жінку.

- Після цього я навіть дивитись не стала у бік озера. Любов до Манучара перетворилась на пекло, навіть його ім'я викликало у мене алергію, не просто ненавиділа його, не переносила.

- Мені сказали поїхав у Росію на роботу, ви про це нічого не знаєте?

- Так чула, сусіди сказали, щоб він звідти не повернувся живим.

- Не знаєте де перебуває, може листа прислав, чи дітям допомогу вислав?

- Ви, що насміхаєтесь, він тут ніколи не піклувався про дітей, коли ми жили під одним дахом, а тепер почне піклуватись?

- Вам треба звернутись до суду, щоб призначили аліменти!

- Не хочу, так виховую дітей, щоб їх гнила кров не перемішалась з їжею.

- Невже уся їх родина така гнила?

- ...Який батько, такі і діти...

- Ману чара брат, Іроді?!

- Який один такий і другий!

- Дякую вам за таку відверту розмову, вибачте за те, що думки переплутав, але я і сам піду звідси з сумом у серці, - сказав слідчий і поклав у руки дітей, які тримались за сукню матері, по десять карбованців і поспішив залишити цю нещасну сім'ю.

З важкими думками у голові слідчий повертався до столиці, вечоріло і йому було радісно, що сьогоднішній день не пройшов безрезультатно, завтра на нього чекає ще більше роботи. По дорозі заїхав до прокурора республіки розповів про попереднє слідство та навіть здобув подяку за зроблену роботу.

- Пане, Како, мені завтра буде потрібно результати експертизи та два аквалангісти, дуже прошу допомогти мені у цьому завтра о восьмій я прийду,- попросив молодий слідчий генерального прокурора.

Прокурор зняв трубку телефону, для того, щоб виконати прохання молодого слідчого, коли закінчив розмову по телефону, із задоволенням обличчям сказав: - «все буде зроблено згідно ваших планів».

На другий день, коли ще не було восьмої години, молодий слідчий сидів у машині занурений у думки. Рівно о восьмій до будівлі прокуратури під'їхали експерти та лікар, а ще через декілька хвилин під'їхала жовтого кольору автомобіль у якому сиділа ціла група аквалангістів.

Коли усі побачили слідчого підійшли привітались і висловили свою готовність до початку роботи.

Слідчий не став чекати приходу прокурора і всі взяли напрямок до Базалетського озера.

Спочатку треба було провести експертизу трупу, могилу довго шукати не прийшлося одразу знайшли де була похована «Шорена Дзідзігурі», група експертів взяла лопати і почала копати, щоб взяти потрібні аналізи.

- Зробіть аналізи у дуже короткий час, від чого померла ця особа, та якими хворобами вона була заражена! – строго наказав слідчий керівнику групи експертів і подивився на розкрити могилу, яка нагадувала чудовисько з відкритим ротом, яке чекає свої жертви. Експерти зробили аналізи, а потім закрили кришку домовини і повернули її «чудовиську».

Маленька горбинка землі стала на могилі померлої, ось вже хотіли були покинути кладовище, як на могилу прийшли Кетеван та Міндія Дзідзігурі. З сумним обличчям привітались до групи експертів і були задоволені тим, що було розпочато

нове розслідування та для цього потрібно було зробити ексгумацію трупа.

Вчитель Міндія вже був здоровий, але на обличчі ще видно було жовтизну і відчувалась втомленість.

- Ой, як жаль її матір, сказала Кетеван витираючи сльози і держалась рукою за стовп, що був на могилі, хоч би встановили її особистість, бо жаль її батьків та родичів, та й ту людину, яка похована неоплаканою.

- Якщо їй наших сліз мало було, то тоді у моря мало піску стане! – сказав Міндія.

- Добре б було те, щоб ці сльози були витрачені для того, кому належали, але сила бога всесильна, та пустих сліз не заставить потратити навіть на рідну дитину. Мертва краще ніж пропавши, у мертвої хоч є могила, прийдеш поплачеш та виконаєш свій християнський борг. Як дитина радує гарною поведінкою та навчанням батьків, так і добре доглянута могила для їх. Зараз говорю «не маю», але ж мала? Зганьбила, заплямила. Як це заховати, люди ж знають, що за чудовисько я виростила... - сказала Кетеван і витерла сльози суму.

Аналізи, що були взяті перенесли до машини швидкої допомоги – «швидко докладіть мені про результати» - сказав слідчий і машина швидкої допомоги залишила територію цвинтаря.

- Зараз поїдемо на Базалетське озеро! – сказав слідчий аквалангістам, сам сів до своїх «Жигулів» поряд з ним сидів Міндія Дзідзігурі, а позаду їхала машина аквалангістів.

- Пане, Міндія, - сказав слідчий, - це не для слідства особисто мене цікавить, як сталась автокатастрофа до якої ви потрапили?

- Я сам не знаю, знаходився у слідчого Іроді Ціклаурі він дуже розсердив мене, не пам'ятаю, як вийшов із кабінету. На вулиці може я сам винен порушив правила дорожнього руху і автомобіль випадково вдарив мене, я думаю випадковість, не думаю, щоб хтось був зацікавлений у моїй смерті, - відповів Міндія.

- Але ви ж йшли по тротуару, коли вас збила машина?

- Зрозуміло, тротуарне йшов, але ж можливо хтось їхав з

перевищеною швидкістю і водій не впорався з кермом , виїхав на тротуар?

- Все може бути, але втеча з місця пригоди карається законом,- відповів слідчий.

- Хто знає, може моя катастрофа запланована із кабінету Ціклаурі, він у той день вів зі мною розмову про знищення людяності, може з мене і почав виконання своїх планів.

- І все ж , що таке сказав Ціклаурі у той день, не думаю що він неосвічений молодий чоловік.

- Чи користується ножом та вилкою людоїд, як думаєш це говорить про високу освіту?

- На вашу думку Ціклаурі просто помилився у розслідуванні чи спеціально не провів правильного розслідування?

- Представляєте? Я вчитель і нічого не розумію у розслідуванні справ, але одне можу сказати точно «коли бачать ведмедя не шукають його слідів». Тут же добре видно, що злодій хтось інший і це не Шмагі Мгалоблішвілі. У той час на Базелетському озері було сотні чоловік, а чому злодієм признали тільки Шмагі? і на кінець кому належало тіло, що витягли із озера?

- Ви не переживайте, учителю, все розслікую, а що до справи розслідуваної Ціклаурі тут не можна сказати, що вина лежить тільки на слідчому. Сьогодні такий час, що усі мають диплом, але не знання, якщо маєш диплом ніхто не питає про знання і тут вина лежить не на студентах, а на вчителях.

- Тут ви помиляєтесь, Звіад, не має поганого вчителя, він однаково виховує усіх, той вчитель який навчав і виховував Ціклаурі , потім виховував і вас, але з мого погляду, злодійські гени правлять людиною і до навчання і після. Прошу не зовіть мене вчителем, бо я написав заяву про звільнення у міністерство освіти. Бо Ціклаурі мій колишній учень , якого я не зміг виховати, він був моєю дитиною і вдома, і у школі, але душевну його зло не змогли подолати. Після цього я не маю право бути вчителем. А що до професії слідчого тут нічого не можу сказати, тому що талант до розслідування надається природою обов'язково така людина повинна бути сміливою,мати свою особисту гідність,

любов до людей і правди,ненависть до злочинності та бажання боротьби з нею.

Але коли вчитель який повинен виховувати тільки добро та прививати своїм учням тягу тільки до доброго та прекрасного, не може цього робити, або хтось із його учнів веде себе інакше, це вже означає, що цьому вчителеві не місце знаходитись там де він провів половину віку витрачаючи багато сил та часу.

- Ще дуже рано, складати зброю, пане Міндія, ви завжди думаете тільки про добро, але не все так просто, коли народилось добро разом з ним з'явилась на світ злочинність, ми повинні своїм прикладом показати добро в супереч злочинності. Життя хороше і дуже хороше ніколи не було, як сьогодні так було завжди, злочинність так попідкувалась про добрих людей, що з кожним її кроком ми чомусь вчимося, як перемогти злочинність.

Якщо ви покинете поле бою, потім я покину його на захист совісті і добра нікого не залишиться, на полі бою залишиться тільки сама злочинність. Одна людина завжди безсильна у будь якій справі, але якщо на її прийде допомога у цьому вся сила. Якщо ви побачили погано вихованого вами учня, але чому ви не бачите тих учнів , які добре виховані та стали добрими людьми? Які стали вчителями, лікарями вченими та так далі?

- Тому, що погано вихований учень кидає тінь на усіх хороших і сьогодні один із моїх вихованців у очах суспільства прикований до стовпа сорому.

У цю мить до дверей «Жигулів» підійшов одягнений аквалангіст відкрив двері і звернувся до слідчого:

- Пане Звіад, ми готові виконувати будь який ваш наказ, поставте перед нами мету,- із військовою витримкою промовив керівник групи аквалангістів.

Слідчий вийшов із машини, подивився на озеро, а потім звернувся до групи.

- Так ось хлопці,- на деякий час замислився слідчий,- перед вами стоїть важке завдання , на дні цього озера ви повинні знайти тіло людини. Точніше навіть не тіло , а те , що від нього залишилось, бо все сталось шість місяців тому, може бути

замулено, або більше усього перетворилось на скелета. Без уваги не залишайте ні одного сантиметра дна. Озеро не глибоке максимальна глибина сім метрів, а тому дуже складним не повинно бути для вас, бажаю успіхів...

Аквалангісти нічого не відповіли слідчому одягли свої костюми і по одинці пішли у воду. Слідчий знову сів до своїх «Жигулів», посміхнувся до вчителя, його душило бажання продовжити розмову з ним, його притягала до себе вчительська мудра проста та вільна розмова.

- Пане Міндія, - трохи ніяково звернувся до вчителя слідчий, - що такого сказав у той день Іроді Ціклаурі, що так схвилювало вашу душу?

- Ви ще молодий, - після деяких роздумів промовив вчитель, - і не хочу повторювати перед вами ту нісенітницю на тему якої він зі мною розмовляв, ви мене зрозумійте правильно природа молодої людини така: завжди йде шляхом не слухати та робити не можливе, для їх характерна така поведінка і такі кроки вперед, тільки ніколи не думають, що за результати може мати їх необдуманий крок уперед.

- Ви правильно говорите, пане Міндія, але не ображайтесь я не належу до такого числа молодих людей, яких ви маєте на увазі, може навіть та розмова стане цікавою для слідства.

- Для слідства вона мабуть не має ніякого значення, ми просто вели розмову про совість та гідність та про їх смерть, що вже багато часу їх місце зайняла злочинність, зрада та безсовісність.

Так, я краще за свого учня розумію і знаю, що у суспільстві може статись світова еволюція, зміни, переломи, ріст чи спад, але ми не маємо права про це кричати на увесь голос, бо таке поведінка викличе хаос в очікуванні майбутнього молодим поколінням. А ви самі представте собі: наприклад, якщо люди будуть знати, що завтра на землю впаде комета і загине усе живе, невже така людина не перетвориться на звіра, у всьому світі розповсюдиться проституція, вбивства, розбій, крадіжки та інше.

- Після розмови з Іроді Ціклаурі ви також прийшли до висновку, що обов'язково буде світова еволюція?

- Нічого подібного, я ж сказав краще за свого учня знаю минуле нашої планети і дивлюсь у світле майбутнє.

Наша планета – земля – нараховує чотири періоди, точні перебуває у четвертому періоді , обов'язковий перехід до п'ятого періоду. Деякі це знають і стараються говорити про це голосно, але я не можу так себе вести . наш обов'язок йти спокійно сприймати те розмірене життя , яке пропонує нам сама природа, кожен повинен зрозуміти, що життя має свої закони і цивілізація на тій сходинці, на якій стоїть сьогоднішнє людство, має свої характерні риси.

Сьогодні ви розслідуєте справу про вбивство, приємно, хвилює вас доля людини, але мене більше хвилює доля землі, вона схожа на жінку , яка може без причини почати сміятись, чи без причини плакати...

Один за одним вийшли із води аквалангісти, зняли свої маски і керівник промовив:

- Тут стільки риби, щоб труп залишився не з'їдений?

- Рибу не повинна їсти людина,- сказав другий.

Слідчий запросив аквалангістів до їх машини і спитав – шість місяців тому, якщо мені не змінює пам'ять, один із вас приймав участь у експертизі , коли з озера дістали труп жінки?

В машині запанувала тиша, тільки один із молодих людей відвів свій погляд в бік. Звіадаурі звернувся прямо до нього:

- Якщо я не помиляюсь це повинні бути ви один із тих, хто проводив експертизу дна цього озера,- сказав слідчий молодому чоловіку, який зблід на обличчі.

- Так, пане! – ледь чутно промовив молодий чоловік.

- Вибачте, ваше ім'я? – спокійно спитав слідчий.

- Бадрі Бадрідзе,- відповів молодий чоловік.

- Так ось, Бадрі, ви залишитесь зі мною, а останні підуть продовжувати вивчати дно озера,- суворо наказав слідчий. Аквалангісти покинули автомобіль і по черзі увійшли у воду.

Коли залишились на одинці Бадрі і Звіад, слідчий без перебільшень сказано, дуже суворо звернувся до молодого

чоловіка з питанням:

- Групою експертів ви керували, коли знайшли труп?

- Я був і керівником і учасником, бо окрім мене аквалангістів більше нікого не було.

- До того, поки увійшов у воду, щоб витягти труп, яку розмову мав із слідчим Іроді Ціклаурі?

- Ніякої розмови не було, бо я його і у очі не бачив!

- Може ти його брата Манучара, також не бачив?

- Звичайно не бачив!

- Ви того дня один труп знайшли чи був, ще один?

- Один, якби я знайшов ще труп, його б я також витяг би!

- Так, ось Бадрі, ви заарештовані, можете зняти пояс і пройти зі мною, але цю неприємність відвести від себе та, щоб я був більш м'яким з вами закликаю вас розповісти правду. На супротив вам буде пред'явлено звинувачення у тому ввели в оману слідство навіть можете бути признаним ум вбивстві.

- Ви проти мене використовуєте ваше службове положення? в чому мене звинувачуєте, за що арештовуєте?

- Винним не був і Шмагі Мгалоблішвілі, але його покарали на 12 років позбавлення волі, а тебе заарештую за те, що сховав труп.

- Це не моя вина, пане!

- Як раз про це і питаю, чия вина і де труп?

- Слідчий наказав мені, щоб я витяг тільки один труп, а другий поховав на дні озера.

- Він щось дав тобі за це?

- Ні, пане, нічого, я тільки виконав наказ!

- Зможеш знайти, те місце де поховав труп?

- Так, я залишив на ньому примітку.

- Так, зараз швидко, якщо не хочеш потрапити до неприємної ситуації, щоб труп через годину був у мене в машині.

Аквалангіст заплив у озеро.

Звіздарі знову повернувся до своїх «Жигулів» сів поряд з учителем та продовжив розмову:

- Пане, Міндія,- спитав його слідчий,- ось ви говорили, що еволюція на землі знаходиться у четвертому періоді, і

наближається п'ятий, чи не могли б розповісти мені про минулі чотири і майбутній п'ятий?

- Люди які повністю піддаються атеїзму просто покажуться смішним, але стільки вони б не сміялись, але мала і буде мати вплив на землю небесна сила, так названий гороскоп. Зараз наша планета перебуває у сузір'ї «Овна» і на землю впливають космічні сили Сатурну. Через дві тисячі років ми перейдемо у сузір'я «Водолія» і потрапимо під вплив Урану. А це потребує жертви від людства.

Перший етап від появи землі вона перебувала під впливом Юпітера.

Людство не може втручатись у космічні процеси. Може і для землі таким був перший період. Але катастрофа не знищила землю, пройшли роки планета перестала горіти, охолола та прийнялась виконувати свої обов'язки. Вічному життю не має значення стільки мільйонів років минуло.

Другий етап, життя нашої планети відомий, як льодяниковий період, на землі зменшилась кількість живих істот, які жили на протязі мільйонів років. Після цього моя планета перейшла під вплив космічного Плутона цей період відомий нам, як період у якому загинула Атлантида.

Наступний етап розвитку знайомий нам як етап «всесвітнього потопу». Це було карою для грішної частини людства. Усі мабуть знають легенду про човен Ноя.

Але не є легендою те, що ми сьогодні знаходимо докази того, що цей потоп був насправді на ці теми пишуть у наукових журналах та проводять розслідування на тему потопу та Біблії. Як я вже сказав через дві тисячі років наша планета знову буде переходити до нової еволюції, а тому важко сказати яким буде цей перехід і що чекає людство.

- Пане, Міндія, роблячи висновки з вашої розповіді, землі не загрожує знищення поки вона не пройде усі етапи впливу усіх космічних планет? – трохи з іронією сказав слідчий учителю.

- Хто знає, може вже наша планета пройшла усі етапи розвитку під впливом космічних світил, а зараз настав вирішальний етап, коли людина вмішується у космічні процеси, але загибелі землі

я не бачу.

- Пане, Міндія, дуже цікаво слухати вашу розповідь, але вона мені нагадує одну казку, яку розповідала мені бабуся у дитинстві. Але всьому цьому є одне пояснення яке називається одним словом «астрологія» ця наука вивчає зірки та простір навколо їх, а також їх вплив одна на одну. Вивчаючи усе це можна передбачити, за допомогою роз положення зірок, долю однієї людини, або навіть усієї держави. В залежності від того, які здібності надані людині від природи, одна частина людей, може здобути необхідні для життя освіту, професію, навчитись правильно поводитись у суспільстві, а друга частина людства цього зробити не може, бо їй не було надано таких здібностей...

Слідчий не встиг закінчити доказ свого філософського погляду вчителю, бо вже з води почали виходити аквалангісти, та ще й винесли труп світловолосої дівчини, один із аквалангістів побіг до машини, щоб принести носилки, тіло мертвої жінки поклали на носилки, дно озера добре зберегло тіло померлої. Тіло жінки перенесли до машини аквалангістів і усі разом взяли курс до столиці.

Повернувшись до столиці Звіадарі відправив до лабораторії взяті аналізи та труп знайдений у озері, щоб негайно було проведено експертизу, а сам пішов до генеральної прокуратури, щоб докласти про хід розслідування. Прокурору сподобалось таке енергійне розслідування молодого слідчого, але він не зміг приховати свого здивування та поставив питання:

- Звідки у вас з'явилась думка про те, що у озері є ще один труп?

- До такого висновку я прийшов після розмови з дружиною Манучара, що у озері повинно було бути два трупа, так як вона бачила, що її чоловік та його брат розмовляли з двома жінками, тут зрозумів, що вбивця не залишить свідка живим, а тому вб'є і його. Тут мої припущення виправдались...

- Я дам санкцію на арешт Ціклаурі,- сказав прокурор і подивився добрими очима на Звіадаурі. Він чекав від нього згоди, але...

- Не будемо поспішати, пане прокурору, якщо ми спробуємо

заарештувати Іроді Ціклаурі, його брат встигне захватись, який наче б то поїхав у Росію на заробітки. Іроді в усьому звинуватить свого брата, щоб вийти самому сухим із води, спочатку об'явимо у розшук Манучара, а коли заарештуємо його, тоді одразу видамо санкцію на арешт Іроді Ціклаурі.

Слідчий зайшов до свого кабінету і важко опустився у крісло. Відчув страшенну втому, оперся на поручень крісла і закрив очі. Але його відпочинок не довго продовжувався секретарка без дозволу відчинила двері і граючи тілом поклала йому на стіл пошту. Слідчий подивився і серед багатьох вибрав одного листа «висновки лікарської експертизи». Відкрив його і почав читати:

- «виходячи з аналізів, які були взяті у невідомої померлої на цвинтарі запевняємо, що жінка померла від удушся, що підтверджує лікарські висновки.

Жінка мала хронічне венеричне захворювання - сифіліс. Також у організмі знайдено сліди трехомонади. Труп отримав ці хвороби при житті в наслідок статевого зв'язку з чоловіком...»

Слідчий до кінця не став читати висновки і голосно промовив – «я так і знав» - він був таким задоволений своїми діями, що від втоми не залишилось і сліду, а потім більш енергійно почав перегляди пошту, що залишилась.

***

- Сину! – сказав Дмитро звертаючись до Шмагі, коли той повернувся із знову з лісу тримаючи у руках обрубок . поклав його до ніг батька .

- Я простий чоловік , але мені вистачає життєвого досвіду. Відкрій мені своє серце , бо невже є хтось кращий за мене, з ким би ти міг поговорити? Ти ж знаєш , що будь який батько пройде пекло заради благополуччя свого сина!

- Що ти таке говориш, батьку, я ж божевільний, а чи може божевільний нормально думати та говорити , або відповідати на серйозні питання? – сказав Шмагі батькові і витер піт з лоба.

- Ні сину, ти не божевільний, у божевільного очі мають інший вигляд, обличчя інакше та хода, я не знаю навіщо тобі це

придумане божевілья.

- Ти правий, батьку, але мені ще трохи треба побути божевільним.

- Ти ж повинен подумати про майбутнє, мені онуків повинен подарувати, продовжити своє прізвище. Якщо ти і далі будеш видавати себе за божевільного то ні одна нормальна жінка не піде за тебе заміж.

- Не переживай хто не буде знайдеться така ж божевільна як і я, яка полюбить мене і зрозуміє ту я візьму за дружину.

- Ну і як довго ти будеш продовжувати жити таким життям?

- Роботи залишилось на один тиждень, потім я повернусь до своєї роботи у театрі!

- Все ж, що ти робиш, чого не хочеш мені сказати?

- Я ж вже тобі говорив: - «будую витверезник для тих, п'яніє від щастя»

- Чи можна мені допомогти тобі у будівництві?

- Ні, вже закінчую, а тому не хочу, щоб його хтось бачив, чи знав місце де він знаходиться.

Рівно через тиждень після цієї розмови Шмагі увічливо відкрив двері директора театру і поклав йому на стіл заяву про те, що просить прийняти його на посаду актора.

- Шмагі Мгалоблішвілі,- тихо прочитав директор. Потім зробив таке обличчя неначе щось згадує, граючи пальцями по столі.

- Так, чи не той ви Мгалоблішвілі, якого підозрювали у вбивстві?

- Так, але це було на підставі помилки слідства.

- Усіх арештовують на підставі помилок!

- Але мене відпустили і зняли звинувачення!

- Так, усіх відпускають і знімають звинувачення!

- Що ви хочете цим сказати, що не візьмете мене на посаду актора?

- Ні не прийму. Ви самі посудіть хто прийде до театру дивитись виставу, якщо буде знати, що ту чи іншу роль буде грати колишній злочинець?

- Але я не злочинець, мене виправдали!

- Все ж перебував у в'язниці!
- Але мені потрібно ресурси для існування?
- Існує така робота де не дуже звертають увагу на минуле там і працюйте.

- Але я маю вищу театральну освіту, крім вас хто може мені допомогти?

- У цьому випадку для вас краще бути розпочати працювати простим робітником, десь на будівництві.

- Добре, тоді ви візьміть мене , на якусь «чорну роботу», прибиральником наприклад, я не буду проти.

- Ні не можу, тут театр. «Високе мистецтво»!...

- Театр!?давайте тоді зіграємо спектакль тільки справжній, життєвий у якому участь приймемо я і ви , де і справді вбивають і душать.

Директорі ще хотів щось сказати, але не встиг, бо Шмагі схопив його за галстук притяг до себе та щільно прижав комірець халату, потім повернув його так, що той перевернувся разом з кріслом і ще щільніше прижав комірець, декілька хвилин і директор відправився б до своїх предків, але Шмагі попустив комірець, дав можливість дихати своїх жертві, потім підняв його і разом з кріслом повернув і попереднє положення.

Коли директор прийшов у себе, Шмагі підняв окуляри із підлоги, одягнув їх і іронічною посмішкою спитав:

- Чи не повторимо , але зараз більш суворо та на прощання? Тільки ви не думайте, що жартую у в'язниці пройшов хорошу школу, але нічого не трапиться, якщо ви підпишете заяву тільки з такою умовою, що я буду грати усі головні ролі. Зрозуміло, що питань ви не маєте.

Директорі потрапив окуляри і поклав перед собою заяву Мгалоблішвілі, потім узяв ручку та поставив підпис.

- Прийдіть в кінці дня! – сказав він Шмагі і подав йому заяву.

Коли в кінці дня прийшов до кабінету директора там сиділо ще четверо чоловіків.

- Я ж прохав вас не брати до серця образи! – промовив Шмагі і залишився стояти на порозі кабінету.

- Проходьте, сідайте, ви блискуче зіграли роль злочинця, ви

мені будете потрібні у театрі проходите сідайте, тут усі наші колеги. Ми повинні допомагати одне одному , - після деякої паузи промовив директор, - але усі так не думають.

- Ось, якби усі так думали, було б дуже добре, але більш за всіх потребують допомоги ті люди, які помилково потрапили до в'язниці, як раз вони і потребують найбільшої нашої допомоги, коли ми бачимо добре те, що навколо нас скрізь в'язниця, - сказав чоловік , що сидів поряд з бородатим.

- Я буду старатись, якби виправдати ваші надії та довіру..., - сказав Шмагі Мгалоблішвілі тримаючи у руках призначення на акторську роботу з ново поставленою печаткою.

Слідчий Звідаурі у своєму кабінети переглядав нову газету, коли на останній сторінці прочитав некролог про смерть начальника колонії Джимала Цінадзе , перед очима слідчого постала праце – виправна колонія і її начальник Джимал Цінадзе. Вирішив, що наступного дня піде і виразить свої співчуття родині померлого.

Вдова Джимала Цінадзе була молодою жінкою, сиділа і голосно плакала примовляючи: - «чому не повірила, циганка говорила мені правду, чому я не вберегла тебе !»

Слідчий дав час молодій жінці, щоб та заспокоїлась і поки знову прийдуть люди дочекався її на веранді, коли вона там з'явилась вирішив поговорити з нею.

- Пані, як могло це статись, як ми могли втратити такого молодого чоловіка?- сумним голосом звернувся до неї Звідаурі.

- Він ніколи не скаржився на серце , ні це не був інфаркт, більше схоже , що його отруїли, але поки приїхала машина швидкої допомоги все закінчилось.

- Як ви здогадалися, що його отруїли, чи він міг це зробити?

- Вранці, як завжди він випив одну рюмку горілки і пішов на роботу, через дві години повернувся з роботи, я дуже здивувалась, але помітила, що він був дуже блідий, запропонувала викликати швидку допомогу, але він відмовився сказав, що трохи болить живіт і скоро все пройде. Тільки біль у животі став ще сильніший, почав стогнати, повернувся обличчям до стіни, щоб я не помічала гримасу болю на обличчі,

тоді я і викликала швидку, навіть можу сказати вони зовсім не запізнились, тільки все було закінченим.

- Ви згадали про циганку, що такого сказала вона вам, що ви її так часто згадуєте?

- І не питаєте, я ніколи не вірила гадалкам, тільки вона не знаю ким була, але можна було подумати член сім'ї , бо усе так точно розповідала.

- І все ж , що такого вона сказала?

- Була друга половина дня, стояла страшенна спека. Я сиділа у холодку і читала Джека Лондона, коли хвіртку відчинила циганка, жінкою її назвати було важко схожа була більш на молоду дівчину. І одразу звернулась до мене: - «Нелі, якщо можна дай мені води напиться» - я дуже здивувалась, звідки вона знає моє ім'я, циганка, яка бродить вулицями. Я не стала приховувати свого здивування і одразу спитала: - «Хто сказав тобі моє ім'я?» - вона засміялась і нічого не відповіла , тільки почали роздивлятись мою долоню. Потім сказала : - «Краще б було, якби я зовсім не приходила» - хотіла вже йти , але я зупинила її , бо дуже зацікавило мене те, що вона побачила.

- Що ти такого побачила на моїй долоні, чого жалієш про свій візит ?

- Велике нещастя! – відповіла вона.

- Краще я нічого не буду говорити, ви не зможете обійти цього нещастя, а в тім чому і ні. Попереджений значить, захищений,- сказала вона трохи опісля.

- У вашого чоловіка така робота, що разом з добром має дуже багато гріхів, серед його оточення більше ворогів ніж друзів, з його боку і треба тобі чекати біди. Вона мене попередила, тільки я не зберегла...

- Вона попросила води, ви напоїли її?

- Так дала їй напиться води із холодильника. Вона навіть випила і одну рюмку горілки. Грошей не взяла тільки помолилась за нас і пішла.

- Ви впевнені у тому, що це була циганка, розмовляли у дворі чи у хаті?

- Мені соромно було перед сусідами, а тому запросила її до

хати, вона погодилась, вона великим інтересом оглянула усю будівлю, а більш за все її цікавив кабінет мого чоловіка. І не змогла приховати захвату від величезної бібліотеки.

- Я знала, що ваш чоловік дуже освічена людина, але навіть поряд з книжками бар для алкоголю?

- Алкоголь, відкриває клітини мозку і якщо приймати його у невеликих дозах, то він не приносить шкоду здоров'ю.

- Можливо, не можу з вами сперечатись, бо у мене не має настільки високої освіти, щоб довести шкоду чи користь алкоголю на організм.

- Я розумію, що моє прохання зараз не до місця і часу, але чи не можна і мені оглянути кабінет вашого чоловіка? – увічливо спитав Звіадаурі.

Він вже не чекав згоди із боку жінки, тільки вона підвелась і рукою показала, а сама пішла попереду.

І правда кабінет був унікально обладнаний і слідчому стало зрозуміло про захват циганки від побаченого. Будь який письменник позаздрив би такому кабінету стіл зроблений із горіха біля нього приставлене із такого ж дерева крісло, зліва на ширину і довжину стіни шафи із книгами. Але у цьому кабінеті тільки одна шафа використовувалась це так званий «бар» у якому було дуже багато різного виду алкоголю.

Погляд слідчого зупинився на пляшці у якій було горілка і з якої випивав померлий. «мабуть із цієї пляшки випивав кожного ранку Джимал Цінадзе» - подумав про себе Звіадаурі, а потім сказав жінці:

- Я заберу цю рюмку про всяк випадок перевірю її, може так статись, що ваші підозри виправдаються.

- Ні, дуже вас прошу не треба цього робити, бо за цим буде призначено екзумацію трупу розриють знову могилу, а покійний від цього не буде знаходити собі місця, яка різниця він вже не повернеться до рядів живих.

- Я вам присягаюся, що не веду ніякого розслідування, ця рюмка мені потрібна для особистого інтересу. Ви самі не запитували себе, як міг одразу померти здоровий, як лев чоловік,- після того, як жінка погодилась Звіадарі поклав її у

спеціальний пакет.

Як тільки слідчий повернувся до прокуратури, то одразу відіслав рюмку Цінадзе на медичну експертизу, як тут подзвонив телефон. Генеральний прокурор повідомляв про арешт Манучара Ціклаурі та його доставку до прокуратури.

- Якщо маєш час, чи не проведеш допит у моїй присутності?
– почувся бархатистий голос із трубки.

- Із задоволенням! Накажіть, щоб ввели його,- відповів слідчий.

Звідаурі з повагою привітався до арештованого і показав рукою на стілець.

- Знаєте за, що вас арештували? – спитав слідчий у підозрюваного.

- Знаю. До арешту добре наївся та навіть з'їв більше хліба ніж положено порцією, якщо я не помиляюсь згідно з вашим кримінальним кодексом тому, хто краде лишній хліб, загрожує покарання, тільки не знаю на який строк буде позбавлення!

- За той злочин, у якому вас звинувачують, декілька років позбавлення не вистачить, треба застосувати вищу міру покарання, але наша система дуже лояльна, як під час розслідування так і під час суду.

- О! не думав, що за зайві триста грамів зайвого з'їденого хліба передбачає таке покарання, а то я б висьорбав тільки «харчо».

- Ви зараз не виставляйте себе клоуном, краще розповідайте, як задушили, а потім утопили труп жінки у Базалетському озері.

- Боже правий, мені просто смішно, звідки ви взяли таке звинувачення проти мене, у той час, коли я працював на туристичній базі, я возив на прогулянку туристів, а не трупів.

- Маємо свідка, який бачив, як ви сперечались разом із своїм братом Іроді Ціклаурі, з двома дівчатами.

- Не ображайтесь, але повинен вам сказати, що ви не дуже добре попрацювали знайшли тільки одного свідка, що бачив мене під час суперечки з жінкою.

- Ох, як ти хочеш вийти сухим із води,прикинутись божевільним, тільки чи божевілья пом'якшує покарання? Ви ж

не будете відмовлятися від того, що працювали на туристичній базі водієм човна?

- Ні!

- Чому ви звільнилися з роботи?

- Мені захотілось заробити багато грошей, а тому поїхав на роботу у Росію, я що на це не мав права?

- Чому ви розірвали шлюб із дружиною?

- Просто не зміг більше терпіти її нарікань, це мабуть також допускається у наш час.

- Від кого ви заразились сифілісом, з ким мали статевий зв'язок?

- Я ніколи не був хворий на сифіліс.

- Але ваша дружина не змогла б заразитись ним без вас?

- Без мене? Хто його знаю від кого вона заразилась, як раз із за цього я і розірвав з нею шлюб і , щоб запобігти цього сорому поїхав до Росії.

- Як видно час проведений у Росії дав можливість забути час проведений на туристичній базі, але вбивство так легко забути не можна, тим більше, якщо після нього линуло лише шість місяців, я можу нагадати вам деякі деталі вбивства:

Коли спершу прийшли працювати на туристичну базу поводитись, як звичайний добросовісний працівник, але коли ваш брат Іроді одержав освіту і повернувся слідчим до прокуратури, ви стали себе почувати , як у бога за пазухою, бо мали серйозне прикриття. Ви почали поводити себе інакше почали випивати та вести аморальний склад життя, до цього з вами тихо привчався і ваш брат Іроді.

Десь у червні місяці ви на березі озера познайомились з дівчиною легковажного поведження, що самовільно приїхала із Узбекистану, з якою разом була її подруга жителька Тбілісі росіянка. Ви запросили їх обох до ресторану, вони також не відмовились, подзвонивши своєму братові ви добре погуляли до пізна, потім забрали дівчат до спеціальних кімнат, які були приготовані раніше, вашому брату узбечка не сподобалась тому з нею пішли ви і добре провели час, але біда у тому, що від неї ви заразились венеричним захворюванням, а що ще

гірше ви заразили і свою дружину. Тут і почались проблеми у сім'ї твою дружину поклали на лікування до лікарні, а ти вибрав приватний спосіб лікування. Твоя дружина не змогла перенести такого приниження та подала на розірвання шлюбу з вами, суд задовольнив її вимогу. Ви ж з братом почали шукати дівчат, щоб помститись їм.

Ти знав ім'я, прізвище та адресу узбечки, але усе це неправдою, бо такі дівчата ніколи не дають правильної адреси, але твій брат повів себе інакше він взяв паспорт росіянки і виписав з нього адресу. Декілька разів ви приходили за адресою, але подруг дома не було. Вам залишалось тільки слідкувати та піджидати поки не зловите їх, так і сталось десь на початку серпня, ви все ж впіймали дівчат та нагадали їм минуле, але вони відмовлялись від того що знайомі з вами, тоді ви насильно посадили обох до автомобіля і повезли на Базалетське озеро.

Після цього подзвонили своєму братові і розповіли йому про свої успіхи, він одразу з'явився на озері, до самої ночі ви ляпались з дівчатами, які відмовлялись від того, що мають венеричне захворювання, першою ви попили і задушили узбечку, але ви не могли залишити живою росіянку так, як вона стала свідком вбивства. Дівчина довго благала вас не вбивати, що нікому нічого не скаже, але хто повірить цьому? А тому і її прибрали з дороги. Вночі, коли навіть сторож ліг спати, ви перенесли трупи до човна але не стали умикати мотор, щоб не було лишнього шуму ви скористались веслами і коли вже опинились посередині озера, викинули трупи у воду прив'язавши до їх важкі речі. А потім спокійні повернулись додому думаючи, що вас ніхто не бачив, тільки ви помилялись вас бачили і цьому є свідок.

- Браво! Прекрасна казка, тільки знайте, що жертвою цієї казки я не буду, - закричав Манучар.

- Ні, це не казка, завтра у тебе буде очна ставка з твоїм братом тоді і поспробуй виправдовуватись.

- Як один єдиний свідок це мій брат?

- Так виходить!

- Не вийде! – після недовгого мовчання сказав він і додавив.

- Накажіть вивести мене!

Слідчий Звіадаурі виконав прохання Манучара.

Звіздарі звернувся до прокуратури з проханням видати ордер на арешт Іроді Ціклаурі і його допит було призначено наступного дня.

Наступного дня Іроді Ціклаурі з'явився до прокуратури з обличчям хворого і дуже важко сів у крісло напроти Звіадаурі. Його обличчя було так перекошене, що нагадувало гіпсовий бюст.

- Пане, Іроді, - розпочав слідчий, - ви маєте достатньо освіти для того, щоб зрозуміти, що якщо у прокуратури не вистачає доказів, то санкція на арешт не видається і проти злочинця не розпочинається кримінальна справа. Я думаю, як колеги ми зрозуміємо одне одного, а тому не будемо вводити у оману розслідування.

- Що ви маєте на увазі у чому мене звинувачують? – тихо промовив Ціклаурі.

- Навіщо потрібно нагадувати, ви і так добре знаєте суть злочину.

- Я багато злочинів скоїв і силою закону мушу понести покарання по кожному із їх, тільки не знаю про який злочин ви маєте на увазі та проводите розслідування?

- Я проводжу розслідування про знайдені на дні базалетського озера трупи, цікаво про які ще злочини ви говорите, або коли встиг такий молодий чоловік скоїти стільки злочинів?

- Правду кажете, встиг, як раз за цей короткий час. Багато людей налякав, обібрав, вимагав, посадив за ґрати невинних, забув про совість і поклонявся злочинності. Думав, що правильна моя дорога, але зараз коли вже пізно та дуже хочеться жити, як ніколи, мені здається, що все закінчилось для мене. Не думайте, що я боюсь покарання від правосуддя, бо воно нічого троти вищого покарання.

- Ви молодий чоловік звідки у вас такі чорні думки про смерть, невже це повинно вас характеризувати?

- Ніде не може захватись людина від скоєних ним злочинів. Тиждень тому був у столиці, щоб виправдати своє ім'я і якщо

не в своєму районі то хоч у сусідньому районі хотів розпочати роботу за професією. На проспекті зустрів циганку вона мені посміхнулась я їй також посміхнувся гарненькою була...

«Знову циганка, розширились очі у слідчого». А Ціклаурі продовжував розповідь:

- Вона підійшла взяла мою праву руку, почала розглядати її і на ломаному циганському по грузинські промовила:

- «тебе звуть Іроді, прізвище Ціклаурі, о , ти втратив високу посаду і зараз хочеш повернути її, але на тебе чекає ще більше нещастя».

Вона приготувалась йти, але я схопив її за руку і не дав можливості покинути мене.

- Скажи ще що не будь,- попрохав її

- Я на вулиці не буду гадати,- відповіла вона.

- Тоді підемо до мене додому, я живу сам та тут і не далеко,- вона замислилась на хвилину і коли я повторив їй прохання відповіла:

- Пішли! Тільки не чіпай мене бо пожалієш!

Я пішов у перед людною вулицею вона йшла по заду через десять хвилин я відчинив перед нею двері моєї квартири. Вона оглянула квартиру і сказала:

- А ти не багатий,- усі гроші, що ти заробляв тратив на гулянки та випивку, а тому і спасибі тобі ніхто не говорить,- сказала вона і знову взяла мою праву руку, розправила пальці і довго дивилась на долоню. Потім продовжила розмову чи гадання:

- Не ображайся , якщо я тобі усю правду розповім, ти мав хорошу роботу заробляв не малі гроші, але ти не знав їм ціну, тебе з роботи звільнили за те, що невинного чоловіка звинуватив. Зараз тобі загрожує прокуратура, але ти раптово захворієш і не зможеш послухати свого суворого вироку.

- Як я помру? – спитав я. але вона мені не відповіла тільки сіла на стілець коло столу. Я вирішив пригостити її виніс горілки і фрукти, вона сама налила спочатку випила перша потім випив і я, продовжила розмову, але я не чув її розповіді, бо мене потягло на сон і я приліг на диван, зовсім не боявся

того, що вона мене може обікрасти.

Після того, як циганка погостювала у мене, на третій день я відчув різкий біль у плечах, спочатку я не звернув уваги на це, але потім згадав слова циганки, звернувся до лікарів. Виявилось, що у мене рак обох легень, який не підлягає лікуванню. У лікаря спитав:

- Скільки мені ще залишилось? – лікар здивувався, але зрозумів, що я знаю усе про стан мого здоров'я. із страхом у очах ледь чутно промовив:- «два тижні в кращому випадку три». Знаю, що збудеться гадання циганки, мої дні вже раховані, а тому я хочу покинути цей світ з чистою совістю не хочу забирати з собою ні одного злочину скоєного мною. Тільки не думайте по своєму, що усі відповіді будуть повними, поки я почну розповідати у мене є одне прохання: «сьогодні ж випустите мого брата Манучара, не має значення він скоїв злочин чи ні, він винуватий чи ні, усі злочини я беру на себе, але я виконання цього прохання зроблю обов'язковим, щоб він повернувся у сім'ю і добросовісно почав піклуватись про своїх дітей».

- А якщо його дружина не захоче повертатись до нього?

- Вона така жінка, що погодиться!

- А якщо сам Манучар не буде бажання повернутись у сім'ю?

- Тоді я знайду йому місце у праце – виправній колонії!

- Ви добре знаєте, що усі повинні нести покарання за скоєні злочини, чому ж зробили виняток для свого брата?

- Він і справді ні в чому не винний, якщо не брати до уваги знання про злочинність та його прояви. Я розслідував справу про крадіжку у нашому місті підозрюваним був Арчил Музашвілі, прокурор цю справу доручив мені, а я в свою чергу майстерно крадіжці підібрав статтю розбій. Двадцятого липня, до мене прийшла дружина Арчила і попрохала трохи зменшити покарання для її чоловіка. Я побачив молоду жінку і вона мені дуже сподобалась, домовився, що допоможу, якщо вона допоможе мені здійснити мої бажання. Жінка відмовлялась довго плакала, а потім погодилась. Це була Ламара Сепіскверадзе, а не якась там росіянка без адреси. На вулиці

на неї чекала її сусідка Наргіза Замбахідзе, яка на перший погляд і правда була схожа на узбечку, але дівчина була дуже молодою ще й недоторканою. Ламара обманом її завела до мене, а я їх обох повіз на Базелетське озеро. Завів їх до кімнати мого брата потім туди ж принесли вечерю, коли стемніло я виключив світло, але Наргіза не хотіла підкорюватись волі мого брата, хотіла врятуватись втечею, але чи може втекти вона від сильного, як лев чоловіка. Вранці вона підхопилась з ліжка і хотіла втопитись у озері, але ми повернули її до кімнати. Я навіть своє незадоволення висловив Ламарі:

- У яку справу ти нас втягла, якщо знала, що вона такий кріпкий горішок навіщо погодилась?

- Не бійся усі вони так себе ведуть після першого разу, потім вихваляються одна перед одною,- відповіла Наргіза.

Я мав пусту надію, Наргіза не хотіла заспокоюватись. Потім прийшлося Манучару пообіцяти, що візьме її за дружину, після цього вона трохи заспокоїлась, але часто приходила до Манучара. Пройшов десь місяць у мене була надія, що Манучарі одружаться з Наргізою, але замість цього на туристичній базі він підхопив сифіліс, я знав про це але приховував, знав і про те, що він лікується у приватного лікаря, а його дружина знаходиться у лікарні

- І після цього ти говориш, що Манучарі ні в чому не винуватий? – він згвалтував молоду дівчину, заразив венеричним захворюванням свою дружину, покинув жінки та дітей, це по твоєму не є злочином? – не витримав і перебив розповідь Іроді слідчий.

- Заспокойся я це розповідаю для очищення душі, а не для протоколу, коли почнете записувати показання, то я знаю, що треба сказати.

Перед очима слідчого пробігли усі злочини Манучара і він задавав одне і теж питання чи може ця людина змінитись та правильно навчитись вести себе, але він ще не знав, що сталось потім?

- Після цього, Наргіза ще частіше стала приходити до Манучара,- продовжив розповідь Ціклаурі,- він вже не знав

куди подітись від неї, метався із сторони в сторону, бо з одного боку сім'я розпалась дружина подала заяву на розірвання шлюбу, з другого не міг ніде захватись від Наргізи і вирішив, щоб полегшити ситуацію поїхати до Росії. Але другого серпня Наргіза прийшла до Ламари та разом з нею відвідали Манучара на роботі, а він вже потім подзвонив мені, я одразу поїхав до нього.

Наргіза почала голосно:

- Скажіть мені в кінці кінців, що ви збираєтесь робити зі мною, моє життя ви вже знищили, я заражена венеричним захворюванням, знайте, що кинусь під колеса машини першого секретаря і якщо залишусь живою про все розповім секретареві.

- Мені стало зрозуміло, що від Наргізи можна було чекати усього, вона була готова зробити будь що для того, щоб усе це стало реальністю. Навіть я трохи злякався у якусь мить.

Ману чар продовжував стояти на своєму і навіть її сюди звинувачував:

- Сама не знаєш з ким тягалась, підхопила сифіліс , а тепер приходиш до мене і починаєш мене звинувачувати. Звідки береться такі розумні, як ти і як знаходиш таких дурнів , як я , забирайся з звідси і щоб більше очі мої тебе не бачили.

- Значіть ти так, добре,- сказала Наргіза і вперше на її устах я побачив посмішку,- ви погубили мене, забрали у мене життя, знай я тебе не залишу у живих! Вона відкрила сумку я думав, що носову хустину хоче дістати, але помилився , вона дістала пістолет марки «Стечкін» . не можна було втрачати часу, бо випущена із пістолета куля одразу знайшла б свого адресата, а тому не довго думаючи я взяв пляшку , яка стояла на столі прямо переді мною і націлено вдарив Наргізу по голові. Вона перекинулась разом із стільцем.

- Ти , що зробив!Краще б ти мене вбив би,- почав кричати Манучар і присів біля бездиханного тіла Наргізи.

- Не кричи йди краще допоможи мені! – тихо сказав я.

- Я боюсь мертвих! – так же тихо відповів він і виліз через вікно зник у темряві.

Таким приниженим, самотнім , безпорадним я ще ніколи

не відчував себе,- «що я наробив»,- сказав я і прижав до себе Ламару, бо тільки одна вона була для мене надією і опорою. Декілька хвилин так стояли, потім знову тишу порушила сама – «жінка бісова істота», - сказала вона і запропонувала свою допомогу.

Не знаю стільки часу пройшло поки повністю заспокоїлись, потім загорнули тіло Наргізи у простирадло. Випили цілу пляшку коньяку, щоб поповнити сили. Після цього вийшов на вулицю, ніч була місячна все спало навколо, навіть вода на озері спала,- «ось якраз і є той час , коли треба діяти» ,- сказав я Ламарі і пішов до стоянки човнів. Пройшов біля палатки сторожа, той спокійно спав. Зламав замок на човні мого брата , посадив у нього Ламару, а сам пішов виносити труп. Ніхто нас не бачив, потім повернувся та позаду будівлі узяв два важких залізних обручі від трактора. При світлі місяці зміг помітити здивований погляд Ламари:

- Навіщо тобі знадобились два обручі? – тихо спитала вона.

- Озеро глибоке, одного може бути замало! – прошепотів я і відправив човна у воду.

- Чи не задумав ти щось лихе, а то знай цей гріх тебе зведе у могилу! – в слух сказала свої підозри Ламара.

- Не придумуй! – відповів я і тихо опустив весла у воду... коли вже човен був посередині озера, я прив'язав одного обручу до тіла , Ламара затремтіла бо вже розуміла , що станеться і хотіла втекти плигнувши у воду, тут мені допомогло простирадло , яке я тримав у руках, зав'язав його на її шиї і через декілька хвилин усе закінчилось, потім прив'язав до її тіла другого обруча, як і було заплановано. Спочатку у воду опустив тіло Ламари, а потім Наргізи, після цього відчув таке полегшення наше величезна ноша впала з моїх плечей...

- Вбивство Наргізи може і справді було випадковим, але навіщо було вбивати Ламару не розумію? – спитав зовсім зблідлий слідчий у Ціклаурі, який так спокійно про все розказував, навіть ні один нерв не ворушився.

- Інакше не можна було,- продовжив розповідь Ціклаурі, бо Ламара спершу почала б вимагати, щоб я звільнив її чоловіка,

потім за збереження таємниці, почала б шантаж. Виходить, що я повинен був жити у постійному страху. Як би я знову вчинив би такий злочин, то все повторилось знову так. Тому це з самого початку можете вважати, як попередньо продумане вбивство.

- Її чоловік , коли б вийшов би із в'язниці почав би розшукувати дружину, знайти він її не зміг би , але зараз пів Грузії розмовляє про те, як покинула свого чоловіка у тюрмі та малих дітей вдома , як оманом забрала з собою сусідську молоду дівчину і пішла, щоб вести аморальний спосіб життя. Одні кажуть, що бачили її на березі чорного моря у купальнику ходила і знімала чоловіків, хто каже , що вона вийшла заміж за чоловіка , який їй у батьки годиться, інші навіть відправили її на Каспійське море.

- Мабуть вам також прийдеється продовжити ці розмови.

- Зрозуміло!

- Невже сьогодні вам не соромно за ваші вчинки?

- Ні! Тільки серце болить за те, що не знав, того як швидко закінчиться моє життя, а то ще більше б вчинив злочинів, бо нічого доброго я робити не міг, людина повинна бути відомою або добротою, або злом.

- На стільки років ви позбавили волі Арчила Музашвілі?

- На чотирнадцять років!

- Не зміг, а то він зовсім не повинен бути залишитись у живих. Таким був наш план, навіть якщо б залишився у живих це не було б проблемою, бо правосуддя дуже рідко вважає себе винною, по-друге батьки Шмагі та їх родичі звичайні селяни, де шукати правди не знають та і не мають таких ресурсів. Навіть коли б Шмагі дізнавшись про те , що Шорена жива почав би кричати, це також не було б проблемою, бо усі в'язні кричать, хто став би його слухати, його голос далі колючого дроту не вийшов.

Одна особа залишалась, яку я міг прибрати раніше, та доручив справу не тому, хто міг подумати, що він почне шукати для колишнього зятя.

- Ви маєте на увазі вчителя Міндію Дзідзігурі?

- Так!

- Автокатастрофа , що з ним сталась ваших рук діло?
- Так! За моїм наказом.
- Що треба було вам від цього старого?
- Його треба було вбити набагато раніше.
- Досить! – прикрикнув розлючений Звіадарі і стукнув кулаком по столі.

- Тебе виростили батьки, держава витратилась на те, щоб ти отримав освіту спочатку у школі , а потім у вузі, а чим ти віддаєш борг? Вбивствами, розбоями, вимаганнями, позбавленнями волі невинних людей?

- Перестань кричати, я не звик до того, щоб мене лякали, я ж тобі на початку розмови сказав, що мені залишилось жити два тижні, а тому і хотів тобі розповісти про пройдений мною шлях, як перед святим.

- Продовжуйте ! – з показним спокоєм промовив слідчий навіть посміхнувся для правдивості. Але колишній слідчий добре знав таку поведінку, бо і сам багато разів користувався такою поведінкою у своїй практиці.

- Продовжуйте!

- Коли було таке, щоб лікаря ховали разом з померлим пацієнтом, якого він не зміг вилікувати, злочинність існує разом з появою людства. А я просто випадково вбив одну просту надоїдливу жінку та із – за цього зламав свою кар'єру, а зараз навіть в'язниця мені загрожує...

Звіадаурі подумав – він мабуть не в своєму розумі,- вирішив, що сьогодні буде кращим припинити розмову з Ціклаурі, натиснув на кнопку електронного дзвінка, до кабінету зайшов робітник міліції:

- Виведіть його, та помістіть у лікарню ізолятору попереднього слідства, під посилений нагляд лікарів,- сказав слідчий міліціонерові і показав на Ціклаурі. Від здивування у Ціклаурі покрасніло обличчя, підвівшись на ноги промовив:

- Але мені ще є про що розповідати!

- Краще, завтра продовжимо, сьогодні ви дуже втомлено виглядаєте,- сказав з посмішкою Звіадаурі і встав, щоб Ціклаурі, як можна швидше покинув його кабінет, але Ціклаурі сів і не

поспішав покидати кабінет, навпаки ще зручніше влаштувався у кріслі.

Звіздарі зрозумів, що має справу з вищої марки пройдисвітом, а тому щоб виправити ситуацію, попрохав міліціонера вийти.

- Добре, продовжимо розмову, тільки дуже коротко розповідай,- сказав Звіздарі і подивився у очі злочинцю.

- Як би я насправді був останнім злочинцем і моя історія стала б надбанням музею, але я знаю так не станеться, бо коли на тілі з'являється прищик, то він розповсюдиться скрізь. Так і розповсюджується злочинність серед людей, але життя довго зберігає біль і страждання душі людської, хто може зараз сказати у якій кімнаті відрубали голову Паті Саакадзе? Але його відданість своїй країні усі пам'ятають...

- А ти освічений пройдисвіт і мені соромно, що і я закінчив той же вуз, що і ти.

- Візьміть себе у руки, слідчий, я заслуговую покарання, а не приниження, я вас не назвав ні пройдисвітом, а ні п'яним від гідності.

- Є один вислів – «поганий чоловік не той, хто не прочитав жодної книги, а той хто прочитавши тільки одну книгу починає вважати себе всебічно освіченим». Дуже цікаво, як ти став студентом?

- Я став таким же вовком, якими були члени приймальної екзаменаційної комісії, вожаку цієї стає два барана, якби ви тільки бачили, який радісний він був,ось, так я і став студентом.

- Ти був так захоплений епізодами свого життя, що дуже далеко зійшов із дороги слідства,ми вже знаємо зміст і мотиви того злочину у якому ви звинувачені. Може ще є щось про що б хотіли розповісти, для так названого «очищення душі» ?

- За час мого студентства та роботи я багато злочинів вчинив, але про всі розповідати не буду, зараз коли я і сам підозрюваний, хочу розповісти історію одного злочину.

- Ви і справді багато матеріалу даєте для написання детективного роману, але я не письменник.

- Я хочу бути для вас прикладом, так як моє минуле стане у пригоді обом класам слідчих.

- Що ти маєш на увазі!
- Совість та ганьбу!
- Розпочинайте,- сказав слідчий , - я готовий записувати вашу розповідь на плівку.

Ціклаурі трохи задумався розповідати чи ні, ще один епізод із свого життя, я потім махнув рукою і голосом хворого почав:

- Дорожній патруль затримав Деві Кікнадзе у той час, коли той хотів позбутись трупу жінки, на перший погляд усе було очевидним, вбивцею повинен бути Деві Кікнадзе, а хто жертва сам вбивця повинен був сказати. Розслідування цієї справи прокуратура дала мені, тільки, що за розслідування можна було проводити, все здавалось зрозумілим, мав надію, що для розкриття досить буде заповнити одну дві сторінки і діло буде передано до суду.

Моєму здивуванню не було краю, коли злочинець заявив, що не вчинив цього вбивства.

«Справді не в своєму розумі» - подумав я, затримали на місці злочину, ніж яким була зарізана також знайшли на ньому відбитки пальців, але він знову продовжує говорити, що не вбивав. Але я ж не божевільний, не стану ловити вітру у полі?

Медична експертиза підтвердила, що тіло належало Нелі Кокучава на її трупі була тільки рана нанесена ножом.

Деві продовжував відмовлятися, говорив, що тіло знайшов у себе у квартирі, коли ж побачив ножа у неї у грудях тільки тому доторкнувся до нього, бо мав надію, що Нелі залишиться живою, але вона вже була мертвою. Злякався, що мене звинуватять у вбивстві і вирішив позбавитись від трупа самостійно.

- Ви раніше знали Нелі? – спитав я у Деві, він мовчав, але потім промовив:

- Так! Вона була моєю коханкою!
- Раніше чи приходила до тебе додому?
- Так багато разів.
- Хто міг її вбити, або принести труп до вашої квартири?
- Вона лежала на моєму ліжку, але хто її міг вбити не знаю нікого не можу підозрювати, так як наші відносини повністю були таємними.

- Може її чоловік це здійснив?
- По відношенню до чоловіка не маю підозри, бо коли він був в місті, поряд з нею ніхто не проходив, тільки коли він не перебував у місті вона приходила.
- Коли вчинено злочин, де знаходився її чоловік?
- Він був у селі, поїхав, щоб зібрати урожай.
- Звідки знаєте?
- Бо у попередню ніч Нелі була у мене.
- Може він приїхав із села підстеріг її і скоїв злочин?
- Ні, Нелі, була такою хитрою жінкою, що завжди могла обдурити чоловіка.

- Я все ж вирішив поговорити з її чоловіком, він і справді перебував у селі, усі сусіди підтвердили, що три дні не виходив із дому і увесь час працював. Коли дізнався про смерть дружини дуже переживав, але після того, як ознайомився зі справою, відмовився її поховати. Хто із вбивць признається у вбивстві, а тому мені нічого не залишалось, як підробити зізнання Деві Кікнадзе і передати справу до народного суду.

Суд призначив Деві Кікнадзе вищу міру покарання – розстріл.

- Невже вам не було жаль вбивати такого чоловіка?
- Коли людині загрожує небезпека, то вона ніколи не думає про добре перебування інших.

- Але зараз, що заставила вас прийти до мене, щоб подумати про «очищення своєї душі»?

- Мої раховані дні!

- Я надіюсь, що у вашій хворобі ви нікого не будете звинувачувати?

- Я повинен був бути трохи обережнішим, мабуть Ека Туркадзе мене отруїла, одного вечора вечеряв у неї, а на другий день став почувати себе погано.

- А чого треба Еці від тебе?

- Це давнішня справа, ще з часів студентства, пожалів не вбив, ось вона мені і помстилась.

- Чого ж ти приходив до неї, міг просто забути?

- Від неробства, коли був у столиці заходив до неї. Була

дуже темпераментною та вмiла смачно готувати.

- Ще є про що сказати?

- Багато чого, але дуже важливого бiльше нiчого, я хочу повторити своє прохання: пообiцяйте, що не залишите без уваги мого брата Манучара та обов'язково помирите його з дружиною, бо менi жаль дiтей, я хочу, щоб вони вирости добрими людьми.

- Пiдозрюю, що у вашому родi не може нiхто вирости добрим.

- Чому ви так говорите, наприклад якби у мене була дитина, я б виростив би її доброю людиною.

- Мабуть тодi, коли б вiдчули наближення смертi!

- Ваше щастя, що я зараз у такому становищi...

- Цим, що хочеш сказати, що i мене не залишив би у живих?

- Так правильно зрозумiв!

- Бiльше нiчого не хочеш!

- Накажiть, щоб мене вивели!

Звiдаурi зараз вже у вiдкриту нажав на кнопку i двоє спiвробiтників увiйшли до кабiнету та наказав: заберiть арештованого та помiстiть його до лазарету iзолятора.

Цiклаурi ледь пiдвiвся, дихання було частим та важким, повернувся i сказав голосом хворої людини:

- Так, ви мене проводжаєте, як я також проводжав Девi Кiквiдзе. Того вечора дуже смачно повечеряв, мабуть i ви будете поводитись так, бо чужа смерть не дiє на здорову людину.

Конвоiр зачинив дверi за Цiклаурi, а Звiдаурi ще декiлька хвилин стояв нерухомо i дивився на крiсло, але потiм промовив:

- Ось i такi зустрiчаються серед нас,- сказав iз втомленим обличчям сiв у крiсло.

***

Наступного дня слiдчий Звiдаурi подзвонив до прокурора:

- Чи маєте бажання бути присутнiм на допитi Манучара Цiклаурi?

- Iз задоволення! – почувась вiдповiдь прокурора.

Як тiльки привели Манучара Цiклаурi до кабiнету слiдчого прокурор також одразу увiйшов.

Ману чарi Цiклаурi сiв прямо перед слiдчим, а прокурор

розташувався у кутку кабінету, таким було його бажання.

- Ману чар, ви звинувачені... почав слідчий Звіадаурі, але арештований не дав продовжити , дуже сумним голосом перебив його:

- Знаю у чому мене звинувачено, але якби мій брат не був таким хворим, то я б усі злочини признав .

- Звідки ви знаєте , що ваш брат смертельно хворий?

- У в'язниці і стіни розмовляють.

- І що ж вони говорять, що треба вважати себе невинним, так як ваш хворий брат узяв скоєння усіх злочинів на себе?

- Ні , я не візьму відповідальність на себе за те чого не робив...

- Навіщо треба приписувати собі чужі злочини?

- Навіщо, для того, що почуття братства, стоїть вище ніж злочинність,навіть стоїть вище ніж любов та життя...

- Якщо так, тоді чого ж ви залишили брата у біді, чому не допомогли?

- Про яку допомогу йдеться мова?

- Я маю на увазі зануренні трупів у воду.

- Цю справу він і без мене зробив би, але я був сторожем усю ніч поки він не повернувся додому, я тому і поїхав у Росію, щоб підозра у вбивстві лягла на мене, таким чином я відвернув небезпеку від мого брата.

- Зараз вважаєте себе у небезпеці?

- Я навіть не може собі представити у чому ви можете мене звинуватити!?

- Ну наприклад у тому, що приховували інформацію про вбивство, чи за те, що покинули дружину та дітей і не платите аліменти!

- Смішно, тільки за приховування злочину, ще нікого не заарештували. Про усі розтрати знає дружина, що її чоловік тринькає, але ніколи не було такого, щоб дружина разом з чоловіком несла покарання? Кожна дружина крадія , знає , що її чоловік краде і додому приносить крадене, але чи несе вона покарання разом з чоловіком? А до того, що я покинув сім'ю , це все брехня я їх не покидав. Ми розірвали шлюб законним

шляхом, аліменти я також справно платив, тільки моя дружина і сама не знає звідки одержувала без адреси «переводи». Якщо вона заявила, що не виплачую аліментів, чому не поцікавилась звідки, або від кого одержує кожного місяця сто карбованців, якщо її зарплата у місяць становила сто двадцять карбованців? Мої слова можете перевірити на пошті.

- А ви не такий страшний, як я думав, тільки ви будете першим, кого будуть судити за приховання злочину.

- Лампочка достає до чужої стелі, але не виростає, та від цього не стає світліше на планеті, не має значення я буду на свободі чи у в'язниці, від цього не зникне злочинність?

- Що ви можете сказати про вашу дружину, чому ви розірвали шлюб?

- Що стосується розводу, то тут правда винуватий, але не я один, вина лежить не тільки не мені, а і на народному суду, бо ніхто навіть не спробував нас помирити.

- Закон передбачає покарання за розповсюдження венеричного захворювання.

- У цьому винуватий також народний суд, знаючи зміст справи тільки прийняли рішення про розірвання шлюбу, а не покарання, якщо закон справедливий, то за розповсюдження захворювання повинно було бути призначено вимушене лікування, або позбавлення волі, що передбачається законом і після того, як відбув би строк покарання повернувся б до сім'ї.

Суд порахував, що буде достатнім розірвання шлюбу, а про венеричне захворювання не було сказано ані слова. Це означає раз дружина хвора то йди і зроби так, щоб і інші жінки почали лікуватись.

- Мабуть у цій справі велика допомога належить вашому братові Іроді!

- Боже правий, закон підпорядкований Іроді Ціклаурі, чи Іроді повинен бути підпорядкований закону?

- Існують такі випадки, коли посаді чи дружбі є підлеглий закон.

- Тоді ваш закон не являється міцним та суворим, того і Іроді користувався ним, як йому було вигідніше.

- Однак, що можеш розповісти про роботу Іроді?
- До того, що сказав вам сам Іроді додати нічого не можу, крім того, що ми сварились з ним кожного дня.

- Чому сварились?

- Це були сварки пов'язані із сімейними проблемами, я не хотів, щоб він дуже почався заноситись здобувши освіти, але Іроді з дитинства був гордовитим, а це як вам відомо не можна вилікувати, любов до самого себе і до того, що йому вигідно і краще. Такі люди вважають себе майже богами і стають тиранами для інших. Такі люди піклуються тільки про самих себе, крутяться навколо своєї персони, а усе інше їх цікавить настільки, настільки цікавить бджолу квітка з якої вона повинна випити нектар.

- У його гордовитості винна або ненависть до людей, або школа чи сім'я?

- У цій школі навчався і я, а у тій сім'ї я також виріс, але нічого крім добра я не робив, до тих пір поки влада зовсім не зіпсувала мого брата Іроді, не зрозумів смаку життя .

Мав гарну роботу, хоч і працював водієм човна, не була поганою роботою та й зарплата хороша була та ще й стільки ж залишалось зверху, бо туристи дарували за те, що возив їх на прогулянку. Правда не можу сказати, що я купався у грошах, але досить було для того, щоб надавати допомоги Іроді під час того, коли був студентом і у сім'ї було усього досить, але збивали з правильної дороги дівчата легкого поведження, яких привозив Іроді на озеро, потім гулянки продовжувались до ранку, так і я почав звикати до такого способу життя, потихеньку перейшов на туристок, поки не потрапив до вен диспансеру.

Багато разів попереджав та просив брата, щоб той став на правильну дорогу добра та совісті. Але після того, як закінчив навчання та був призначений на посаду слідчого зовсім змінився. Ніколи не забуду, із якоїсь книжки виписав вірша і прочитав його Іроді:

- «Лінійка спитала і ручки: чи не хочеш , щось сказати брате,
Не приховуй, прямо скажи приємне і неприємне,
Нічого не треба залишати поміж строчок,

Дивувати колег та співробітників,
Освічений ніколи не зійде з правильної дороги, якщо хоче
йти цією дорогою,

Проведи рівну лінію, зрозумілу для усіх».

Іроді одразу зрозумів, що я хотів сказати цим віршем,
посміхнувся і промовив:

- Ти, що харчуєшся їжею птахів, як Ядон, тому так щебечеш
і після цього почав мене називати «книголюб».

Мені зараз смішно, але якби я зберіг свою суворість не
сталось такої біди, але моя посмішка у відповідь привела до
того, що ліг у постіль з недоторканою, та якраз після цього
наше життя перетворилось на пекло.

- Може скажеш, що за згвалтування також не має покарання?

- Тоді треба карати усіх чоловіків, які одружуються, а я і
справді хотів одружитись з нею, але сталось непередбачене...

- Якщо хотів і справді хотів з нею одружитись, тому мабуть
хотіла застрелити тебе, чи тому, що не хотів з нею одружитись?

- Правду сказати, я її ненавидів, але з іншого боку мені
було її жаль і якби моя дружина повністю відмовилася б від
примирення, то я і правда одружився з нею.

- Ну було б добре, якщо ми розмірковували на філософські
теми, але ми говоримо юридичною мовою та розбираємо
юридичні питання, а їх більшість вказує на те, що вам
пред'явлено звинувачення у прихованні скоєного злочину
та участь у ньому, а також за розповсюдження венеричного
захворювання не тільки дружині, а і молодій дівчині, яку ви
згвалтували і заразили венеричним захворюванням. І на кінець
ви звинувачені у згвалтуванні неповнолітньої, яка стала вашою
жертвою.

Коли доля підняла на таку висоту, про яку ви навіть не
могли мріяти, якої не були гідні, зараз будьте люб'язні понести
покарання за скоєні вами злочини.

Закінчив свою промову Звіадаурі і закривши товсту паперову
папку подивився на прокурора. І приготував справу для
передання до народного суду.

* * *

Коли вже Звіадарі приготував справу до передачі у народний суд і вона вважалась закритою, він вирішив зустрітись із Шореною Дзідзігурі та її чоловіком Арсеном Аветісіяном, але не як із учасниками злочину, а як простою людиною яка порушила моральний кодекс життя , але законом це не карається.

Слідчому не було важко знайти за якою адресою проживали вони (вул. Барнова №2) та викликав до прокуратури молоде подружжя.

До кабінету увійшов молодий чоловік, який мав такий вигляд наче тільки, що покинув борецький ринг переможцем. Обличчя було добре поголене та ця частина обличчя виглядала чистою, але на останній частині було видно грязюку, яка глибоко в'їлась у шкіру, навіть волосся, яке було зачесане також злиплось від бруду. На шиї також було багато зайвого волосся, а ще виднілись чиряки, які пофарбували комірць його сорочки кров'ю, що була змішана з гноєм.

Довгі, товсті, мускулясті руки закінчувались широким зап'ястям, які були також дуже брудні, навіть можна було сказати , що селяни посадили б там цибулю.

Його зріст не перевищував метра та сорока сантиметрів та на ряду з цим ширина плечей було такою ж і він більше схожий на робота квадратного, якого створили вчені.

На вулиці Барнова №2 до революції проживала сім'я Гурджідзе, Серкеса батько, Ашот Аветісіян, був відомим торговцем, але , коли Серго Орджонікідзе увійшов до Тбілісі разом з дванадцятю армією, він став його правою рукою. Злі язики навіть говорили, що Ашот був пов'язаний з усіма безпорядками того часу, але завжди користувався довірою Орджонікідзе, так ось виходячи з цього говорять, що він причетний до розстрілу сім'ї Гурджідзе, бо сам хотів жити у їх будинку. Про це говорять злі язики, але коли було таке, щоб злочинність поводитись по доброму, а тому усі факти ми бачимо самі, як Аветісіяни, живуть у будинку , що колись належав сім'ї Гурджідзе.

Зараз стоїть перед ним, як наче переможець борець і

дивлячись на Звіадаурі сказав:

- Викликали, начальнику? – спитав Саркіс у слідчого, у його голосі відчувалось якась сміливість.

- Ви хто такі будете? – виховано запитав слідчий і хотів подивитись прямо у очі співбесіднику.

Щось горить вірменською, а потім додав:

- Як сам викликав мене і не впізнаєш?

- Не впізнаю!

- Я, Саркіс, подумав мабуть у нього машина не є на добрій ході та займусь її ремонтом!

- А, ви Саркіс Авесітіяні ?

- Так, це я , якщо ваша машина потребує ремонту, то я зараз свою виведу з гаражу, а вашу поставлю та буде , як новенька.

- Ні не хвилюйтесь, я не маю власної машини, я проводжу розслідування, та хочу , щоб ви просто розповіли мені про ваше одруження на Шорені.

- Ось, що тобі потрібно, начальнику. Я люблю Шорену і , що запитання чому одружився з нею?

- Чи знаєте ви, що по вині вашого одруження до в'язниці потрапив Шмагі Мгалоблішвілі?

- Це справи міністерства внутрішніх справ, моя справа ремонтувати машини.

- Правда твоя, але ж можна було прийти до правосуддя і сказати: «Що людина за вбивство якої судите , жива і здорова , є моєю дружиною».

- Якби я це зробив, то у мене почались би неприємності, а я ніколи не мав справи із правоохоронними органами.

- Так вас більше турбувала своє власне благополуччя, а ніж доля іншої людини, але неприємностей тобі було не уникнути, бо рано чи пізно потрібно було прийти до батьків твоєї дружини. Тільки закон не передбачає покарання за одруження з повнолітньою жінкою і не жаліє тієї людини , яка перебувала за ґратами та чекала на те , що правда переможе?

- Я вже сказав, що це не моя справа. У тому, що його арештували я і Шорена не винні у книзі написано: «доля не карає невинну людину, за здійснені нею гріхи».

Слідчий замість того, щоб спитати «як може бути людина безгрішною, коли скоїла гріхи», але запитав зовсім інше:

- Ви мабуть багато читаете, бо у розмові зі мною, завжди використовуєте витяжки із книжок!

- Ні, начальнику, це Шорена читає, а я слухаю!

- І все ж , як ви одружились, мабуть кохали одне одного?

- Я кохав Шорену, а вона, як мені здається сьогодні, була закохана у мій дім та машину!

- Чи щасливий ти зі своєю дружиною?

- Так, бо я люблю її, у книзі написано «жінка – добрий янгол сім'ї» тільки мені здається, що той хто це написав був неодружений.

Слідчий засміявся, бо людина , яка хоче показатись більш розумною ніж є, ще більше дурниць та нісенітниць говорить, а тому Звідарі не бачив користі у продовженні розмови з Саркісом, підвівся на ноги і сказав:

- Ви вільні, тільки прошу дати дозволу поговорити з вашою дружиною.

- Тільки у моїй присутності! – так схвильовано відповів Саркіс, що слідчий знову посміхнувся.

- Добре у вашій присутності, чи не прийшла вона з вами?
– спитав Звідарі і , щоб заховати свою посмішку прикрився папкою.

- Так вона зі мною, на вулиці сидить у «Волзі» та слухає музику,- відповів Саркіс.

- Запросіть її увійти,- сказав слідчий.

Саркіс одразу вийшов із кабінету.

Через декілька хвилин двері кабінету знову відчинились і не питаючи дозволу до кабінету зайшов знову Саркіс тримаючи за руку красиву молоду жінку. Хто побачив би цю картину, повністю перед очима постала б циркова арена та актори , які виходять на поклін перед вдячною публікою.

Невже все це правда, невже гроші мають таку велику силу?невже вона красива жінка є гідною цього не повністю складеного чоловіка?але її краса також не є повноцінною, бо краса не може повноцінною там де усім править

«ненажерливість» так і повинна називатись , а не називатись людиною.

- Можна сісти? – спитала жінка у зануреного у роздуми слідчого.

- Так, звичайно, сідайте! – промовив трохи ніяково слідчий, підвівся на ноги і вказав рукою на крісло.

Жінка відчула , що трохи сильніша і користуючись цим з посмішкою на вустах промовила:

- Може я не заслуговую на вашу увагу, але мабуть заслуговую та , щоб виховано віднесли до мене.

- Я вас не запрошував для того, щоб ви розмовляли про мою вихованість, та прошу вибачити мене за те, що одразу не звернув на вас уваги, я слідчий , а тому вважаю правильним вести себе так по відношенню до злочинця.

- Ого, ви навіть мене злочинцем обізвали? І чим таким я заслугою на таке високе ім'я від правосуддя?

- Якщо можна я б хотів з вами розмовляти без свідків? – сказав слідчий і подивився прямо у очі жінці, яка дивилась на нього викликаючи.

- Ні, нехай буде присутнім мій чоловік, - сказала посміхаючись жінка, чоловік також відповів посмішкою.

- Добре, нехай залишається, якщо буде почуватись вільно, перед дружиною, коли почнемо розмову про її інше кохання.

- Ви були закохані у Шмагі Мгалоблішвілі?

- Ви молодий чоловік і не смішіть мене про яке кохання йдеться, невже коли небуть існувало кохання? Кохання це короточасне дитяче захоплення та більше нічого. Якщо колись і існувало кохання , то йому не було написано жити вічно, але я глибоко переконана, що кохання ніколи не існувало.

- Чому ви так думаєте, Шмагі любив вас усім серцем.

- Якщо так сильно любив мене, то чому зараз ненавидить? Так виходить , якщо любов може забутись та ненавидіти значить її ніколи не було.

- Ви, що думаєте, що так без покарання пройде наше дитяче захоплення? Чи думаєте, що Шмагі не захоче вбити мене, якщо для цього з'явиться нагода? Якщо він любив мене і

правда існує кохання, то невже може вбити його людина?

- Ви у любові бачите тільки недоліки і не помічаєте позитивних сторін!

- Ви зараз розмовляєте зі мною про поетичну любов? Це все неправдивий відклик у серцях людства.

- Але ж про любов до сьогоднішнього вашого чоловіка, що можете сказати?

- Я вже сказала любові не існує і ніколи не існувало. Якщо я зараз з чоловіком і вирішила з ним створити сім'ю це означає тільки одне, обов'язок жінки та не якась там любов, усі хто знаходиться у розумі не відмовиться від цього. Створення сім'ї ми починаємо сприймати з тієї хвилини, коли зароджується дитина у животі матері і починає годуватись її кров'ю та продовжує їсти її до самої смерті. Я все рівно не розумію, що хорошого бачите у цьому?

- Якби ваша мати мала такі ж погляди на життя було б добре.

- Коли б я не народилась?

- Так!

- Чому, бо я правильні роздуми маю?

- Ні, за те що відкидаєте любов та людяність.

- Повторю, любові не має і ніколи не було і не буде. Якщо хтось і вірить у її існування це тільки тому, що на кожному кроці тільки про це і розмови. Для мене любов почне існувати , коли створить щось небачене, грандіозне, сьгодні любов тільки створює ненависть, а остання веде до смерті.

- Добре нехай буде по вашому, але ж ви дитячим захопленням любили Шмагі, вас не мучить совість за те , що ви йому зрадили?

- Совість це тільки слово, аке нічого загального не має з людиною, але коли ми втрачаємо рівновагу звертаємося до неї, щоб виглядати чесними. Але завжди почуваємо себе погано, чому? Тому , що ми не можемо завжди зберегти совість і чесність і до кінця життя завжди залишатись такими.

- Значить ви не вважаєте себе винуватою у тому, що сталось з Шмагі Мгалоблішвілі!

- Якби я не зрадила йому, то він зрадив би мені! Правда Шмагі здобув вищу освіту, але , що могла дати його вища освіта,

жити на змінній квартирі, голод та обірваність? Боже правий людині набридли злидні і якщо її серце потяглося до чогось іншого, давайте не будемо називати це зрадою.

Коли ми прийшли , щоб розписатись замість мого чоловіка підписався його товариш, тому, що мій чоловік не ходив до школи і не вмів писати, але тільки одна моя діамантова каблучка подарована ним, купити увесь маєток Шмагі, для мене на першому місті стоїть матеріальне благополуччя , а все інше другорядне. Не вже не зрозуміло, що потом здобутий кусок хліба їмо, але залишаємось голодними?

А ви, що думаєте , що коли я веду бесіду про смерть любові, честі, совісті, я сама не переживаю, про їх втрату? Так переживають, навіть плачу, але я не маю такою сили, щоб зупинити потік часу. Я навіть дуже не переживала б про те, що спалили б Тбілісі, тому, що його знову відбудують, але чи можна повернути відданих людей , які загинули за ради Грузії. Я не бути до уваги ворогів, які завжди існували та втікали із Грузії, але самі грузини прославились своїми злочинами.

Ви тільки не зрозумійте мене так, що я нехтую мудрістю та освітою, але ми самі бачимо, що мудрості не дає дороги влада, хто із стоячих у верхів'ях влади був мудрим або освіченим? Тупість завжди перемагала мудрість та розум та потрапляла до вершин влади, її могли скинути за допомогою революції, боротьби, війни. Вбивствами та смертельними покараннями деякі люди завойовують собі ім'я. також у цьому їм допомагає дивовижне крісло , бо сів до нього швидко домагаються мети. Візьмемо для прикладу членів та засновників нашої партії , хто із їх був освічений? Наш співвітчизник не мав навіть закінченим духовної семінарії повний курс, але йому аплодував увесь світ, коли він зайняв посаду та прийшов до влади.

- По вашому тупістю світ дійшов до таких успіхів ? – перебив розповідь Шорени слідчий.

- Я б сказала, що більш рішучістю, ніж знаннями,- відповіла жінка,- але порівнюючи із усіма тирами він виявився найбільш доброю особою, під час його «імператорства» люди почали виходити із болота, одяглись, голодні навіть наїлись. Тільки,

як і багато володарів інших країн для своєї сім'ї він не залишив ніякого багатства, свою трубку і то ніхто не зміг знайти після його смерті.

- Ось і сьогодні я задаю собі питання чи можна попросити допомоги у людей? Чи існує ще честь та совість?

- Чи не хочете ви сказати , що від того часу коли вмер великий вождь, разом з ним померли честь і совість?

- Майже! Тільки хочеться так сказати. Якщо носиш ім'я людина, то навіть , якщо ти тиран не повинен втрачати гідності. Я вважаю, що треба навчитись прощати усе і не говорити про його неправильну діяльність після смерті.

Якщо він домігся свого крісла за допомогою революції на цей період припадав такий час та тільки люди видихнули вільно під час його «царства». Я думаю, що ця особа була прислана богом для того, щоб врятувати людство. У засекречених архівах знаходимо: «вождь ненависть по відношенню до людей заховав у великих вусах підняв праву руку , вказівний палець направив у безкінечність і своїм жорстоким голосом сказав: « виростив повністю невдячне покоління , створив світ невдячного покоління...», потім трохи замислився , як завжди робив на трибуні , а потім теж з злістю у голосі і ще більше грузинським акцентом сказав: «зупиніть землю я хочу зійти» ... продовжити не захотів, або не зміг, важко опустив протягнути руку у безкінечність і втомлена душа від великої праці та заслуги , разом з його останнім подихом полетіла , ви самі зрозумійте куди?

- Так , земля і справді зупинилась. Він зійшов , зайшов , як сонце, це була катастрофа для планети. Світ потемнів, як раз тоді померла честь і совість. Людське благополуччя і цінності потрапили і почалось розтоптуватись ногами.

Може у мені самій також померла любов та народилась нове почуття «тяга до багатства» . Може це час приніс ці зміни і знаходячись під впливом якоїсь планети у організмі людей сталась еволюція, перелом у когось у бік добра, а у когось навпаки до зла, я і правда любила Шмагі дитячою сильною любов'ю , він прийшов у наш світ , як «живе мистецтво».

Він міг розмовляти голосом усіх учнів та вчителів. Мав такий приємний, бархатистий і у той час прекрасний баритон.

Коли він показував циганку то він не просто грав її роль , він і правда був циганкою, а не її двійником. Шмагі любив усіх і чи могла відмовитись від його любові? Це те ж саме, що монахиня відмовиться від служби монастирю.

До мене разом із радістю прийшла і любов. Ми завжди були разом я і Шмагі. Разом мріяли про мабутнє та повторювали вірша Володимира Соловйова:

«час і смерть не зменшує піклування
Зрада знищує людей і країну
Все залежить від оберту планети
Сонце любові є вічним...»

Але це слова поета. Бо насправді сонце любові не є вічним. Вона так вмирає у організмі, як після цвітіння квітка.

- Якщо Шмагі зберіг ту дитячу любов і сьогодні любить вас , то чому примусили і переконали себе повірити у інше?

- Як би ми одружились, то я обов'язково зненавиділа б його, бо з його вищою освітою не легко було утримувати сім'ю. у мене багато «капризів» , я почала б вимагати багатства , чого не зможе виконати і дати Шмагі, а тому все привело б до розірвання шлюбу.

Жінку цікавить краса, коштовності, гроші та багатство, якій жінці потрібна твоя вища освіта, якщо від неї не має ніякої матеріальної вигоди?

- На твою думку усі хто має вищу освіту перебуває у злиднях?

- Не всі, але Шмагі із своєю чесністю, я думаю перебував би.

- Якщо дасте дозволу я розповім вам один анекдот.

- Прошу! Бесіда з вами виходить дуже цікавою.

- У одному зоопарку сталось неймовірне, одна мавпа почала розмовляти людською мовою. До неї прийшли вчені та зоологи і почали прохати, щоб вона перейшла жити у суспільство людей. Мавпа замислилась , а потім відмовилась від пропозиції. Вчені здивувались , а тому спитали у неї, щоб вона пояснила свою відповідь чому відмовляється?

- Це тому,- відповіла мавпа,- що ви відведете мене до

дитячого садка, там я буду перебувати три роки, за цей час пройде дитинство і я забуду про своє мавпяче, потім переведете мене до дорослої шкільної групи там я також буду три роки, там вже я забуду своє походження, ну, а далі навчання у школі та вузі. Потім влаштуєте мене на роботу згідно диплому, дасте мені грошей тільки раз у місяць, цих грошей мені не вистачить і на те, щоб купити горіхів, ось тут і почну я прибігати до мавпячого. А тому дуже вас прошу я від природи мавпа, а тому щоб запобігти страждань, залиште мене мавпою.

Звідаурі посміхнувся, Шорена також засміялась, а її чоловік так зареготів, що це навіть не було схоже на регіт. Шорена суворим поглядом подивилась на «коханого чоловіка», у того посмішка застигла на обличчі так, що ще довго не міг закрити рота.

Для жінки це не створили перепони і вона своїм бархатистим голосом продовжила бесіду:

- Так, я дуже близькою була до сім'ї Шмагі і коли бачила, що я ми повинні були навчитись «мавпячого», вирішила любов проміняти на багатство, тому вибрала чоловіком Саркіса.

Мабуть богом було так вирішено, щоб так закінчилась наша справа. Бо без його дозволу ні одна справа не припиняється?

- Бог вселив у тебе твої «мудрі» думки? – трохи іронічним голосом запитав слідчий жінку.

- Чому б і ні! Бог нас створив і має мабуть право нас покарати, це ми знаємо від батьків чи не так?

- Ви вірите у бога?

- Так і дуже глибоко переконана у цьому, але не люблю його!

- Знаю, що не любиш, бо у тобі не живе почуття любові, тільки одне мене цікавить, чи залишилось у твоєму серці любов хоч до кого не будь?

- Так люблю: змію і Промете!

- Що?- широко розкритими очима спитав слідчий,- першу людину бачу тим більше жінку, що любить змію.

Жінка засміялась посмішкою переможця. Подивилась прямо у очі слідчому і трохи іронічно сказала:

- Ви ж слідчий, а тому давайте будемо розмовляти на мові

правосуддя. Я вам доведу і заставлю повірити і у зло і у добро.

- Продовжуй, продовжуй, правда з тобою приємно та цікаво вести бесіду. Про любов до змії і ненависті до бога, бог нам простить на верху.

- Ось якраз фраза «помилки бог простить» , є придуманою помилковим, бо бог ніколи не простить злочину, будемо про все міркувати за допомогою історії так званої «Біблії». Бог створив Адама подібним собі, своїм сином, дав йому житло у Едемському саду, але чорт спокусив Адама і заставив з'їсти забороненого плоду. Бог розсердився і вигнав людину із Раю. З тих пір усі покоління Адама моляться до бога, щоб він простив їм їх гріх, але і до сьогоднішнього дня цього не сталося. Я думаю, що сам бог стоїть як у голові добра так і у голові зла. Бо сам бог створив Едемський сад у ньому було багато дерев плоди яких міг їсти Адам , але тільки з одного дерева було заборонено зірвати та з'їсти плода. Якщо ніхто не повинен був використовувати плоди дерева «пізнання про добро та зло», тоді навіщо посадив це дерево бог у своєму саду, коли крім Адама і Єви там нікого не було?

- Продовжуйте! – сказав слідчий , - бо я вірю тільки у повністю сказану правду. Я не буду перебивати вашу розповідь тільки для того , щоб привести свої аргументи і признати помилковою вашу точку зору.

- Ви розмовляєте мовою Бесо Жгентіс! – з посмішкою відмітила жінка.

- Про мову Бесо Жгентіс, що можу сказати,- трохи голосно сказав слідчий,- але мовою втомленого чоловіка від розмови з такими як ви людьми, які втомлені від життя.

- Ти знаєш, про що попрохаю тебе втомлений слідчий!? Коли мене вже не буде в живих і саме від тієї руки, що так любить мене. Якраз тоді ви повністю будете впевнені у моїй правдивості, прийдете на мою могилу і знімете шапку.

- Я вас не засуджую , як і будь якого іншого злочинця, тому усе, що не є правдивим для вищого життя і до добрих людей на усій планеті є звичним для злочинності. Треба бути сліпим, божевільним, глухим, щоб примиритись із тим поступком який

викликає невдоволення у суспільства.

- Якщо подивитись на життя здоровими очима, то я зовсім не заслуговую невдоволення. Тут з точністю не можна сказати від чийого злочинного вчинку більш постраждав Шмагі від мого чи правосуддя? Так як ви дуже запізнались до того, щоб викликати мене на допит.

- Ви зрадили усім сім'ї, любові, родичам і ще звинувачуєте за те, що правосуддя допустило помилку?

- Так я звинувачую правосуддя у тому, що занадто запізналось з моїм допитом. Ви могли знайти мене набагато раніше і я б понесла покарання за скоєний мною злочин, але ваш закон з яких пір однаково написаний для усіх. Як раз і не маєте суворо написаних законів, які б однаково діяли б не залежно від посади, нації, походження, статі ваші закони більш нагадують павутиння павука, до якої потраплять маленькі комахи. але великих розмірів комахи здатні розірвати павутиння.

- Невже усі павуки плетуть таку тонку павутину, деякі мають міцну павутину, до якої можуть потрапити навіть великі мухи?

- Хто вам сказав, що не знаю? Але мене наполегливо попросили не показуватись, навіть налякали. У цьому винуватий характер мого чоловіка, який повністю виконав наказ Ціклаурі і помістив мене під «домашній арешт». Ви не дивіться, що він у мене такий, коли потрібно може бути дуже агресивний, але завжди добрий. Саркіс із задоволення посміхнувся, а у жінки посмішка зійшла з вуст і вона продовжила розповідь:

- Сьогоднішнє наше суспільство складається у тій чи іншій мірі із неосвічених людей, які здобули свої крісла і це називають добротою і чесністю. Але хто не розуміє того, що страшнішим за все може бути неосвіченість, а люди, які вважають себе дуже розумними насправді зовсім нічого не знають.

А тому, коли ми хвалимо Шмагі Мгалоблішвілі треба зберігати об'єктивність.

- Ви маєте «освіту»? – спитав досить знервований слідчий.

- По відношенню до вас не маю претензій, бо знаю, що ви маєте вищу освіту, а я хто проста бібліотекарка. Але знайте, що коли ви слухали не дуже з великим бажанням лекції ваших

учителів, то я в цей час вивчали їх роботи з сумлінням. А тому не дивуйтеся, якщо я і в правознавстві багато чого розумію.

- Так значить ви вважаєте, що самонавчання має більш високий рівень, ніж класична освіта? – спитав слідчий із таким виглядом обличчя, наче його загнали у куток.

- Звичайно, бо само освічену людину, яка має також досвід від життя, дуже важко обдурити. Але я знаю, що коли мова йдеться про правосуддя тут складніше, бо один одному допомагаєте.

- Ці претензії не можуть бути застосовані до усіх робітників правосуддя. Я наприклад вірю у те, що гідно служу народові і тихо йду дорогою чесності. Не зважаючи на це, я зовсім не ставив перед собою мету стати слідчим, - відповів він жінці.

Він хотів перемогти жінки та довести їй, що більш освічений за неї, але на кожне поставлене вона знаходила дуже оригінальну форму відповіді.

- Ви сказали, що «не мали за мету стати слідчим»? – через хвилину повторила жінка.

- Так! Раніше я хотів стати вчителем чи лікарем, хотів поділитись своїми знаннями з людьми, але !...

- Добре, але чи може бути більш потрібна та необхідна спеціальність ніж ваша?

- Для мене ні, бо як подивитись на те кому потрібна, а кому корисна, але ненавиджу того, коли все використовується у цілях корисності. Я хочу бути людиною та сіяти людяність, мене тільки гроші не задовольняють, від яких такі як ви та подібні до вас ніколи не відмовляться. Наша професія погана, бо ми можемо розпізнати у людині її злочинні наміри.

Ось, ви така тепла, але разом з цим ви холодна, як лід. Якщо більш точніше сказати в середині вас я бачу, щось дике, але якою б ви не були ви проживете стільки, скільки відведене вашому поколінню, але якщо бути правильним не проживете, а проіснуєте, бо ви самі створені із мармуру така ж холодна і жорстока. Я у вас бачу злочинця, але я не можу його покарати, поки ним не буде скоєно якогось злочину.

Слідчий витер під, що виступив на лобі, він сам почував себе ніяково, бо принизив жінку. Вона зовсім не образилась на

його слова, на її обличчі не ворухнувся жодний нерв, навпаки засміялась і без роздумів відповіла слідчому.

- Ви помились, пане слідчий, неначе бачите природу людини. Я знала, що моєю відвертою бесідою розізлю вас, але слава богу, що я не являюсь тією людиною, яку ви побачили в мені, я не злочинець, але не така добра, як мій чоловік. Якщо я вирішила захищатись за скоєний мною злочин, то чого це повинно називатись безсердечністю. Або, що мені залишилось крім того, щоб захищатись. Я втратила усе батьків, товаришів, знайомих і навіть те добро, яке було у мене.

Не треба забувати і про те, що людину не можна лаяти тільки за те, що її не люблять, чи вона сама не може любити, нічого страшного не має у тому, що людина не має почуття любові. Бо у одній книзі написано: -« тільки сатана не може любити». Але, як ви хочете так і сприймайте мене, якщо вам приємно то навіть бездушним пам'ятником із каменю, бо мабуть я заслуговую такого відношення, відмовляючись від любові.

Звіздарі стояв і мовчав дивлячись прямо у обличчя жінці і не міг зрозуміти, як вона може бути подвійною і подумав у думках: «на світі не має жодної живої істоти, яка б була б огиднішою за людину, для доведення цього вистачить як приклад показати цю жінку.» . жінка і справді може прочитала на його обличчі думки та знову сама продовжила:

- Не можна сказати тільки по відношенню до мене, що на цьому світі не має іншої істоти гіршої за людину.

- Чим так тобі не вгодило людство? – спитав слідчий повернувшись із думок.

- Зовсім не обов'язково, щоб хтось мені чимось не вгодив, тому його треба ненавидіти. Але не думайте, що я більше за вас люблю чи ненавиджу людей.

- А ви хочете сказати, що людина може сама признати свою своєрідність, але не повинна думати про те краща за інших.

- Правильно!

- Своєрідність не що інше, як побудоване на брехні дикість.

- Чому дикість? навпаки дуже вигідна видумка.

- Не ображайся але твоя філософія не аксіома, а пусті слова,

які загорнуті у легенду.

- Тоді дай відповідь, що таке філософія?

- Філософія це форма життя суспільства, мета якої любити мудрість, яка створила суспільні закони життя...

- І ці закони передбачають, що треба знімати шкіру одне з одного? – перебила розповідь слідчого Шорена, який хотів повністю розкрити усі основні питання філософії та її принципи.

Але зрозумів, що жінка не менше за нього розбиралась у питаннях філософії, сам вирішив зійти із дороги філософії і щоб розсердити жінку сказав:

- Точно так. Треба зняти шкіри одне з одного, точно це і мається на увазі. Разом з цим, такі люди, як ви залишаються без дії, бо вас же обікрали із середини, ось коли знімемо із вас шкіру тоді і побачимо, яка ви із середини! – пожартував він над жінкою, але вона і цього разу не втратила рівноваги.

- Які ми всі із середини, про це нікому не будемо розповідати, - відповіла жінка. Я проста громадянка моєї країни за професією бібліотекар і мені зовсім не цікаво, яка людина із середини. Бо я все можу прочитати на обличчях, як у книзі.

- Правильно говориш, бо для тебе люди, це всього лиш книги, більше нічого.

- А тобі, що цього мало? А ким є для тебе людина, а чим в'язниця? Бачиш я добре прочитала усе на твоєму обличчі, а на ньому написано, що ваше піклування про людину, це значить відіслати її до в'язниці і не думати про те, як їй допомогти.

- Твоє місце і правда за ґратами. Бо ти також не відповідаєш і не підтверджуєш поняття Христа: «поважай батька свого і матір свою...»

- Я знаю це повчання Христа і без твоєї допомоги прийму покарання, за те, що не виконала цього настанови.

- Добре змінимо тему нашої бесіди та поговоримо про ненависть до бога, та про любов до змії та Прометея?

- Ось, бачите, як можете перевернути слова, - сказала ображено жінка, - я не говорила, що ненавиджу бога, я сказала, що не люблю, але це не значить ненавидіти, бо почуття любові

це одне, а почуття ненависті зовсім інше. Ось наприклад ви , чи любите усіх однакою любов'ю ? я не люблю Шмагі, але я не ненавиджу його, так і по відношенню до бога. Але усі дії примхливість, вбивства та усі такі інші , що має людина походять від бога.

- Ти, перейшла у відкритий наступ. Мені цікаво чим будеш підтверджувати свої слова?

- Не існує ніякого чорта, це все видумане людьми, для того, щоб показати добродушність бога і виявити злочинність. Сам чорт також людина, тільки у нього злу душу помістив бог.

- Тому і ви не вірите у бога! – звернувся слідчий.

- Але чи є не віра у бога злочином?

- Мені важко дати відповідь на це питання, але причиною вашого такого цинічного поводження полягає саме у не вірі до бога.

- Якщо ви в мені все ж бачите злочинця, ось , тому не вірю у бога, що він створив мене такою.

- Але також дав вам життя та здатність міркувати.

- Життя для того, щоб чинити зло?

- І ще для того, щоб приносити добро!

- У одному організмі не може вжитись разом добро і зло, таким є тільки бог.

У кабінеті наче чорна хмара запанувала тиша, тільки було чути глибоке дихання Саркіса.

- Я думаю ви задоволені моєю відповіддю? Але зараз я хочу послухати про любов до змії? А потім і на цю розповідь спробую знайти юридичне пояснення.

Шорена була так впевнена у тому , що перемагає і , що її самоосвіта стоїть вище ніж освіта слідчого, але вона зовсім не чекала на те, що слідчий дасть таку відповідь. Але не показала цього і почала пояснювати «любов до змії»:

- Змію до Едемського саду приніс не сатана, а її створив сам бог, вона була єдиною, хто пожалів людину і відкрив їй очі, щоб вони знали, що таке добро, а що зло . Тому і запропонувала з'їсти заборонений плід, але , що тут поганого, вона мала добрі наміри допомогти, бо Адам настільки був сліпим, що навіть не

помічав того, що він голий.

- Бог створив усіх для того, щоб вони йому підкорялись у тому числі і змія,- після недовгого мовчання промовив слідчий, - змія не мала права на те, щоб без дозволу бога робити для людей добрі чи злі справи. Так, як плід з дерева «знань добра і зла» ще не був стиглий, значить виходячи з цього і людина не була готовою з'їсти його. І замість того, щоб ненавидіти змію, як сатану, ти виражаєш любов до неї.

- А що можеш сказати про Промете? Він також твоя любов?

- Так я люблю Промете,- тихим голосом почала Шорена,- Промете вкрав вогонь у богів і відніс його людям. За його було приковано до гори , але своїм вчинком він не тільки приніс людям тепло, а й дав їм повірити у все добре. За це божою карою для людей стала – смерть,- так як на ряду із розмноженням людська особа втратила – вічне життя.

Зараз запитайте мене: - чому я не люблю промете, тому він також поспішив, як і змія , люди ще не були готовими прийняти такий дарунок , як вогонь, саме у цьому вогні згорів Джордано Бруно, під час інквізиції та ще багато людей.

Я не роблю зауваження може він і правда був героєм, але він зрадив богам і викрав у їх вогонь, тим самим підштовхнув людство до крадіжок та відбирання одне у одного. Але він не взяв до уваги того, що люди мали обмежені природні здібності, а бог залишився всесильним, таким чином він підвів людей на вічні страждання і сам поніс покарання від богів.

Жінка виглядала дуже сердито. Не захотіла продовжувати розмови і підвелась на ноги. Потім стілець на якому вона сиділа поставила коло столу і звернулась до слідчого:

- Сьогоднішню розмову будемо вважати закінченою, до побачення. Але маю до вас одне прохання.

- Говоріть, чим зможу усім допоможу! – з посмішкою сказав слідчий.

- Якщо Шмагі Мгалоблішвілі потрапить під статтю кримінальної відповідальності ви просто простіть ...

У жінки на очах з'явилися сльози, вона вийняла носову хустину і витерла їх. У кабінеті запанувала тиша, яку порушив

сам слідчий, який затримав жінку.

- Шмагі вже отримав хрещення у в'язниці. Зараз виявлення його злочину не така легка справа, але якщо його виправдали у скоєнні злочину, то я допоможу йому чим тільки зможу.

- Ви простіть йому гріхи на цьому світі, а бог простить на тому,- відповіла жінка зі сльозами на очах.

- Хотілося б знати, чого ти плачеш? – спитав її слідчий.

- Хочу плакати і плачу, оплакую мою загублену любов, гідність, батьківський дім, усе те, що колись мала, а зараз залишилось тільки у спогадах.

- Але ж зараз ви маєте те чого хотіли , те , що любите...

- Ні , я не все маю, що люблю, але усе ненавиджу , що маю...- сказала жінка і повернулася до дверей.

Чомусь стало сумно Звідарі, коли зачинились двері його кабінету. Вийняв із сейфу справу про вбивство у Бакуріані, перегорнув його, але серце не лежало до ведення справ. Його розум та думки знаходились десь у іншому світі.

Дуже сильна людська природа під час розмірковування. Як раз під час міркування, людина відкриває у своєму мозку нові клітини, які спонукають її на нові дії, як раз у цей час можна знайти у не чесній людині найбільш людяні властивості. Між першим поглядом на людину і між вивченням її природи зведена китайська стіна. Перша сторона показує нам ту сторону людини, яка розкривається перед нами ,коли ця людина здійснила злочин, за який передбачено покарання за закон, але інший погляд розкриває перед нами іншу сторону доброти. Не зважаючи на все те, що вона тут говорила, багато хто веде подібний до її спосіб життя, але я все ж вірю у те, що вона розкаюється . ця жінка любить Шмагі і дуже переживає за свій не продуманий вчинок. А це вже починається тривога душі, яка не дасть жити їй спокійно усе життя. Бачу , що вона вважає ніякої цінності немає у цьому житті, навіть є бажання померти, але що саме дивовижне, вона хоче померти від руки першої любові, але залишає послання , щоб її вбивцю не було покарано. Я не знаю, як це назвати мабуть великодушність, молодець жінко, якщо ти одне говориш інше робиш.

Добре, я буду твоїм приватним детективом, буду слідкувати за тобою, не дам навіть вітру доторкнутись до тебе, а також Шмагі також візьму під свій контроль.

Слідчий Звіад Звіадарі повернувся із своїх думок за рахунок телефонного дзвінка, навіть трохи злякався.

- Слухаю! – відповів слідчий, – його викликав до свого кабінету прокурор.

Але він повністю ще залишався у своїх роздумах від розмови з Шореною, навіть деякі думки промовив в голос, а потім оглянувся довкола, чи нікого не має у кабінеті, щоб хтось не вважав його божевільним. Мабуть краще б було, якби я зустрівся з нею раніше, але від цього користь вона вийшла заміж за діаманти, а не за людину...

- Зараз переживаєш! – почув він голос свого двійника.

- Пізно, - відповів самому собі.

Відчинив двері кабінету прокурора. Привітався, прокурор показав на крісло, пройшовся по кабінеті, підпалив цигарку, наче хотів, щоб розмову почав першим Звіадаурі, але йому нічого було розказувати. Це якраз його викликав начальник, а тому і повинен був говорити, але у кабінеті стояла нестерпна тиша. Сам прокурор порушив тишу, бо новина не була доброю.

- Колишній суддя Душетського району, - сумним голосом почав прокурор, - Арчил Арабулі, його дружина та двоє їх дітей відпочивали у Цкнеті, сьогодні він приїхав на своєму власному автомобілі, щоб забрати їх, по дорозі назад не впорався із управлінням та злетіли у прірву....

- Загинули? – сумно спитав Звіадарі.

- Так усі четверо! – тремтячим голосом відповів прокурор і продовжив таким же голосом, - він був моїм товаришем ще із інституту, разом закінчили юридичний факультет.

- Чи не думаєте ви, що хтось замішаний у цій автокатастрофі?

Спитав слідчий і чомусь одразу подумав про Шмагі Мгалоблішвілі.

- Та ні, це виключено. Мабуть гальма підвели і ... Не встиг прокурор закінчити...

- Чи не підемо? Я повинен оглянути машину.

- Я тільки прийшов, якщо хочеш іди, тільки оглядати там нічого, бо машина така , що прийшлося різати, щоб витягти загиблих з неї.

- Але я все рівно хочу подивитись! – сказав Звідаурі і зачинив двері кабінету.

Автомобіль різати вже було закінчено чотири трупи лежали на обочині дороги накриті білими простирадлами заплямованими кров'ю. Там же стояла машина міліції та швидка допомога. Картина була дуже важкою для людських очей.

Слідчий Звідаурі ледь піднявся по схилі гори, щоб оглянути місце катастрофи, а також подивитись на автомобіль, який був розрізаний на куски. На дорозі не було ніде видно слідів гальмування, вже було зрозумілим, що гальма не були винні у тому, що на розі автомобіль злетів з дороги у прірву.

Слідчий підійшов до машини, усі її деталі або були розрізані, або зовсім зігнутими, але що це, шланги гальма розірвані, але не просто розірвані , а перерізані дуже гострим предметом.

- Тут видніється рука злочинця! – подумав слідчий і поїхав на своїх «Жигулях» в сторону Цкнеті.

- Чи не проводжали ви сьогодні, дружину та дітей Арчила Арабулі,- спитав слідчий директора санаторії Нателу Горгадзе.

- Ні вони у нас не відпочивали, знімали приватну квартиру,- відповіла вона,- ось у тому будинку.

- Дорого дня!

- Доброго дня!

- Вибачте, що турбую вас, але сім'я Арабулі у вас знімала квартиру?

- Так, пане!

- Сьогодні , ви самі їх проводжали?

- Так!

- Чи не помітили , когось незнайомого під час того, як проводжали їх?

- Ні. Чи не трапилось чогось поганого?

- Ні, ні , я просто цікавлюсь, чи нікого не бачили незнайомого під час їх проводження?,- повторив своє питання слідчий.

- Звідки я знаю, тут всі чужі та усі знайомі, те як вони

покинули це місце майже ніхто не бачив, тільки я попросилась з ними. О, підождіть згадала, тут одна циганка крутилась, яку побив Георгія.

- А хто, такий цей Георгія?

- Це старший син Арчила!

- За що він її побив?

- Не знаю, як наче, щось хотіла вкрати із машини.

- Двері машини були закриті?

- Так були, але все ж там стояла..., тільки хочу сказати його син дуже погана людина, завжди шукає причину, щоб бійку розпочати, або сварку, не розумію, як так можна?

- До цього часу раніше чи бачили ви цю циганку?

- Так, навіть іноді разом із своєю дитиною приходила. То гадала то продавала цукрових півників серед відпочиваючих.

- А де живе не знаєте?

- Та хто ж знає де живуть цигани? Вони сьогодні тут, а завтра у Тбілісі, післязавтра у Сухумі так вони переходять з міста на місце.

- Якщо завтра вона з'явиться, дуже прошу подзвоніть мені.

- Ні вона більше не прийде, бо дуже жорстоко побили її...

- Все ж як?

- Ногами бив він її!

- Вона ледь підвелась і пішла проклинаючи його на чому світ стоїть.

- Дитина з нею була під час того, як її побили?

- Ні не було, вона була сама.

- Коли вона була разом з дитиною, чи плакала вона?

- Діти циганок, ніколи не плачуть.

- Чи не помітили ви, чогось чоловічого у поведінці циганки?

- Ні, вона була жінкою, точно красива молода жінка, що можна було помітити у ній чоловічого?

- Красивою була?

- Так, як і усі циганські жінки, чорні очі, правильні риси обличчя, а стан наче сам мистець вирізьбив його. Як раз її краса і побила її.

- Що значить її краса побила?

- Бо Георгія день і ніч бігав, щоб знайти її, хотів з нею мати статевий зв'язок, коли ж він не домігся свого, він щоб помститись їй побив. Невже тільки тому треба побити жінку, що не захотіла брати участь у розпусті? Зрозуміло побити та принизити жінку завжди можна, бо ми «ніжна істота». Правда вона не була нашої нації, але у її природному вигляді можна було прочитати про її чесність, за це навіть полюбила її.

- Правду говорите, жінка наділена чесністю та гідністю, але його треба зберігати.

- Так треба, але, як коли довкола стільки звірів. Закон тільки тоді починає діяти, коли вже сталося нещастя.

- Де стояла, машина на якій поїхав Арабулі?

- Ось, тут! – показала рукою жінка місце де декілька годин тому стояла машина Арабулі.

Слідчий оглянув місце і йому навіть не знадобилось збільшувальне скло, бо на землі і так було добре видно сліди гальмової рідини. Сумніву не залишалось, це було зроблено навмисне, але хто повинен був це зробити, невже Шмагі? І тут він згадав розповідь Шорени: «коли він зображав циганку, то він не просто грав, а справді був циганкою, а не її двійником»... Насупив лоба, наче цим хотів відігнати думки про те, що Мгалоблішвілі причетний до цих злочинів.

Потім набравшись сили повернувся до жінки і сказав:

- Дякую вам, за бесіду, я багато чого дізнався від вас, а зараз мені треба попрощатись з вами.

Слідчий сів до своєї машини і тихим ходом поїхав. Жінка тільки після того, як машина рушила згадала, що не попрощалась і крикнула в слід машини:

- До побачення, до наступної зустрічі!

Було вже пізно, але все ж повернувшись із Цкнеті, Звіадаурі зайшов до свого кабінету. Розклав папери і протягом однієї години, наче щось писав, потім узяв чисту папку і написав щось, потім поклав у неї заповнені ним папери і поклав до сейфу.

- Значить так! – промовив він із задоволенням, - я у цій справі приватний детектив, а тому все повинно залишатись у таємниці.

* * *

На другий день Звіадаурі прийшов до державного театру імені Руставелі. Як раз тут працював Шмагі Мгалоблішвілі , тому вирішив трохи інформації здобути від директора театру:

- Пане, Зураб! – виховано звернувся слідчий до директора, чи працює у вас Шмагі Мгалоблішвілі?

- З ким маю честь говорити? – питанням на питання відповів директор.

- Я слідчий із міністерства внутрішніх справ, Звіад Звіадаурі, ось моє посвідчення особи,- сказав слідчий і протяг директору посвідчення.

Директор не став брати посвідчення у слідчого тільки якось незручно зайорзався у кріслі , навіть трохи зблід і , щоб сховати свою розгубленість почав перекидати листки календаря на столі. Після того , як трохи розгубленість пройшла промовив:

- Не моя вина , пане, я розповів відділку міліції, а вони мені дали дозвіл на те, щоб я прийняв його на роботу. Знаю, що людина , яка звільнилась із в'язниці не повинна ніде знаходити роботи, але начальник міліції сказав: « він випадково потрапив до в'язниці і не є страшним злочинцем». Я повірив і прийняв його до себе на роботу. Моя провина тільки у тому, що прийняв на роботу людину, що має вищу освіту. Але він був такий нещасний від того, що безробітній, що навіть , якщо б я йому запропонувавши роботу прибиральника, то він все рівно погодився б. А тут один із моїх акторів захворів я і доручив Шмагі його роль Гамлета у п'єсі Шекспіра з якою він блискуче впорався. Якщо я порушив закон тим, що прийняв його на роботу, то як скажете так і поведу себе. Він у мене працює на позиції кочегара.

- Дуже небезпечно призначати на роботу кочегара людину, яка була позбавлена волі. Сьогоднішня наша розмова повинна залишитись у таємниці. Правда він нічого поганого не зробив, але самі розумієте в'язень є в'язень. Тому ми маємо його на обліку, щоб він нічого не скоїв.

- Так, я також здивувався чи не зробив він чогось, а то і мене разом з ним посадять.

- А які ролі ви даєте грати Мгалоблішвілі?

- Мгалоблішвілі дуже обдарований актор. Він може зіграти будь яку роль і тому я даю грати йому найбільш відповідальні ролі.

- Він коли не будь грав роль циганки?

- Ні, такої ролі у нас не було, йому зрадила наречена, а тому він не тільки циганок, а і грузинок бачити не хоче. І хто дасть йому грати роль жінки?

Тим більше, що жінок акторів у театрі у нас досить.

- Я дуже задоволений розмовою з вами, але не забудьте моє прохання і цю бесіду залиште у таємниці, до побачення! – і вийшов із величезного кабінету директора театру.

Повернувшись до свого кабінету, він зробив ще деякі помітки у своєму журналі таємного розслідування і знову закрив його у сейфі.

«На моїй могилі знімете шапку» ... знову згадав слова Шорени, - чому не виходить із голови ця вульгарна жінка? – сказав слідчий і зібрався виходити із кабінету, коли роздався телефонний дзвінок, він повернувся до кабінету. Із чергового повідомили, що біля державного театру імені Руставелі сталась автокатастрофа.

Слідчий не втрачаючи часу відправився на місце пригоди. Там було дуже багато людей і слідчий ледь пробився до місця пригоди. Страшна картина відкрилась перед очима слідчого: мідного кольору «Волга» врізалась у дерево та ще й двоє молодих людей чоловік та жінка попали під її колеса, водій машини випавши із авто лежав на асфальті із розбитою головою у калюжі крові. Швидка допомога приїхала вчасно, спочатку підбігли до водія, але той вже був мертвим, тоді за допомогою людей відтягли «Волгу» і тягли з під її колесо ще два трупи. Ні один із їх не значився у списках живих, а то і обережність зберігати не було сенсу. Лікарі помістили усі трупи на носилки. Але цікавило, хто вони? Боже правий та це ж Шорена – здихнув Звіадаурі і інстинктивно зняв шапку. На нього сильно подіяла смерть Шорени він не міг навіть подумати про таке, але вона відчувала про свою швидку загибель, невже, щось не земне

закладено було у цю жінку.

«Прости Шмагі злочин, навіть якщо його руки будуть забруднені моєю кров'ю».... знову почулось у вухах Звіадаурі слова Шорени. Невже ця жінка відчувала, що цієї катастрофи не можна було запобігти? Невже і правда Шмагі міг здійснити стільки злочинів, коли підозрюю то бачу його у одязі циганки і з руками забрудненими кров'ю.

Як раз це і є помста, коли одна людина без допомоги інших відплачує усім хто хоч чимось був проти нього. Так героїзм знайти злочинця та передати його до рук правосуддя, але не менше героїзму треба мати, щоб зарання запланувати кожен злочин, але ні в одну епоху злочинність не була признаною... - я знаю твого вбивцю Шорена, вибач, що не зможу так вести себе, як ти заповідала.

Звіадаурі тільки тоді знову надів шапку, коли швидка допомога у якій були трупи зникла з очей. У цю ніч Звіадаурі у цю ніч піднялась висока температура і йому увесь привиджувалась Шорена. Вранці прийшов у себе біля нього крутилась мати, то поклала йому на лоба марлю змочену у оцет, то давала йому випити таблетку, щоб знизити температуру.

- Сину, хто така ця Шорена, що її згадував усю ніч! – сказала мати Звіаду, - коли той повернувся з того світу. Звіад нічого не відповів матері тільки відвернувся від неї та почав плакати.

- Плачеш сину? Із за жінки плачеш чоловік ти чи ні? Вона тобі зрадила сину?

- Так, мамо, Шорена зрадила усім, усьому людству і мені також зрадила!

- Вона, що померла, відповідай не мовчи!

Звіад нічого не сказав тільки знову повернувся до матері спиною, а вона все зрозуміла і без слів, сіла біля сина, погладила його по волоссю рукою і сумним голосом сказала:

- Чим можна втішити матір, яка втратила дитину. Вставай, сину, ми повинні піти і поспівчувати родині, хоч би я побачила її живою. Буду плакати голосно разом з її матір'ю. а ти сину не бери у голову страждання, бо багато більше страждань перенесли грузини, але ніколи не втрачали гідності, навіть у

більш скрутній ситуації ніж ця.

- Мамо, я повинен покинути мою роботу у прокуратурі, бо дуже багато злочинності у цій країні, я не можу боротись проти такої кількості несправедливості.

- Чому , сину, ти ще не розпочав цю боротьбу, а тебе вже злякало життя? Я тебе виховала, як справжнього чоловіка, ти сам знаєш «кого ти гідний», ти стоїш на тій дорозі з якої не можна зійти і ніколи не зможеш злякатись смерті. Для того, щоб здобути щастя, треба боротись, може для когось щастя це куриця у якої не має кісток, або риба без кісток, але , якщо хочеш, щоб твої зуби залишались здоровими і щелепи міцними іноді треба гризти і дуже твердо їжу. Ти сам повинен побачити, яке є насправді життя, бо ніколи не буде правильним жити за чужою вказівкою.

- Багато загули у цій боротьбі за щастя.

- І що з цього, хтось лежачи на одному боці не загине? Ти не шукаєш власного щастя. Ти тому повинен принести щастя, хто нещасний із за вчинку злочинця, вбивця один із самих страшних звірів, але і тоді ти повинен шукати правду. ми не можемо вимагати відповідальності у людей, за те, що вони по своєму розуміють явища, але якщо ці явище пішли неправильно, то ти повинен шукати початок цього, щоб зупинити, те, що викликає неправильну поведінку у людей.

- А якщо людина перед смертю заповідає «прости мою кров моєму вбивці» , - тоді як повинен себе вести?

- Ти ж не бог, щоб комусь прощати гріхи, ти зобов'язаний передати до правосуддя злочинця, далі вони самі будуть вирішувати прощати його чи ні.

- А якщо сказано: «ти на цьому світі прости, а бог простить на тому».

- Не знаю , сину, на стільки була підготовлена та, яка залишила тобі заповіт, що змогла наперед усе продумати , що станеться. Якщо та, хто залишила тобі заповіт просить тебе, щоб ти захистив її вбивцю, то значить вона і сама дуже завинила перед ним, але ти повинен виконати заповіт, якщо це залежить від тебе, а не від правосуддя.

- А якщо скоєно ще інші злочини?

- Ці злочини також скоєні виходячи із першого злочину, бо ніхто не народжується злочинцем, злочинцем роблять людину, злі люди,але вона встигла передати тобі заповіт, але інші не захотіли, або не вистачили сміливості. Зараз вставай і пішли поспівчуваємо.

- Мамо, сьогодні понеділок?

- Для матері , яка втратила дитину , не існує ні часу , ні дня.

- Добре, йдемо,- Звіад швидко одягнувся у цивільне , надів шапку та вони відправились на вулицю Барнова. Він ще повністю не знав , що насправді трапилось він думав, що з цієї сім'ї тільки Шорена загинула, а її «гошія» зараз оплакує її гіркими сльозами. Але завмер на місті, коли побачив три домовини у кімнаті. На подвір'ї групами стояли люди. Майже до усіх підійшов і прислухався до кожного слова, він про що розмовляє. Потім повернувся прямо до свого кабінету, щоб ще зробити записи до свого таємного розслідування.

Потім зайшов до кабінету прокурора положив йому на стіл заяву у якій просить надати йому відпустку на два тижні:

- Для чого тобі це? – поцікавився прокурор.

- Мати почуває себе погано, треба полікувати її,- відповів Звіадаурі.

- Ну, якщо така справа то відправляю тебе у звичайну оплачувану відпустку, як передбачає закон.

- Дуже вдячний за це!

Прокурор підписав заяву та відправив для оформлення у відділ кадрів.

Слідчий наступного дня прийнявся за своє «приватне розслідування». Усі невидимі нитки розслідування вели до Шмагі Мгалоблішвілі. Одного вечора він навіть знайшов двох поверховий будинок Шмагі в Тбілісі. В той рік дуже багато випало снігу, на вулицях навіть не було людей , усі залишались у своїх будинках біля теплих камінів. Так себе вів і Шмагі сидів , біля каміну у якому горіло добре полум'я, тільки одному члену цієї сім'ї було про що подумати.

Від гавкотні кавказької вівчарки із будинку вийшов Шмагі.

Навіть не спитав особистість гостя. «Заходьте» - гукнув він із веранди.

- Мабуть через великий сніг, зайшов, допомога знадобилась,- подумав про себе Шмагі.

- Гість від бога! Проходьте!,- повторив господар і відчинив двері будинку.

Гість відмовився пройти до кімнати і сів біля каміну.

Господар швидко поставив їжу на стіл. Гість мабуть зголоднів, подумав про себе господар і запросив його до столу.

- Вип'ємо за твою гостинність! – сказав взявши у руки наповнений стакан,- а ви добре влаштувались.

- Ну якщо камін та одна кімната називається добре влаштованим, то, що насправді буде добрим облаштуванням?

- Ні, все , що є влаштовано зі смаком та красиво.

- Мені не потрібно більше, бо я самотній чоловік, зараз мені вистачає, а потім мені дасть квартиру держава.

- Чому ви «самотній» , чому не одружуєтесь?

- Тому, що не довіряю жінкам, кохана дівчина зрадила мені. Знаєте, що пане Звіад, давайте не будемо гратись у жмурки, перейдемо прямо до справи. Бо коли було таке, щоб слідчий приходив до мене на вечерю, у нього мабуть багато справ зібралось та доказів , щоб мене заарештувати,але він не прийшов мене арештовувати. Бо він прийшов до мене без зброї та допомоги.

- Впізнав?

- Ви ходили за мною , а я за вами!

- Ви дивовижна людина!

- Ви самі мене переломили!

- Я повинен заарештувати вас!

- Ні, зараз говорите неправду, я вже сказав, що ви не будете мене арештовувати, бо ви не маєте на це санкції прокурора. Ви прийшли до мене просто, як «приватний детектив», щоб розповісти про мої кримінальні злочини, та ще й принесли папку у якій зібрано багато доказів, але ваша папка заповнена чистими листками?

- Що!?! – перебив його Звіадаурі,- невже !як це можливо? -

він швидко розв'язав шнурки папки і коли справді побачив , що папка заповнена чистими листками відчув себе не просто переможеним, а знищеним.

- Не переживайте, пане Звіад, я ніколи не буду ховатись від правосуддя за скоєний злочин. Кожного дня живу в очікуванні арешту, може краще простити , щоб її душа заспокоїлась.

- Хто зможе вам простити, за ті злочини, що ви скоїли , законом передбачається вища міра покарання.

- А я нікого не буде просити простити мене, коли людина добивається своєї мети, то у неї все влаштовано. І якщо я вірю в бога, то не треба мене лякати розстрілом, бо я давно вже наляканий і перестав боятись, невже ти не зрозумів про що я тобі говорю: «У мене все схоплено і втрачати мені нічого!».

- Якщо для тебе не має різниці між життям та смертю, тоді навіщо ти викрав папери?

- Просто, із спортивної цікавості. Я також не сплю не буду говорити, що не викрадав, або , що навіть не знаю , де знаходиться ваш кабінет , бо ви б мені повірили?

- Але все ж , як ви це зробили?

- Просто, я знав, що ви припинили слідкувати за мною, а це означало про закінчення вашого розслідування, а це значило, що ви або арештуєте мене, або особисто прийдете до мене. А тому я учора гадав вашій матері і в цей час витяг із ящика вашого столу ключі від сейфа, не переживайте ось ваші ключі мені вони не потрібні! – сказав з посмішкою Шмагі і повернув ключі слідчому.

- Але, як ви потрапили до прокуратури? Там стоїть охорона і нікого не впускають без спеціального пропуску?

- Там мені допоміг твій двійник, а тому у мене ніхто не запитував ні про який пропуск.

- Ось так, я навіть міг до вашої матері прийти з вашим обличчям, але совість не дозволила мені цього зробити, не хотів повністю принизити вашу особистість. Ваша папка ось тут,- сказав Шмагі і вийшов у другу кімнату і приніс іншу папку та повернув її Звіадаурі.

- Дуже сильна особистість, але чи не думаєте ви, що я просто

так слідкував за вами, а тому хочу почути від вас про всі скоєні вами злочини і ви самі зробите аналіз покарання.

- Добре, але з ваших записів багато чого не зрозумів, бо якісь ієрогліфи були, а що до аналізу покарання, я знав, що мене чекає, ще до того, як пішов на скоєння злочину.

* * *

Слідчий відкрив папку, замислився на хвилину, потім підняв наповнену вином склянку і сказав:

- За усіх хто бореться проти злочинності, за тих , хто прагне помсти,- сказав і випив до дна.

Потім закусив сиром і почав:

- Першою вашою жертвою став директор колонії Джимал Цінадзе. Проти нього у вас не було конкретної помсти , може тільки із за неправильної характеристики, тільки за це не вбивають ...

- Дуже ваш прошу зробіть висновок по кожному із злочинів!
- перебив слідчого Шмагі.

- Я тільки тоді зроблю висновки, коли буду мати признання в усіх злочинах,- відповів слідчий і продовжив,- ви вбили людину тільки за одну допущену помилку, за один папірець. Ще під час перебування у колонії, ви затамували у серці злість та ненависть до нього, після вашого звільнення ви добре вивчили розташування кімнат у його будинку, стільки осіб живе, які у їх характери , добре знали, що Джимал кожного ранку пив одну рюмку горілки перед тим, як йти на роботу, під виглядом циганки ви проникли до їх будинку спочатку попросили води, потім погадали розповіли усю правду (яку знали заздалегідь). Жінка ледь не збожеволіла від такої правди. Потів під видом того, що знімає порчу по усьому будинку розливає воду , тільки непомітно до хазяйки у рюмку Джимала сипите отруту. Ви наперед добре знали , що стрикнин добре розчинається у спиртї та є дуже сильнодіючою отрутою.

Він викликає паралізацію усього організму через поразку продовгуватого мозку. Так і сталось на другий день, Джимал випив із тієї рюмки і пішов на роботу, але через деякий час відчув

себе погано і відмовившись йти до лікарні повертається додому, де і помер дуже швидко. У моєму розслідуванні є медична експертиза, що підтверджує наявність отрути на рюмці. Чи не помітили чогось підозрілого у моєму розслідуванні?

- Чиста правда, так розказуєте, що наче знаходились разом зі мною під час скоєння злочину, але ж я можу відмовитись від здобутих вами фактів?

- Так, але якщо ви змогли залізити до мого кабінету і відкривши сейф викрасти документи, то я також зміг проникнути до вашої квартири і там у шафі знайшов одягу циганки.

- Ха – ха –ха,- вульгарно засміявся він, цей факт вам не допоможе, бо там у шафі висить ще костюм називається «президент» і фото Кеннеді, так чи не будете ви звинувачувати мене у його вбивстві? Нічого ви мені більше довести не зможете, якщо я сам не буду відвертим з вами, пане Звіад. Не можу сказати чому я вибрав отруту, а не вбивство, на це питання не має відповіді, як і на такі питання як життя, смерть, існування. Злочинність завжди залишається нерозкритою та не вивченою таємницею.

Чому говорю так? Тому, що ви ніколи не зрозумієте через, яке пекло кожного дня проходять сотні не винних чи винуватих в'язнів. Я завжди вважався, як в'язань який добре себе поводить та працює, навіть подяку одержав від начальства, але коли справа дійшла до так званого вами паперу, який доводив мою правдивість, то тут все змінилось, я одразу перетворився на дуже поганого, якого не можна перевиховати в'язня. Ви сказали: «Із неправильної характеристики не вбивають людину» - по – перше ми не даємо характеристики навіть тамаді у тому погані чи хороші він говорить тости, а тут характеристика, яка визначає долю людини. Навіщо вони забрали у мене надію на майбутнє? Багато знаю в'язнів, які були відпущені на волю з такою гарною характеристикою, не зважаючи на те, що мали довгострокове покарання, крім гри у карти та наперстка нічого не знали, як «Хванчкара» пили кров своїх співвітчизників. А потім чуємо питання: «Звідки мав Джимал таке багатство?», відповідь знаходимо тут «Брав хабар від стомлених стражданнями сотні

в'язнів».

Тут моя отрута ні до чого, людина саме собі копає могилу своїми неправильними діями. В усі епохи добрих людей завжди поважали, добрі люди були розумними та передбачливими, але такою людиною не був Джимал . як і усі добрі люди, я також ціную у людині добро, яке у житті не приходить саме по собі, треба пройти важку дорогу перенести тисячі страждань, біль у душі , а потім дати відповідь за все перед самим собою і коли після цього всього у тебе залишиться хоч трохи добра, значить ти доба людина. Як я уже зазначив Джимал не мав такого добра тільки тим і займався, що примушував страждати в'язнів. Ось і мене привела до божевілля його неправильна характеристика. Тому і вирішив я його отруїти, щоб він також зміг перенести та відчути такий же біль, який я переніс сам. Тільки якби я хотів його вбити, то мені не було б важко дістати цианід, а тому , що він відмовився від медичної допомоги, було волею бога і у цьому він сам винуватий.

- Ваша відповідь не задовольняє правосуддя,- сказав Звідаурі, - але я закрию цю справу,- переклав декілька листків на яких були записи, що стосувались справи Джимала Цінадзе і викинув їх у вогонь каміну.

- Але,- продовжив слідчий,- ваші наступні злочини також пов'язані із циганкою. Коли ви зустрілись з Іроді Ціклаурі ніби випадково на вулиці, ви також були одягнені циганкою, спочатку ви по загравали до нього, а що більше треба молодому чоловікові, він запросив вас до своєї квартири спочатку ви відмовились, але потім погодились, але дуже серйозно попередили, щоб той і не думав « про статевий зв'язок».

Він погодився, пригостив вас горілкою та фруктами, а щоб Іроді не зміг виконати свої наміри (про які ви знали) не помітно для нього ви підсипали йому снотворне. Після того, як ви впевнились , що Іроді глибоко спить , не роздягнутий на тахті, ви зробили йому ін'єкцію, приготовлену раніше, у шприц ви набрали рідину заражену бактеріями раку і зробили йому уколи в обидві легені, щоб не було помітно укололи зі сторони спини трохи нижче лопатки, цю рідину ви дістали у лабораторії

онкологічної лікарні , потім , коли повністю впевнились, що обидві легені його вже були заражені, спокійно сили у крісло та заснули.

Ціклаурі і так поніс би відповідальність перед правосуддям, навіщо було нагороджувати такою хворобою?

- Ціклаурі поніс би відповідальність перед законом,- відповів Шмагі,- але переді мною, буде у боргу , навіть після смерті. Мене зовсім не цікавило понесе він покарання перед законом чи ні, у мене було одне бажання примусити його страждати від хвороби так, як я страждав будучи здоровим. Придумав, що якщо вони змогли мене прикувати здорового до ліжка і не давали підвестись, так і я прикую його хворобою до ліжка, щоб він хотів би підвестись, але не може...

- Ти знаєш, що він помер у лікарні в'язниці,- перебив розповідь Шмагі Звіадаурі.

- Нехай земля йому буду пухом,- сказав Шмагі наповнив склянку вином і вилив його у вогонь. Як раз це місце для нього у самий раз,- продовжив Шмагі,- говорять , - «не треба згадувати покійного погано», але я не думаю, що перед ним відкриються двері раю.

- Ви знаєте, що я смерть Шорени, також взяв на себе? – продовжував Шмагі, - ось подивіться на мої руки, на їх ще не вирости нігті , які злізли за допомогою Ціклаурі. Ні, ні ви ніколи не повірите у те , що я знаходився у полоні радянського фашизму, усі страждання там побачив. Ціклаурі під нігті заганяв мені сірники, та так глибоко , щоб не можна було дістати, на голову одягав мені ланцюга і кожного дня зменшував його, щоб кістки голови прийняли деформацію, роздягав мене та саджав на пляшку. Багато разів хотів покінчити життя самогубством, але не зміг, бо був наказ строго слідкувати за мною, потім погодився підписати усе, що він скаже та так постав перед народним судом. Там я говорив правду, але мене ніхто не чув! Чому? - тому , що і сам суд був введений у оману, а його колега сам приймав участь у скоєнні злочину. Ви можете запитати мене: «Чому я здійснив такий жорстокий злочин? Але чому тоді по відношенню до мене були такими жорстокими, до чоловіка,

який ніколи навіть мурашки не ображав.»

- Цього також не прийме правосуддя для того, щоб виправдати тебе, але я можу зняти з тебе цей злочин,- сказав Звідаурі і відправив у вогонь, ще кілька листків. Замислився ненадовго.

- Але ти все ж не залишишся без покарання,- продовжив слідчий і дістав із папки нового листка. Ось тут у мене показання Георгія Чіковані, як ви зіграли роль дівчини у джинсах та великих очках зачитаю вам:

- Втомлені биттям байок ми пізно увечері розійшлися, я пішов вулицею, десь на вулиці Арсена поки перейдеш на Руставелі, переді мною з'явилась дівчина в джинсах та чорних очках, які ховали її природну красу, русяве волосся так і розсипалось по плечах, ніхто не може бути байдужим до такої краси. Вона стояла і ловила машину і мені здалось , що усі красиві дівчата міста разом з нею, махають мені рукою. Я зупинив машину , вона без дозволу усілась на заднє сидіння , я поправив дзеркало, так , щоб було видно її красу, а потім спитав:

- Куди так поспішаєш , красуне? – після невеликої паузи спитав я.

- Душетші іду, мама моя помирає, хочу застати її живою,- сказала вона і зняла окуляри, щоб витерти сльози.

- О, Душетші? – посміхнувся я, але моя машина не таксі, що ти вискакуєш переді мною?

- Вибачте, тоді підвезіть мене до стоянки таксі.

- Мені більше нічим займатись, як підвозити вуличних дівчат,- незадоволено та ще й викликаючи відповів я.

- Який ти , я не така дівчина, яких ти маєш на увазі, вибачся та зупини машину я вийду,- не змогла приховати свого ображення дівчина.

- Вибачаюсь перед вашою красою, але хто ти? – з посмішкою спитав я.

- Мене зовуть Натія, прізвище Бохтуроулі. Я навчаюсь у медичному інституті на третьому курсі, ось мій студентський квиток,- дівчина почала шукати його у сумці.

- Та я вірю тобі, не треба показувати.

- Зупиніть, я тут буду ждати таксі!
- Не треба, я тебе відвезу, тільки цікаво, чим будеш розраховуватись?

- Грошей у мене не має, ну нічого, коли приїдемо додому заплачу стільки буде потрібно.

- Вже пізно, чи не боїшся одна їхати з чоловіком?

- Я думаю, що маю справу з людиною, а тому не боюсь?

- Але, якщо, щось захоче більше?

- Зупиніть, я з вами ніде не поїду!

Я ще швидше повів машину, а потім з посмішкою сказав:

- Не бійся і пожартував, бо не будемо сидіти ображені у дорозі?

У машині панувала тиша, щоб зняти напруження, знову почав говорити:

- Чим хворіє ваша мати?

- У неї хворе серце. Хоч би застати її живою більше нічого. Якщо можна поїдемо швидше?

- Я прибавив швидкість, але мене зовсім не непокоїла її мати, я чекав на те, щоб стало ще темніше. Там де дорога роздвоюється одна на Душеті інша на Жінвалі, на усій швидкості звернув на Жінвалі.

- Де ти їдеш? – закричала дівчина.

- Ну ти зараз не починай я тільки візьму те, чим повинна розрахуватись,- сказав я і звернув у бік лісу.

- Не згуби мене звіре, бо я ще недоторкана!

- Я ж сказав не розпочинай, бо я також не син від корови,- сказав їй я і зупинив машину.

Вона з блискавичною швидкістю вискочила із машини, але я її наздогнав і схопив за волосся.

Але? Що за нещастя сталось. Та з якою я хотів провести прекрасні хвилини у одну мить стала потворою із пекла. Зуби були схожі на зуби від Д'явола, переді мною стояла лиса істота, що більше нагадувала істоту із пекла ніж дівчину. Коли ти чекаєш на ласку красивої дівчини і в одну мить вона із красуні перетворюється на відьму. Як я ще не збожеволів по серед цього темного лісу.

Нічого не розумів , що сталось тільки тремтів від страху. Відьма вийняла із своєї сумки револьвер і наставила його мені прямо у лоба жакливо сміялась. Коли відьма зрозуміла , що я повністю безпорадний, поклала револьвер назад у сумку та витягла звідти наручники. Наказала покласти руки за спину та одягла на мої руки наручник , потім сказала, щоб сів на задне сидіння авто. Я без слів виконав її наказ. Подумав про себе :

- Ну ось пронесло.

Але потім зрозумів , що рано радувався, коли повернулись до перехрестя доріг , вона вийняла із сумки , якісь таблетки червоного кольору, положила мені у рот і наказала проковтнути, я без усякого опору виконав наказ. Через деякий час заснув мертвим сном. Коли проснувся був туманний ранок трохи мрячило, моя машина знаходилась посеред лісу. Але я не звернув на це уваги бо був щасливим від того, що живий. Відьма ще спала, а я від страху не міг поворухнутись. Якось само собою глибоко здихнув, від цього проснулась відьма.

- Боїшся?! – проричала відьма. Я навіть не дав відповіді , мабуть не зміг дати. Але вона продовжувала:

- Усі люди бояться перед смертю. Ти завжди себе вважав всесильним і не міг навіть уявити собі, що може хтось бути ще сильнішим за тебе. Зараз виходь із машини далі підемо пішки.

Не знаю стільки часу ми йшли лісом, навіть якщо відьма мене і покинула б, то я не зміг вибратись із лісу . на кінець ми прийшли до якоїсь маленької печери. Вона завела мене у середину. Ця печера була обладнаною , складалась із двох кімнат, було видно , що працювали людські руки. Відьма залишила мене у одній кімнати, зняла наручники, а сама вийшла до іншої кімнати. Це і правда було лігво для відьми. Із сусідньої кімнати чулось то сміх, то плач, то чоловіче реготання. Приблизно через годину до моєї кімнати зайшла літня жінка, вона сказала : - ти мабуть голодний з дороги і поклала на дошку змію порізану на чотири частини, але я від страху прилип до стіни. Вона повернулась і вийшла з моєї кімнати.

Повернулась десь через пів години і коли побачили, що навіть не доторкнувся до їжі , гукнула до когось:

- Відьмо та чарівнице він не їсть нашої їжі.

- Якщо не їсть нехай так і буде,- почув я прямо коло мого вуха.

- Це мабуть не видима чарівниця,- подумав про себе я.

Як раз цього моменту почались мої страждання, стара підійшла до мене поклала руку на плече і наче залізною вона була, сів на пенька, вона прикотила для себе іншого та сіла поруч.

- Не бійся чортового поріддя, я домовлюсь з чарівницею та може вона і залишить тебе живого, бо що тобі ще треба? Правда сказати між нами дуже погану мову має, кого треба лаяти хвалить, кого треба хвалити лає. З сьогоднішнього дня ти будеш жити з нами і можеш поповнити свої злі сили. Якщо спробуєш покинути нас ми все зробимо для того,, щоб ти ніколи не зміг працювати адвокатом. Ти що онімів.

- Чого вам треба від мене? – ледь вимовив я.

- Заважати, щоб ти більше не приносив людям нещастя, спробуємо з тебе зробити людину. Але нічого не виходить бо ти і сьогодні тремтиш від того, що зло у тебе не відняли, думаєш, що не підкоряться труднощам, але насправді не можеш подивитись у очі суму і це означає насправді не підкора, а заклопотаність. Кожен боягуз так здається ворогу, так як у нього не має здатності боротись, а тому вони тремтять від страху і не можуть оборонятись. Не тільки у минулому, але і вчора ти думав, що ти непереможний. Ти маєш гроші і служиш правосуддю, думав, що ніхто не міг тебе перемогти і вирішив загубити невинну дівчину, бо ти був впевнений, що вона не зможе протистояти тобі і ще одну легкої поведінки стало б у столиці. Якби на її місці не була відьма ти загубив би ще одну особу людства?

А зараз давай переглянемо твої судові процеси, своєю ручкою ти багатьох погубив, а на справді вони від тебе чекали спасіння.

Ми відьми чортове поріддя, а ти із роду доброї людини, але ніякої різниці не має, ми служимо від душі добру, а ти борешся з ним злом. Ти зараз готовий покаятись у своїх гріхах і дати

мені клятву, що з сьогоднішнього дня ти будеш добросовісно служити людям, але якщо відпустити тебе звідси безгрішним, ти швидко забудеш свою клятву і ще більше нещастя принесеш своєму людству, тому, що ти будеш думати, що напри кінець тобі знову простять твої гріхи.

Стара замислилась з волосся витягла вошу, подивилась на неї і посадила її за пазуху, потім подивилась на мене.

- Ти нічого не хочеш сказати? – сказала вона мені, так як я мовчав, вона важко підвелась і не зрозуміло було для себе чи для мене промовила: - так як ти відмовився від сніданку забери назад! Ти візьми цю таблетку проковтни і спокійно спи. Таку ж таблетку дала мені стара, яку давала молода відьма, я без страху відкрив рота та проковтнув таблетку, бо точно знав, як вона діє на мій організм. Коли стара впевнилась, що я випив таблетку, взяла кусок дерева на якому лежала розрізана на чотири частини змія і вийшла зачинивши за собою двері. Не знаю стільки часу я спав, але коли проснувся ти у роті було повно якоїсь рідини, маю «кімнату» освітлювало бліде світло від лампи. Виплюнув із рота рідину, о боже правий це була кров, і там же помітив, що на підлозі лежав мій власний язик. Я жахливо закричав тільки з мого горла чути було тільки потік повітря. На моє мукання зайшла молода відьма у неї також було закриті обличчя і тільки виднілись кроваві очі:

- Чого ти мукаєш? – промовила молода відьма і не людською силою примусила відкрити рота, подивилась мені у горло взяла вату, що була просякнута якоюсь рідиною, протерла мені горло, а потім плюнула мені у рота:

- Ну якщо це рот! – сказала з обуренням і зачинила за собою двері. Таким чином продовжувалась декілька днів моє лікування, протягом дня декілька разів повторювалось одне і те ж. В кінці кінців коли кровотече припинилась і рана почала загоюватись, молода відьма наказала йти за нею, я без слів підкорився її наказу, так як гірше за все це нічого не чекав.

Я був слабкий і після п'яти годин бродіння по гірській місцевості, я побачив свою машину і втратив свідомість, молода відьма швидко привела мене до тями, потім поклала мене на

сидіння машини, де я одразу заснув.

Коли проснувся, то побачив, що моя машина стояла у дворі вищого суду повністю оточена знайомими і не знайомими. Одному із моїх колег я дав зрозуміти, щоб викликали швидко медичну допомогу, прохання було виконано і швидка допомога приїхала вчасно. Коли я написав такі ж показання у медичному обслідуванні, мене відправили на лікування до психіатричної лікарні, зараз я почуваю себе добре, якщо можна так сказати молодий чоловік разом з кар'єрою втратив усе чоловіче, що мав. Я заслуговую на таке і якщо слідство коли не будь знайде ту відьму, яка задала мені такої травми, то прошу суд пробачити їй це, якщо вона виявиться не відьмою, а людиною.

- Показання підписано,- закінчив читати Звідаурі і пере листав їх у руках.

- Коментар тут не потрібен,- перебив Шмагі слідчого. – тут усе написав точно написав адвокат, тільки у одному не хотів, або не бажав зізнатись.

- А конкретно у чому?

- Я його кастрував.

У Звідаурі розширились очі у кімнаті панувала тиша, тільки чути було потріскування дров у каміні. Звідаурі дивився на мале по дитячому тіло Шмагі і не міг повірити, що все це він зробив сам та володіє такою силою. Щоб не плутатись у своїх думках він вирішив про це спитати у самого Шмагі:

- Ти все це зробив сам?

- «Покажи проблему і я покажу, як її вирішити» - є така грузинське прислів'я, ось і у мене була проблема, я мабуть зміг би вирішити і більш великі проблеми.

- Коли ти це робив тобі не було його жаль?

- А він пожалів мене, коли відправив до в'язниці?

- Хоч би ти його не кастрував, пожалів би його?

- А він жалів мене, коли у мене помирала мати, а він у мені бачив тільки недоторкану? Якби я так не повів би себе він багато дівчат загубив, перетворившись на горилю.

- Може він тільки одного разу помилився невже не можна пробачити помилку людині?

- Мене ніхто не пробачив, якщо не зміг стримувати свій темпера метр, то нехай у цьому звинувачую сам себе, тим більше він хто служить правосуддю , найбільшою помилкою є те, що не вмієш стримувати свою пристрась.

- В якій печері ти тримав Чіковані, чи не в тій , яку ти побудував , як витверезник для п'яних від щастя.

- Так, він був там, але я все зможу відкинути, бо навіть сам потерпілий впевнений у тому , що мав справу з вищими силами.

- Зрозуміло можеш, але це стосується нашої бесіди , а не суду, бо «молода відьма» пробачила йому , його злочин.

- Мені перед цим злочинцем виправдовуватись нема за що, мені від нього не потрібні, ані пробачення, ані покарання.

- Ти один розмовляв різними голосами?

- Так, я це можу зробити! – сказав Шмагі і змінив голос так, що навіть люстра в кімнаті почала хитатись.

- Дуже прошу зупинись, у мене жаху більше тут у кімнаті, а що могло статись з ним посеред лісу. Злочин ні один не може бути смішним, але це не можна уявити та смішно, людина чекала хвилин блаженства від красивої дівчини, а перед ним перетворилась на відьму, а ці зуби дракону звідки у тебе були?

- Я приготувався зарання, бо добре знав, цей злочинець зробить невірний крок , а тому прихватив з собою вставні зуби.

- Чистосердечне признання злочину знімає, або полегшує покарання! – сказав Звідаурі , декілька листків узяв у руки і кинув у камін.

* * *

Звідаурі вийняв із папки ще кілька паперів , що були сколені разом, посміхнувся і голосно почав читати:

- Наступною вашою жертвою став колишній прокурор Арчил Арабулі. Вам не було важко вивчити, як живе колишній прокурор та його син, який звик та був зайнятий тільки проведенням часу. Тут ви підібрали час, коли уся сім'я відпочивала у Цкнеті. Там ти знову був одягнений, як циганка. То займався гаданням, а то продавав цукрових півників та

жувальну гумку. Ви хотіли поближче підібратись до сім'ї, щоб покарати, але син Арабулі Георгія ви сподобались і він хотів зав'язати з вами роман, ви змогли відчепитись від першого, але Георгія образився на те, що якась там циганка відмовляє йому у статевих стосунках. Почав загрожувати, залякувати, але ви, як справжня «бита» циганська дівчина чи могли злякатись. Через декілька днів ви діждалися того, коли Георгія вийте з ресторану де він випивав разом зі своїми ново знайомими друзями. Правда вам прийшлося довго чекати, та й одягнені ви не у циганський одяг, а у спортивний костюм «адідас». Але ви дочекались його він був такий п'яний, що ледь стояв на ногах, дійшовши до темної вулиці ви гукнули його та наказали зупинитись, але він захотів втекти від вас, ви наздогнали його та жорстоко побили, у нього було поламано шість ребер та обидві кістки щелепи. Після цього він декілька днів не з'являвся на вулиці, ви також стали почувати себе спокійно продавали своїх півників, яких ви самі готували.

Так пройшли дні сім'я Арабулі стало готуватись до від'їзду. Арчил Арабулі приїхав забрати свою дружину та дітей на своєму власному авто, ти також з'явився там де тобі потрібно було бути, поки жінки вкладали свої речі, ти скористався часом та перерізав шланги гальмі, але несподівано для вас біля авто з'явився Георгія і побачив вас там. Та він і побив вас за раніше ображення, що отримав, але у цьому випадку ви не могли відповідати, так як було б скинуто маску з вашого циганського походження. Після цього ви ледь підвились, але не пішли далеко, бо вас дуже цікавило те, хто буде сидіти за рулем, бо Георгія дуже швидко водив автомобіль і катастрофа станеться обов'язково. Але знервований Георгія не дав батько ключів від машини і сам сів з руль. Ти не дуже цього хотів навіть ледь не гукнув не роби цього, але машина з блискавичною швидкістю пронеслась повз тебе, далі, що трапилось ти знаєш чотири трупи витягли із машини...

- Чиста правда,- підтвердив слова Звіадаурі Шмагі, але цьому злочину також є пояснення. По – перше я не знав, що за руль сяде Георгія і, що Арчил не помітить перерізаних шлангів,

вони могли б запобігти катастрофи, хоч і перелякались би, що для мене було достатньо. По – друге: Георгія повинен був померти, а не Арчил, бо він тільки міг проводити час за гроші його батька. Він сам вбив би батька за те, що той вже не мав стільки грошей, щоб оплачувати п'янки його друзів, навіть декілька разів сам Арчил спас його від в'язниці. Він був дуже розпущеним молодим чоловіком.

Але навіть зараз ви не можете проти мене нічого вдіяти, бо в той день, коли сталась катастрофа я грав у театрі імені Руставелі роль Гамлета у п'єсі Шекспіра там підтвердять.

- Тільки, якщо не будемо брати до уваги те, що ви були одягнені циганкою, та цей факт підтвердять і жителі Цкнеті, що ви будете діяти?

- Не впізнають, бо з яких часів одяг грає ту чи іншу роль, це людина одягнена грає свої ролі.

- Ця справа, також знята із розслідування, але знай ти все ж не залишишся без покарання,- сказав Звіадаурі і кинув у полум'я каміну ще кілька листків.

***

Наступною вашою жертвою став колишній прокурор Давид Міделі. Ще під час вашого ув'язнення ви познайомились з Анзором Маглакелідзе, він розповів вам про те, що дружина Мінделі Кетеван Талахадзе була його коханкою. І дав слово, що ви обов'язково помститесь цій сім'ї. Він звільнився за місяць раніше, але у нього не роман був, а він був закоханий у Кетеван, але це кохання закінчилось нічим. Їх кохання не витримало спокуси та Кетеван відчула, що скоро стане матір'ю. як тільки вона це зрозуміла, у цей час Анзор Маглакелідзе був призваний до служби в армії. Вона написала йому листа:

- «Я скоро стану матір'ю твоєї дитини. Дочекатись та мати надію на тебе? Я не можу існувати без тебе, напиши мені покінчити життя самогубством, чи ми будемо виховувати дитину у двох. Чи можу я надіятись на тебе?».

Через два тижні Кетеван одержала від Анзора листа:

- «Кетеван про яку надію ти говориш та просиш? Ти ж знаєш, що про мене інші піклуються я перебуваю на військовому режимі, як я можу доглядати за тобою? – далі розповідає легенду про те , як жінка втратила розум. Одна жінка прала білизну біля річки , потім впала у річку і намочила розум, щоб його висушити вона поклала його на куш, що ріс неподалік річки, але вона так була зайнята пранням, що не помітила, як до куща прийшли кози, які паслись на березі і з'їли її розум. Ось з тих пір існує вислів: «Жіночий розум коза з'їла». – але мені дуже цікаво чи не була ти тією жінкою?. Кеті на мене можеш не надіятись. Не думай, що я не люблю тебе, дуже люблю, але я і сам не знаю, як підуть мої справи, чи я повернусь назад.»

На цьому закінчувався лист Анзора, після цього вона два тижні лежала у ліжку батьки не могли зрозуміти , що трапилось з їх дочкою, бо вона відмовилась йти до лікаря, тим більше пройти огляд. Вона повинна була або вмерти сама, або разом з дитиною. Я зустрічав людей, які нічого не цінують, а тому Кетеван вирішила позбутись дитини, та ще й у іншому місті. За допомогою не знайомих лікарів вона швидко добилась своєї мети.

Поки Анзор перебував у рядах радянської армії Кетеван стала приглядати за сусідом Давид Мінделі, який у той час був простим робітником та проживав в однокімнатній квартирі, яка йому дісталась від батьків.

Коли батько Кетеван дізнався про те , що вона вийшла заміж дуже розсердився, але коли дізнався про онука, серце все ж повернулось до дочки. Ось тоді вони влаштували Давида до університету на юридичний факультет. Так і почалось сходинами підйом Давида.

Ось і настав час , коли Анзора демобілізували додому, коли він приїхав до рідного міста, автобус зупинився , як раз перед школою де вчився Анзор і багато років провів, йому дуже захотілось побачити колишніх вчителів та вихователів. Він зійшов витер об траву брудні від грязюки чоботи та попрямував до школи.

- Ви куди йдете! – зупинив його молодий вчитель Тейураз

Арвеладзе. Він став вчителем після того, як Азор закінчив школу та пішов у армію, а тому не знав його.

- Я хочу побачити своїх колишніх вчителів! – виховано відповів Анзор

- Зараз не час длч того, щоб провідувати, йдіть звідси! – сказав суворо Теймураз.

- Чому?

- Так треба та тому!

Але впевнений у своїй правоті Анзор все ж пішов у напрямку школи. На суперечку між ними зібрались люди, щоб ще більше не загострювати ситуацію Анзор передумав зустрітись зі своїми вчителями та пішов прямо додому. Але Теймураз не залишив цю перепалку буз уваги подзвонив у відділ міліції і розповів усе та ще й багато чого приписав, що Анзор вийняв чорний пістолет та став погрожувати, але не вистрелив тільки тому, що люди зібрались навколо.

Коли Анзор вдома вже сідав до святкового столу, щоб відмітити своє повернення із рядів радянської армії, до їх будинку прийшли три міліціонери і заарештували Анзора. Звинуватили у тому, що» влаштував бійку у дворі школи» - покарали на шість років позбавлення волі.

- Так сюди потрапити легко, а от звільнитись важко! – перебив Звіадаурі Шмагі.

Звіадаурі продовжив:

- Так для нього не пройшло не поміченим звинувачення, як раз через три роки у в'язниці стався дебош, за який Анзору ще було прибавлено чотири з половиною року. Ось якраз цього Анзора ти знав.

Так чи інакше Анзор звільнився і повернувся до рідного міста, знайшов свою першу любов. Яка жила дуже спокійно мала одну дочку, яка вже була такого віку, щоб можна було видати заміж, а сама Кетеван прекрасно почувалась у ранзі дружини прокурора, бо її чоловік після закінчення університету спочатку почав працювати слідчим у своєму місті, а потім його перевели на помічника прокурора, зараз він був прокурором.

Як раз тоді і розпочалась їх любов спочатку, майже кожного

вечора вони зустрічались на дачі.

Одного вечора , коли Анзор, як кіт підкрадався до дверей дачі, перед ним замість Кетеван зустрілась Далі.

- Ти, що тут робиш? – спитав у дівчини Анзор.

- Сьогодні я заміняю Кетеван! – посміхаючись відповіла дівчина

- Забирайся звідси, сама подумай , що ти робиш?

- Я твоя! – повторила дівчина.

- Ти ще не достатньо доросла для того, щоб зробити те , що задумала.

- Знай я погублю тебе! – сердито прошепотіла дівчина.

Після цього про все дізналась Кетеван і не знаю як але вони по черзі зустрічались із Анзором, коли Далі завагітніла , то не стала дуже переживати , бо мати їй сказала: «Ти у мене також не перша дитина».

Про все це дізнатись тобі було не важко, бо ти кожного дня зустрічався із своїм товаришем. Але тобі не було достатньо того, що ім'я прокурора вже було заплямовано, ти хотів ще більшого покарання для прокурора.

Одного дня, коли там потішались Кетеван і Анзор ти зраджуєш своєму товаришу і дзвониш до Давида Мінделі.

- Пане, Давид, невже у вас така погана зарплата, що ви здаєте у оренду вашу дружину?

- Ти хто такий? – суворо спитав прокурор.

- Той, хто бажає тобі добра і прошу не підозрювати мене, бо я говорю правду.

- Що за правду?

- Моя правда така, що у ці хвилини на вашій дачі вам зраджує ваша дружина з колишнім в'язнем.

- Неправда! – так закричав прокурор, що ледь не вистрибнув із трубки.

- Можете перевірити! – спокійно відповів ти і повісив трубку.

Після цього прокурор відправився на дачу взявши з собою «Макарова». Зупинив свою «Волгу» подалі від дачі і пішки тихо підійшов до дачі. Двері були зачинені із середини, але він сам тут багато разів відчував приємні хвилини пристрасті та звав , як

відчинити двері. Тихо зайшов у середину і дістався до спальні, застиг на місті, що бачив його дружина сиділа верхи на голому чоловіку і підплигувала, що було сили так працювала. Він закричав не людським голосом і дістав «Макарова» розрядив одну обійму потім дістав іншу перезарядив і почувись, ще вісім пострілів.

Тільки після цього прийшов до тьми і коли побачив розірвані пострілами трупи йому стало їх жаль, подумав:

- Ось якби мене так хтось розстріляв від мене навіть кісток не залишилось.

Потім він сам викликає міліцію говорить що застрелив людину. Що йому відповіли він не чув тільки було у нього одне бажання, щоб міліція приїхала швидко, заарештувала його та все на цьому закінчилось. І правда дуже швидко приїхала міліція без дозволу зайшли до будинку, Давид все сидів і тримав трупку телефону. Не чинив опору, коли слідчий закінчив описувати місце події його перевезли до чергової частини, потім говорили, що на третій день після злочину, він збожеволів, його відправили на лікування до психіатричної лікарні, зараз він перебуває у дур домі міста Кутаїсі.

Говорять «на церкву яка не має господаря чорти селяться». так і сталось з дочкою Давида, на неї «напали» чорти, бо її чоловіки, спочатку змусили продати автомашину, потім квартиру, потім дачу, зараз знімає однокімнатну квартиру та шукає собі нових коханців, але вона без грошей нікому не потрібна.

- Ти добре попрацював, пане Звіад, і викинути це у вогонь і правда буде неправильним! – сказав слідчому здивований Шмагі.

- Так і правда викинути цю справу у вогонь і правда неправильно, але у цьому випадку скоєний вами злочин не передбачає кримінальної відповідальності. Ви дуже небезпечний для цього суспільства, а також дуже потрібні. Ми завжди коли звеличуємо одну людину принижуюмо іншу, це природа людини, наприклад ми звеличуємо Кутузова, а той же час принижуюмо Наполеона. але ти не належиш до таких прикладів, бо справжня добра людина ніколи не буде думати

про помсту. Я цю справу також закриваю, але подивимось, що ти скажеш на останню справу папки.

Звіадаурі красиво кинув у вогонь ще декілька листків та знову відкрив папку.

* * *

- Але цього злочину я вас точно не пробачу,- почав Звіадаурі,- ви вбили гідну матір держави і ще знищили одну зірку краси. Цей «ласий шматок» я залишив на кінець і дав відчути жінці про приближення смерті.

- Я не вбивав гідної матері держави,- перебив Шмагі Звіадаурі,- бо Шорена ніколи «гідною» не була, її гідність завжди полягала тільки у її красоті, ніяке припущення і взаємно протилежне почуття не може сприйняти вищого почуття гідності, яке повинне проявляти гідність, а не за допомогою краси шукати гідність у людях. Вона не була гідною любові і після цього зробити якийсь гідний крок не можливо, так як у цьому випадку ми кинемо тінь на почуття любові і піднесимо якусь маленьку частинку почуття по відношенню до любові, але припустимо, що вона була гідною, «матір'ю» вона б все рівно не була б, бо вона разом із любов'ю зненавиділа батьківщину.

- Ладно, не треба суперечити зі мною, адвокат розмовляє у кінці,- сказав Звіадаурі, подивився у папку і продовжив,- Шорена помилялась, коли запевняла мене у тому, що любові не існує, зустріч з вами розбудила у ній ту іскру вогню, яку вона мала у молодості. Ви почали з нею розмовляти красиво про стару любов і пообіцяли їй пробачити усе, якщо вона стане вашою дружиною. Але жіночий розум, як знаємо «коза з'їла» і у Шорени знову з'явилися надії, бо вона нічого не знала про твої наміри. Одного дня ти помітив брата Шорени Ашота вивчив його одяг і поведінку. Наступного дня ви зустрічаєтесь під видом брата з Шореною і знову починаєте розмовляти про любов, жінка слухає вас і поступово починає танути лід у її серці, потім ви знайшли причину, щоб перебувати на одинці і дзвоните Саркісу жіночим голосом – що його дружина із

старою любов'ю прогулюється по Руставелі,- збентежений Саркіс одразу сів до своєї «Волги» і починає шукати вас. Але ти таємно гуляти не збирався , а Саркісу подзвонив тому, щоб той побачив вас разом і правда біля кінотеатру Саркіс побачив вас і схвилюваний він сказав вам:

- «якщо він ще раз вас побачить разом , то в'є обох» - після цього він жорстко схопив за руку Шорену посадив у «Волгу» та зник. Коли повернувся додому Саркіс побив дружину і пригрозив, що коли він ще побачить її з тобою , то в'є її.

Через тиждень ти попросив «Жигулі» у свого товариша, кладеш до їх вино в якому знаходиться допінг і у масці старого йдеш до Саркіса, щоб зробити ремонт машини, після того, як він закінчив ремонт ви питаєте його, яку суму треба заплатити,- « грошей мені не треба, якщо ви мені дасте те вино , що у вас у машині, я і в подальшому буду ремонтувати вашу машину безкоштовно»,- це було тобою прораховане зарання і як зрозуміло, що ти не відмовив, яке одразу покоштували на смак. Потім одного із молодий відіслали, щоб приніс ковбасу та хліба і розпочався пір.

Ти йдеш і дзвониш Шорені: - «цілий тиждень я тебе не бачив, якщо не відпускають саму, то вийди на вулицю разом із братом чоловіка, вмираю, хоч здалеку зможу подивитись на тебе» ,- жінка погодилась і разом з братом чоловіка, почала гуляти по проспекту Руставелі, щоб її добре було видно і він насолодився дивлячись на неї. Ти цього і хотів , бо знав, що Саркіс вже буде п'яний, ти жіночим голосом дзвониш йому : - «Саркіс твої погрози не подіяли на твою дружину, вона знову гуляє по Руставелі»,- Саркіс під впливом допінгу починає їздити по Руставелі, щоб знайти дружину. Ось він «їх» помітив, додав швидкості і розмазав по дереву брата та дружину, але і сам став жертвою цієї катастрофи помер на місті.

- Чиста правда,- сказав замислившись Шмагі,- ваше розслідування настільки точне, наче ви були моїм співучасником. Не по доброму закінчилась ця справа, але я не міг інакше.

- Вона просила , щоб були прощені вам усі злочини.

- Знаю вона була великодушною, але я не міг здійснити інакше.

- Ти звідки знаєш?

- Твоя мати сказала, коли я їй гадав,- «хтось заповідав моему синові , щоб простили того, чиї руки будуть забруднені моєю кров'ю!»

- Ти звідки знав, що це була Шорена?

- Таких дуже мало, хто чекає смерті від руки коханої людини, я у ту ж мить здогадався, що це була Шорена.

- Тобі не було її жаль, коли так вчинив?

- В житті її ще більше б було жаль, коли представляв собі, що вона повинна була розмножувати у нашій столиці «горил», «маленьких собачок» та іншу не чисть. Яким б було її життя? Моєю коханкою. Я ніколи б не зміг заплямувати та розтоптати ногами мою першу любов. Я не міг розділити ложе любові тому і вчинив це, а покарання залежить від вас, це не шантаж , а у справі є і допінг.

- Заповіт Шорени?!

- А це вже залежить від вас. Деякі люди не то, що заповіт незнайомої жінки, а заповіт рідного батька не беруть до уваги. У цьому випадку ваш вчинок буде гідним, рідко зустрінеш людину з такими властивостями, які проводять у життя не тільки заповіт , а і поради чужих людей і власні погляди сприймає так, як розуміє , а не так як вважає закон. Людина , яка підлегла закону повинна показувати себе щирим, а насправді має зовсім інше обличчя, вона повинна володіти цією двоякістю так, як хамелеон , коли міняє колір.

- Цього я не може , мені здається у вас вільне місце кочегара не могли замовити за мене слово, перед директором театру?

- Не треба жартувати, ті хто люблять правду і добрі люди потрібні кругом, тим більше у правосудді, там ще діють чаші Семіди.

- Ладно нехай усе залишається , як є. Нехай ця справа закрийється в пам'яті про Шорену,- сказав слідчий і справу про трагічну справу Шорени кинув разом з папкою до каміну.

- Звільняю тебе від цієї справи,- продовжив він,- тільки

повторю тобі слова сказані богом: - «Послухайте мене! Я відпускаю вас до вовчої зграї, як наставників: тому ви повинні бути мудрі, як змія і невинними, як голуб».

GARI CHAPIDZE
“LOVE LABYRINTH”

Редактор – **Любов Матвійчук**
Художній редактор – **Мака Самхарадзе**
Технічний редактор – **Шорена Гзірішвілі**

Видавництво ” Академічне місто”
Тбілісі
2018

**Книжка – феномен вічної любові.
Тільки за її допомогою можна,
познайомитись з реальною
повноцінністю, тому пропонує вчений і
письменник академік Гарі Чапідзе у своїх
творчих томах безмежності книг.**

